

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Nicky Cruz

Repülj kicsim, repülj!

(Egy bandavezér története)

1. rész

SENKI SEM TÖRŐDIK VELEM

„Fogjátok meg erősen a bolond fickót!” - kiáltotta valaki.

A repülőgép ajtaját már kinyitották és én lerohantam a lépcsőn a New York-i repülőtérre. 1955. január 4.-e volt, és a hideg szél belemart arcomba és fülembe.

Csak néhány órával ezelőtt hozott apám a repülőgépre. Lázadó és elkeseredett puerto-rico-i voltam. A pilóta gondjaira bíztak, lelkére kötve, hogy tartson a gépen, amíg Frank fivérem át nem vesz. De amint kinyílt az ajtó, elsőként siklottam ki és átszágulodtam a kifutópályán. Hárman rohantak rám és az ajtó melletti vasláncokhoz szorítottak. A jeges szél átfujt vékony trópusi ruhámon, amíg megpróbáltam kiszabadulni. Egy kapus elkapta a karomat, és a másik három visszatért foglalatosságához. Számomra játéknak tűnt az egész, s fintorogva néztem a kapus képébe.

„Mi bajod van hát, te bolond puerto-ricoi?” - kérdezte tőlem.

Elfogott a nevetés, amikor hangjában megéreztem a gyűlöletet. Kővér arcát csípte a hideg, és szemei könnyeztek a szélben. A fogai között cigarettacsutkát tartott. Éreztem, hogy egész testem megfeszül. Ez ugyanaz a gyűlölet volt, melyet apám, anyám, tanítóm és a puerto-ricoi rendőrség iránt éreztem. Gyűlölet! Erőlködtem, hogy kiszabaduljak az ember szorításából, de úgy tartotta karomat, mint egy bilincs.

„Eredj fiú! Vissza a repülőhöz!” - Ránéztem, s köptem egyet.

„Disznó!” - mondta. „Piszkos disznó!” Lazított a szorításon és a nyakamat akarta megfogni, de én karja alatt kisiklottam, s a nyitott ajtón keresztül a repülőtér épületének a belsejébe ugrottam.

Halottam magam mögött a hangokat és a sietős lépteiket. Átszaladtam a hosszú folyóson, kikerülve azokat, akik a géphez mentek. Hirtelen egy csarnokba kerültem, átfutottam egy ajtón és az utcán találtam magam.

Autóbusz várt berregő motorral és nyitott ajtóval az utca szélén. Emberek szálltak be és én közéjük furakodtam. A kalauz megragadta a ruhám ujját és kérte a viteldíjat. Vállat vontam, és spanyolul válaszoltam. Kedvetlenül odébb tolt, - sok dolga volt, s nem ért rá egy fiúval vesződni, aki még angolul sem ért rendesen. Mialatt egy asszonyra fordította figyelmét, aki nem tudott bánni a pénztárcájával, behúztam a fejem, és háta mögött becsúsztam a kocsi belseje felé. Egy pillantás a kalauzra megnyugtatóan azt mondta, hogy nem vett észre. Továbbssurrantam hátrafelé és leültem egy ablak melletti helyre.

Mikor a busz elindult, láttam a kővér kapust, amint az utcán állt és minden irányba tekintgetett. Nem tudtam ellenállni a kísértésnek, hogy ne kopogjak ki az ablakon, és ne intessem. Ezt jól megcsináltam!

Aztán visszaültem a helyemre, az előttem levő üléshez nyomtam a térdem és homlokom a piszkos ablakhoz támasztottam.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

A busz haladt a maga útján New York belsejében. Hó és latyak borította a járdát és az úttestet. Eddig mindig tisztának és csodálatosnak képzeltem el a havat, olyasminek, ami kilométereken át, borít egy meseországot. De itt ragadós latyak volt minden. A lélegzetem bepárázta az ablakot és egy kerek fejet rajzoltam rá az ujjammal.

A tegnapi napra gondoltam. Akkor még a házunk előtti dombon álltam. Emlékszem, lábam alatt a fű, zöld volt, közte tarka virágokkal. A földek lágy hajlással lejtettek a falu felé. Arcomat langyos szellő simogatta és a hátamon mely barna és csupasz volt, éreztem a nap melegét.

Puerto Rico ország, telve napsugárral és mezítlábas gyermekekkel. Olyan ország, ahol a férfiak sem hordanak inget és a nők tétlenül ténferegnek a napsütésben. Éjjel és nappal állandóan hallani lehet a gitár és a dob hangját. A virágok, a dal, a nevető emberek és az azúrkék víz országa.

De a tudatlanságé is, babonák és varázslásoknak országa. A sötétben hallani a dob hangját a pálmákkal benőtt dombokon át, amíg a maga dolgát végzi a varázsló, és az isteneknek áldoznak a tűz lángjánál táncolva.

Szüleim spiritiszták voltak és abból éltek, hogy a démonokat kiűzzék, és összeköttetést hozzanak létre a holtak szellemével. Papa egyike volt a sziget legfélelmetesebb embereinek. Egy méter nyolcvannál is magasabb volt és roppantál széles vállú. Ezért a sziget lakói a „Nagy”-nak szólították. A második világháborúban megsebesült, ezért járadékot kapott a kormánytól.

De a családban tizenhét fiú volt és egy lány, így a háború után ismét a szellemeihez fordult, hogy élni tudjunk.

Mama volt a médium. A házunk volt minden ceremónia székhelye, itt voltak az ülések és a varázslások. Az egész szigetről emberek százai özönlöttek hozzánk, hogy részt vegyenek, a szellemidézésekben és a meditációkban.

A dombon lévő nagy házunktól út vezetett le a faluba, Las Piedras-ba, mely a völgyben terült. Lakói éjjel-nappal jöttek hozzánk fel az ösvényen,- a „varázsházba”.

Bár papa volt a spiritiszták főembere, voltak sokan mások is, akik házunkat fő állomáshelyükké tették. Némelyek heteken át is ottmaradtak, hogy gonosz lelkeket, ördögöket űzzenek.

Az első szobában állt egy asztal, melynél az emberek ültek, akik összeköttetésbe akartak kerülni a halottak lelkével. Papa ezen a téren igen tapasztalt vált és könyvtára volt erről az egész „tudományról”, melyhez hasonló nem volt a szigeten.

Egy kora reggel két férfi egy megszállott asszonyt hozott hozzánk. Testvérem, Gene és én kiszálltunk az ágyból és az ajtó résén át néztük, hogy a két férfi hogyan helyezi a nőt az asztalra. Az asszony forgolódott, dobálta magát, s állandóan jajgatott. A férfiak két oldalt álltak és erősen tartották. Mama a lábához ült, szemeit a mennyezetre emelte és különös szavakat énekelt. Papa a konyhába ment és kis fekete urnával jött vissza, melyben áldozati füst égett. Volt egy nagy zöld békája is, melyet az asszony testére helyezett. Azután az urnát vékony láncon az asszony feje fölé akasztotta és valamilyen port hintett a görcsösen vonagló testre.

Reszkettünk a félelemtől, amikor megparancsolta a gonosz lelkeknek, hogy menjenek ki a nőtől a békába. Az asszony hirtelen hátradobta a fejét és élesen felkiáltott, a béka pedig egyetlen ugrással a küszöbön termett. A nő fetrengve dobálta magát, kiszabadult a férfiak kezéből és a padlóra esett. A szája rángatózott, a nyelvét átharapta, véres hab jött ki a száján.

Végül is megnyugodott és nagyon csendesen feküdt. Apám kijelentette a gyógyulást, és a férfiak pénzt adtak neki. Aztán a hátsó ajtón kivitték a nőt, ismét megköszönve papának, amit ők csodatételnek neveztek.

Gyerekorom tele volt félelemmel és utálattal. A nagy család azt jelentette, hogy az egyesekkel csak keveset lehet törődni. Szüleimtől félttem és nem szerettem a varázslásokat, amik naponta végbementek náluk.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Nyáron, még mielőtt iskolába mentem, papa bezárt a galambketrecbe. Késő este volt és rajtakapott, hogy egy kis pénzt csentem a mamától. Menekülni akartam, de elcsípett.

- „Nem tudsz elfutni, fiú! Aki lop, meg kell érte fizetnie!”

- „Gyűlöllek!” - kiáltottam neki. Felemelt, mint egy kiskutyát, s jól megrázott.

- „Meg akarlak tanítani, hogyan kell apáddal beszélni!”- kiáltotta. Aztán, mint egy zsákot alácsapott a hóna alá, s a sötét udvaron keresztül a galambházba vitt. Halottam, ahogy a zárral babrál, aztán kinyílt az ajtó.

- „Itt maradsz a madaraknál, míg meg nem javulsz!”

Betolt az ajtón és becsukta mögöttem. Teljesen sötétben maradtam. Halottam a zár kattanasát aztán apa hangját a résen: „Vacsorát sem kapsz!” Lépései lassan eltávolodtak.

A félelemtől szinte megdermedtem. Öklömmel vertem az ajtót, a lábaimmal rugdostam, kiabáltam. A galambok felébredtek és a ketrec megtelt hirtelen a szárnyaik csattogásával, melyek a sötétségben nekem repültek. Kezemmel az arcomat védtem és elkeseredetten sírtam, mialatt a madarak a falnak csapódtak és arcomat, nyakamat csípték. Levettem magam a piszkos földre és kezemmel a fejem betakartam, a csapkodó szárnyakkal nem törődtem.

Örökkévalóságnak tűnt, míg papa ismét kinyitotta az ajtót, engem kivonszolt és az udvarra rángatott.

- „Máskor meggondolod, hogy lopj-e, és még szemtelenül felelélj!”- mondta szigorúan. Azon az estén álomba sírtam magam és a repdeső madarakkal álmodtam, melyek körülvettek. Eltávolodtam szüleimtől és később az iskolától is. Gyűlöltem minden felsőbbiséget. Aztán, nyolc éves koromban teljesen a szüleim ellensége lettem. Forró nyári délután volt. Mama egynéhány asszonnyal, kik médiumként szolgáltak, a nagy asztalnál ült és kávéztak. Már sokat játszottam a testvéreimmel és fáradtan a szobám felé mentem, közben egy labdát gurítottam a padlón. Az egyik asszony azt mondta a mamának: „Milyen szép kisfiú a te Nicky! Azt hiszem büszke lehetsz rá!”

Mama rám meredt, aztán széken előre-hátra kezdett himbálódzni. Szemei kitágultak, hogy csupán a fehérje látszott. Karjait kinyitotta maga előtt az asztalon. Ujjai megmerevedtek, s remegtek, mikor lassan felemelte a karját feje felé és különös éneklő hangon ezt mondta:

- „Ez nem az én fiam...nem, nem Nicky...sohasem is volt.. ő a legnagyobb varázsló fia...nem, nem az enyém, ő a Sátán...az ördög fia...”

Leejtettem a labdát, az végiggurult a szobán. Lassan visszahátráltam a falhoz, mialatt a mama transzban tovább beszélt, hangja felemelkedett, és leszállt: „Nem az enyém...nem az enyém.., az ördög van az életében...A Sátán ujja megérintette az ő életét...a szívében vadállat lakozik... nem, nem az enyém.”

Láttam, hogy könnyek folynak végig az arcán. Hirtelen tágra nyílt szemmel hozzám fordult, így rikácsolt:

- „Ki veled, ördög! Menj! Takarodj! Ki veled!”

A félelemtől mozdulni sem mertem. Aztán a szobámba futottam és az ágyra vettem magam. Gondolataim, mint megbolydult méhkas rajzottak. „Nem az ő gyermeke...az ördög fia...nem szeretÉ senki sem törődik velem, senki...”

Aztán megjöttek a könnyeim, sírtam, jajgattam. A fájdalom, ami elfogott, elviselhetetlen volt és öklömmel vertem az ágyat, míg ki nem merültem.

Úgy öntötte el a gyűlölet a lelkemet, mint az áradat a korallzátonyt. Gyűlöltem az anyámat. Ó Istenem, mennyire gyűlöltem! Fájdalmat akartam neki okozni, kínozni szerettem volna, visszafizetni, amit kaptam.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Feltéptem az ajtót és ordítva a szobába rohantam. Az asszonyok még mindig együtt ültek. Öklömmel vertem az asztalt és kiabáltam. Annyira elfogott a gyűlölet, hogy csak dadogni tudtam. A szavak nem akartak engedelmeskedni: „Gyűlöllek!”- reszketve mutattam anyámra. „Gyűlöllek! Mindenért meg fogsz nekem fizetni, hallod? Mindenért meg fogsz fizetni!”

Két kisebb testvérem kíváncsian állt az ajtóban. Félrelöktem őket, leugráltam a lépcsőkön s a veranda alatt elrejtöztem, azon az árnyas, hűvös helyen, ahol már gyakran megbújtam. Mialatt ott a porban kuporogtam, hallottam, hogy az asszonyok nevetnek rajtam és a mama hangja mindegyik közül kihallatszott amint azt kiáltotta: „Látjátok? Ugye megmondtam! A Sátán fia.” Mennyire gyűlöltem! Szerettem volna megsemmisíteni, csak nem tudtam, hogy hogyan. Csalódottságomban sírtam. „Gyűlöllek, gyűlöllek, gyűlöllek!”- kiáltottam, de senki sem hallotta. Senki sem törődött velem. Kétségbeesésemben kapartam, dobáltam a körülöttem levő piszkot és magamra hánytam. Az arcomra tapadt és összekeveredett a könnyeimmel. Hátamra feküdtem, s a porban hemperegtem, ami mind jobban bemocskolt. Kimerülten csuktam le szemeimet és sírtam, míg álomba nem merültem.

A nap már lenyugodott, mikor felébredtem és a veranda alól kimásztam. A papa épp kinyitotta a hátsó ajtót és sárga fénynyaláb esett rám amint a legelső lépcsőfokon álltam.

- „Te disznó!”- kiáltott rám. - "Mit kerestél ott lenn ilyen sokáig? Csak nézd meg magad! Nálunk nem kell malac! Menj, mosakodj meg és aztán gyere vacsorázni!”

Engedelmeskedtem, de mialatt mosakodtam, tudtam, hogy mindig gyűlölni fogom. Tudtam, hogy sohasem fogok többé szeretni senkit és azt is tudtam, hogy soha többé nem fogok sírni. Soha!

Az ördög fiának csak félelem, mocsok és gyűlölet jut.

Sok puerto-ricói családnál szokásban volt hogy a gyerekeket New Yorkba küldik, amint elég idősök ahhoz, hogy magukat el tudják tartani. Idősebb testvéreim közül már hatan voltak ott. Már mind megnősültek és foglalkoznak valamivel.

De én még nagyon fiatal voltam. Az elkövetkezendő öt évben szüleim rájöttek, hogy én sem maradhatok otthon. Az iskolában lázadóvá lettem, s egy nap fejbe vertem egy kislányt kövel, aztán ott álltam és néztem, hogy szivárog a haján keresztül a vér. A gyerek kiabált és sírt, én pedig nevetve álltam ott.

Este apám arcul ütött és a szám vérzett. „Vérért vért!”- kiáltotta.

Légpuskát vásároltam, hogy madarakat lőjek, de a gyilkolás nem elégített ki. Kis testüket meg akartam csonkítani. Testvéreim elhúzódtak tőlem, elriasztotta őket a vér utáni vágyam.

A nyolcadik osztályban összevesztem a tanítóval. Egy napon tanítás közben „nigger”-nek neveztem. Az osztályban csend lett, s érezni lehetett a feszültséget.

A tanító a termen keresztül hozzám jött: - „Tudod fiam, hogy te egy nagyszájú taknyos vagy?” - kérdezte.

„Sajnálom, nigger - mondtam - nem akartam olyan nagyszájú lenni.”

Mielőtt mozdulni tudtam volna, szájon vágott. Éreztem a vért a számban és amint lefolyt az államon. Karommal csépelni kezdtem. Ő egyik kezét homlokomra szorította, s a másik karjával távol tartott magától, miközben ökleimmel a levegőt vagdostam. Mikor láttam, hogy kilátástalan küzdelmet vívok, visszavonultam. - „Most már elég nigger! - kiáltottam - Megyek a rendőrségre!” - és kifutottam a teremből.

Utánam futott és azt kiáltotta: - „Várj csak! Sajnálom a dolgot!” - De én már messze voltam. Nem mentem a rendőrségre, hanem apámhoz. Elmeséltem neki, hogy a tanító meg akart ölni. Dühös lett, bement a házba és mikor visszajött, a revolvert dugta az övébe. „Gyere fiam, most majd meglátjuk, hogy ki kit öl meg!”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Visszamentünk az iskolába. Közben állandóan azon örültem, hogy mit fog csinálni az a nagy ember, ha apám haragjával kell szembe néznie. A tanító nem volt a teremben.

„Várj itt fiam,”- mondta apám - „Beszélek az igazgatóval és tisztázzuk a dolgot.” Kissé összebb húztam magam, de vártam.

Apám sokáig volt az igazgatónál, s mikor kijött karon ragadott. - „Remélem fiam, megmagyarázol egyet - mást. Előre! Menjünk haza!”

„Te piszkos hazudozó!” - mondta, mikor a ház előtt megálltunk. Felemelte a kezét és meg akart ütni, de én megugrottam és visszaszaladtam az ösvényen.

„Na hiszen jól van!”- kiáltotta utánam. - „Repülj kicsim, repülj! Úgy is vissza jössz, és akkor megkapod a részed.”

Hazamentem, de csak három nap múlva. A rendőrség fogott el az egyik sziget belseje felé vezető úton, s hazavittek apámhoz, aki megtartotta ígését.

A következő két évben ötször szöktem meg, de a rendőrség mindig megtalált és hazavittek. Végül is szüleim kétségbeesetten írtak fivéremnek és kérték nem mehetnék-e hozzá? Frank beleegyezett és így előkészületeket tettek az utazásomra.

Elutazásom reggelén minden testvérem a ház kapujába gyűlt. Mama erősen magához ölelt és mondani akart valamit, de nem tudott szólni. Én semmit sem éreztem iránta. Közömbösen vettem a kofferomat és beszálltam a kis kocsiba s egyszer se néztem hátra.

A San Juan-i repülőtérig 45 perces volt az út: Ott a papa odaadta nekem a repülőjegyemet és egy tízdollárost nyomott a markomba. „Azonnal hívjad fel Frankot, amint New Yorkba érsz. A pilóta vigyáz rád, míg a bátyád megjön.” - mondta.

Sokáig nézett engem, kimagaslóan állt mellettem, míg hullámos haját lengette a könnyű szél. Számára nagyon kicsinynek és sajnálni valónak tüntem, amint ott álltam az ajtó mellett, kezemben az ócska kofferommal. Ajka remegett mikor a kezét nyújtotta. Aztán hirtelen átölelt hosszú karjával, magához vont és halottam, ahogy zokogva mondja: „Hijo mijo.” /fiacskám/

Aztán elengedett és gyorsan azt mondta: „Légy jó fiú, kis madaram!” Elfordultam és felrohantam lépcsőn, s lefoglaltam egy helyet magamnak az ablaknál.

Odakint láthattam apám nagy, magányos alakját, a „Nagy”-ot, amint a sövénynél állt. Egyszer a kezemet felemeltem, mintha integetni akarnék, de megzavarodtam. Ő elfordult és gyorsan kiment a kocsijához.

Mit mondott nekem? „Kis madaram”. Visszaemlékeztem, hogy apa évekkkel ezelőtt néha így hívott. Hintaszékben ült a verandán, a pipáját szívta, miközben mesélt a madárról, ami Puerto Rico-ban legendás volt. Nem volt lába és állandóan repülnie kellett. Papa szomorúan nézett rám: - „Te is ilyen vagy, Nicky. Nyugtalan vagy, mint egy kismadár, amelyiknek állandóan úton kell lennie.” Lassan csóválta a fejét, az égre nézett és füstgomolyagot fűjt a levelek felé, melyek a veranda tetejéről függtek.

Ez a madárka soványka és nagyon könnyű. Annyira könnyű, mint egy pehely és a leggyengébb szél is felkapja; a szélben alszik. Állandóan menekül. Elrejtőzik, mert állandóan ellenségei, és a Nap között van. Ha néha magasabbra repülnek, mint ő, akkor a Föld sötét háttéréből láthatják. De kis szárnyai átlátszóak, mint a tiszta víz a lagunában. Ameddig nagyon magasan repül, nem láthatják. Így hát sohasem pihen.

Papa hátradőlt és kék füstfelleget fűjt a tiszta levegőbe.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

- „De hogyan eszik?” - kérdeztem. - „Repülés közben eszik”- mondta papa. Lassan, elgondolkodva beszélt, mintha látná maga előtt.

- „Rovarokat és pillangókat fog magának. Nincs lába, mindig repülnie kell.”

A történet elgondolkodtatott.

- „De ha rossz idő van? Ha nem süt a Nap, mi van olyankor? Hogy tud menekülni az ellenségei elől?”

- „Rossz időben olyan magasra száll, hogy senki sem láthatja. Csak egyszer hagyja abba a repülést. Csak egyszer jön le a Földre. Akkor, ha meghal. Ha egyszer a földet érintette, nem tud többé repülni.”

Papa a fenekemre vert és eltolt magától: - „Menj, kis madár, repülj! Az apád majd hív, ha elég lesz belőle.”

A rétre szaladtam és kiterjesztettem a karjaimat, mintha repülnék. De valamilyen okból, amit nem foghattam fel, nem voltam elég gyors ahhoz, hogy a levegőbe emelkedjem.

A repülőgép motorjai köhögtek, fekete füstöt okádva, bögve élni kezdtek. Végre repülhettem, úton voltam.

Az autóbusz megállt. Odakint a hidegben, sötétben tarka lámpák és reklámok csillogtak. A szemben ülő férfi felállt, hogy leszálljon. Utána indultam, s leszálltam én is a hátsó ajtón, ami aztán csikorogva csapódott be mögöttem. A busz hamarosan eltűnt az utcasarkon. Egyedül voltam teljesen a nyolcmillió ember között.

Felvettem egy marokkal a piszkos hóból és lesepertem a kemény kérget róla. Alatta ragyogó fehér és tiszta volt. A számba akartam venni és megenni, de mikor megnéztem, kicsi fekete foltokban látszott a korom a vakító fehérségben. Észrevettem, hogy a levegő tele van a környező kémények kormával és a hó csakhamar úgy nézett ki, mint amit fekete borssal hintettek tele. Eldobtam.

Két napig kóboroltam a városban. Az egyik mellékutcában találtam egy ócska kabátot, amit valaki a személtárába dobott. Az ujjai hosszúak, az alja a földig ért. Nem volt rajta gomb egy se, a zsebe leszakadt, de a kabát meleget adott. Ezen az éjszakán ülve, összekuporodva a földalattiban aludtam.

A második nap végén elszállt a lelkesedésem. Éhes voltam és rettenetesen fáztam. Már kétszer is megpróbáltam az emberekkel beszélni és kérni, hogy segítsenek. Az első egyszerűen átnézett rajtam. Egy elment, mintha nem is látott volna. A másik ellökött: „Takarodj, te kölyök! Hozzám ne érijél a mocskos mancsoddal!”

Féltem, de próbáltam uralkodni a félelmemen. Este újra az utcára mentem. A hosszú kabát az aszfaltot seperte, kis kofferemet még mindig a kezemben hordtam. Az emberek kikerültek, és utánam néztek, de látszólag senki sem akart meglátni, csak tovább mentek.

Ezen az estén kiadtam a tízdollárosomat, amit apám adott. Bementem egy kis vendéglőbe és rendeltem egy forró kolbászt, vagyis rámutattam a képre, ami a piszkos falon függött. Lenyeltem és még egyet kértem. A pult mögött a kiszolgáló a fejét csóválta és kinyújtotta a kezét. Benyúltam a zsebembe és kivettem az összehajtogatott bankjegyet. A kiszolgáló megtörölte a kezét kötényében, kisimította a pénzt és eltüntette a zsebében. Aztán hozott nekem még egy kolbászt szósszal. Mikor elkészültem, kerestem a szolgálot, de az eltűnt valahol a konyhában. Vettem újra a kofferemet, kimentem a hideg utcára. Ez volt az első tapasztalatom az amerikai kereskedelmi életről. Honnanis tudhattam volna, hogy Amerikában egy kolbász nem tíz dollárba kerül?

Amint az utcán mendegéltem, egy templom előtt álltam meg. Nehéz vasrács zárta el az ajtót, még lakat is volt rajta. Csak álltam a sötét épület előtt és felnéztem a toronyra, amely az égre mutatott. A hideg kőfalak és a színes ablakok szinte menedéket kerestek a rács mögött. Az egyik ilyen rács mögött egy szelíd arcú, szomorú tekintetű férfi szobra állt. Kiterjesztett karjait hó fedte be. De ő is be volt zárva... Én meg kivoltam zárva.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Tovább bolyongtam az utcákon, tovább, tovább.... Ismét jött a pánik. Csaknem éjfél volt már, s én nem csak a hidegtől reszkettem, hanem féltem is. Még mindig reménykedtem abban, hogy valaki megáll mellettem és megkérdezi, segíthet-e rajtam, pedig azt sem tudtam, mit kell mondanom, ha valaki segíteni akarna rajtam. De egyedül voltam elveszetten és megfélemlítetten.

Emberek siettek el mellettem és otthagytak. Még nem tudtam, hogy emberek milliói között mennyire egyedül lehet valaki. A magány eddig mindig úgy jelent meg előttem, hogy elveszett valaki a pusztában, vagy magányos szigeten. De ez itt a legrosszabb egyedüllét volt. Láttam szépen kiöltözött embereket, akik színházból jöttek. Öreg embereket, akik kis állványon újságot vagy gyümölcsöt árultak. Rendőröket, akik kettesével járták az utcákat. A járdák tele emberekkel, de amikor az arcukba néztem, olyan magányosnak látszottak. Senki sem nevetett. Mindenkinek sietős volt az ügye.

Leültem a járda szélére és kinyitottam kis kofferemet. Ott volt a cédula a mama kézírásával, amire Frank telefonszáma volt felírva. Hirtelen éreztem, hogy hátulról meglök valaki. Egy öreges, csapzott kutya volt, aki az én óriási köpenyemet szaglászta. Átkaroltam a nyakát és magamhoz húztam; megnyalta a képemet és én kócos szőre közé rejtettem azt.

Nem tudom meddig ültem ott, reszketve a kutyát simogatva. De mikor feltekintettem, két rendőr csizmáját és lábait láttam. Nedves és piszkosak voltak. A kutya veszélyt sejtett és nagy ugrásokkal elszaladt.

Az egyik rendőr vállamra tette a gumibotját, a másik mellém térdelt a járdára. - „Segíthetek rajtad, kicsi?”

Bólintottam és megmutattam a cédulát, amelyen a telefonszám volt. - „Testvér” - mondtam. Bólintott, segített felkelni és az újságosbódé mögötti telefonfülkéhez ment velem. Előhalászott egy pénzdarabot a zsebéből és válogatott a számok között. Mikor Frank álmos hangja jelentkezett, ideadta a hallgatót. Egy órával később Frank lakásán biztonságban voltam.

Nagyon ízlett a forró leves és jó volt a tiszta ágyban. Másnap reggel Frank azt mondta, hogy nála kell maradnom, ők fogják gondomat viselni és iskolába is, járhatok. De valami bennem azt mondta, hogy nem fogok itt maradni. Elkezdtem a repülést, a menekülést és semmi sem tud többé visszatartani.

2. rész

AZ ISKOLA DZSUNGELÉBEN

Két hónapig maradtam Franknél és próbáltam angolul tanulni, de nem voltam jókedvű és, a belső feszültségeim tovább üldöztek.

Az első héten Frank beíratott az iskolába. Ott csaknem mindenki néger vagy puertoricói volt. A tanítónak majdnem minden idejét fegyelmezéssel, s intéssel kellett töltenie, alig maradt ideje tanításra. Napirenden voltak a vad verekedések, erkölcstelenség, és állandó lázadás azok ellen, akik a vezetést a kezükben tartották.

Brooklynnak ilyen iskoláiban legalább két vagy három gang van. Ezek a megfelelő környékekről való fiúkból és lányokból állnak. Gyakran ellenségeskedtek egymás között, ami elkerülhetetlenül a heves küzdelmekig vezetett.

Számomra ez új dolog volt. Napról-napra a folyosón vagy az osztályban verekedés volt. Ilyenkor a falhoz lapultam és féltem, hogy az egyik nagyobb fiú rám néz. Tanítás után az udvaron volt mindig verekedés, míg valamelyik véresen maradt ott.

Frank állandóan óvott attól, hogy sötétben az utcára menjek. „A gang-ek megölnek, Nicky! A sötétben úgy leselkednek, mint a farkascorda és az idegeneket megölik az utcán.”

Nemsokára megtanultam, hogy nem csak a gang-ektől kell félnem, hanem a kicsik társaságától is. Ezek kilenc-tíz évesek, akik délután az utcákon kóborolnak, vagy a ház előtt játszanak, amelyikből lejöttek.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Mikor egy délután hazafelé mentem, egy ház bejárata alól tucatnyi gyerek futott ki és körülvettek.

„Nono gyerekek, nyissátok ki a szemeteket!” A kisfiúk egyike hozzám szaladt és azt mondta: „Eredj a pokolba!” Egy másik mögém surrant és belém térdelt úgy, hogy mire észre vettem magam, a földön feküdtem. Fel akartam ugrani, de az egyik kölyök megfogta a lábamat és húzni kezdte. Közben állandóan nevettek és kiabáltak.

Dühös lettem. Ütöttem, vertem a gyerekeket, és aki legközelebb volt hozzám, lerántottam a földre. Ebben a pillanatban hallottam, hogy egy asszony rikácsolni kezd. Feltekintettem, s láttam, hogy a második emeleten egy ablakból hajol ki.

- „Hagyd békén a fiamat, te tetves, különben velem gyúlik meg a bajod!”

Nem kívántam semmit jobban, mint az ő fiától távol lenni, mert most a többiek is nekem estek. Az egyikük egy colás üveget dobott nem messze esett a földre és a szilánkok elborították az arcomat.

Az asszony mind hangosabban kiabált: - „Hagyd békén a fiamat! Segítség! Segítség! Meg akarja ölni a fiamat!”

A ház kapujából hirtelen egy asszony rohant rám, magasra tartott seprűvel. Megpróbáltam oldalt elsiklani, de a seprű máris csattant a hátamon. Tovább gurultam, de a második már a fejemet találta. Közben szakadatlanul kiabált és láttam, hogy mind többen néznek ki az ablakon, és rendőrért kiáltanak. A kövér asszony harmadszor is rám ütött, mielőtt fel tudtam volna állni és elfutni. „És ha te még egyszer idejössz és a gyerekeinket zavarod, megölünk!” - volt az utolsó, amit hallottam. Másnap délután kerülővel mentem haza az iskolából.

Egy héttel később volt az első összeütközésem az egyik ganggel. Hazafelé egy parkban sétálgattam, s egy embert láttam, akinek beszélő papagája volt. Körültáncoltam és beszéltem a madarához, míg egyszerre az ember nem törődött semmivel, magához ölelte a papagájt és el akart menni. Feltekintettem és láttam, hogy körülbelül tizenöt fiúból álló csoport vett körül minket. Ezúttal nem kisfiúk. Erős legények voltak, többnyire nálam nagyobbak. Az egyik fiú azt kérdezte: - „Hé, kicsi, mi az, ami felett úgy nevelsz?”

Az emberre mutattam, akinél a papagáj volt és aki most gyorsan eltávozott. - „Ezen a bolond madáron nevettem.”

- „Itt laksz a közelben?” - kérdezte a fiú, akinek arca visszataszítóan csúnya volt.

Sejtettem, hogy valami nincsen rendben, és bizonytalankodtam: - „A bátyámnál lakom, kicsit odébb az utcában.”

- „És te azt hiszed, hogy mert ott laksz, bejöhetsz a mi parkunkba és röhöghetsz, mint egy hiéna? Mi? Azt hiszed? Nem, tudod, hogy ez a „Püspökök”területe? Nem tűrünk idegent a mi területünkön, érted? Különösen nem egy jött-mentet, aki úgy röhög mint egy hiéna.”

Körülnéztem és tudtam, hogy komolyan gondolják.

Még mielőtt felelhettem volna, a fiú kihúzott egy kést a zsebéből és egy húszcentis csillogó pengét ugratott ki belőle.

- „Tudod mit csinállok?” - kérdezte. - „Átvágom a nyakad és hagylak elvérezni, mint egy állatot, amihez hasonlítasz.”

„Hé, - dadogtam - mi bajod velem? Nem szabad elvágnod a nyakam!”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„De bizony, szabad. Ugyanis te nem tetszel nekem, tudd meg!” - vágott vissza. A hasamnak szegezte a kést és felém kezdett jönni.

A gang egy másik tagja, egy hosszúra nőtt színes fiú közbelépett. - „Hagyd, Nagypapa, hagyd futni a fiút! Csak most jött Puerto Ricoból és sejtelve sincs arról, mi megy itt.”

A késes fiú ráhagyta. - „Oké! De majd hamar megtudja, mi van itt! És lesz szíves megjegyezni ezt, hogy a mi területünkön semmi keresnivalója sincs”. Megfordultak és elmentek. Hazafutottam és egész éjjel töprengtem. Másnap néhány fiú az iskolából meghallotta, hogy mi történt a parkban. Megtudtam, hogy a fiút Robertsonnak hívják. Délután a tornaórán baseballt játszottunk. Roberto szándékosan a földre lökött. A többi fiú mind kiabált:

- „Menj rá, Nicky! Rohand le! Mutasd meg neki, hogy félig sem olyan veszedelmes, ha nincs nála kés! Na, kezd el Nicky, veled vagyunk!”

„Oké,- mondtam felállva - majd meglátjuk milyen ügyes öklöd van.”

Felálltunk, s a többiek körbe álltak. Roberto vigyorgott, mikor én ökleimet az arcom elé emeltem. Előre hajolt és ügyetlenül ő is felemelte ökleit. Látszott rajta, hogy nincs hozzá szokva. Oda táncoltam hozzá és mielőtt még mozdulni tudott volna egy balost, adtam neki. Az orrából vér fröccsent, s egy lépést hátrált. Nagyon meglepettnek látszott.

Hirtelen lehajtott fejjel rám rohant és hátralökött úgy, hogy a földre estem. Próbáltam felállni, de a hátamra ugrott és a szemembe mélyítette az ujjait.

Még mindig azt hittem, hogy a többiek is beleszólnak és segíteni fognak, de azok csak álltak s kiabáltak.

Ilyen módon nem akartam küzdeni. Eddig én mindig megtartottam a boxolás szabályait, de most tudtam biztosan, hogy ez a fiú megöl engem, ha meg nem akadályozom. Így hát oda nyúltam és kihúztam a kezét a szememből és belevágtam a fogam az ujjába. Felüvöltött a fájdalomtól és leugrott a hátamról. Felugrottam, újból odatáncoltam hozzá és két balost adtam a fejére. Az ütések fájtak neki és én megint ütni akartam, de ő átkarolta a derekam és a karjaimat az oldalához szorította. A fejét használta döngölőnek, s a homlokával újra és újra az arcomba vágott. Az orrom vérzett és a fájdalomtól nem láttam többé. Végre otthagytam mielőtt egy tanító jött volna és elválaszthatott volna minket.

Este Frank összeszidott: „Megölnek Nicky! Mondtam, hogy tartsd távol magad a gangektől!”

Az arcom tönkre volt téve. Fájt a fejem és a gondolataim csak egy téma körül keringtek: miként tudnám megakadályozni, hogy még egyszer így kikészítsenek. Igen, éppen úgy gátlás nélkül fogok küzdeni, mint a többiek.

A legközelebbi alkalom néhány héttel később adódott. Tanítás után egyedül mentem át az iskola udvarán és észrevettem, hogy öt néger fiú és egy lány követ. Ezért gyorsabban mentem, de éreztem, hogy ők is meggyorsítják lépteiket.

Mikor a betonútra értem a néger fiúk utolértek, és az egyikük a falhoz lökött. Leejtettem a könyveimet és egy másik fiú a lefolyóba lökte, amibe víz állt.

„Mi keresni valód a mi területünkön, te fiú?” - kérdezte az egyik.

„Hiszen ez az iskola! Az nem tartozik egyik gang területéhez sem!”

„Ne játszd meg magad, kicsi! Nem tetszel nekem! Ebben a pillanatban kattanást hallottam, s tudtam, hogy ez a rugós kés hangja.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

A nagyfiú a mellemnek szegezte a kést: „Figyelj ide kicsi! Te még új vagy itt, és aki új annak védelemre van szüksége. Te minden nap fizetsz nekünk 25 centet, s mi gondoskodunk róla, hogy ne bántson senki.”

„Úgy? És ha tényleg fizetek nektek, akkor mi a biztosíték arra nézve, hogy csakugyan békén fogtok hagyni?”

„Tulajdonképpen semmi te buta, mert csak úgy adod nekünk. Különben megölünk „ - felelte a nagy. „Na jó, akkor most mindjárt öljetek meg, különben egyiket a másik után kivégezlek benneteket.”

Nagyon jól láttam, hogy a többiek kissé félnek. A fiú, aki a kést a mellemnek szegezte, azt hitte jobbkezes vagyok, s ezért nem várta, hogy hirtelen balkézzelem megragadom a karját. Elrántottam a mellemről és hirtelen hátra csavartam. Leejtette a kést, én pedig felvettem. Jól állt a kezemben. Aztán az arcát a fal felé fordítottam miközben a kés hegye szorosan a füle alatt volt. A lány felkiáltott, mire én hozzá fordultam.

„Hé, bébi. Ismerlek, s tudom hol laksz. Ma este elmegyek hozzád és megöllek.”

Még hangosabban kiabált. Megfogta az egyik fiút és el akarta hozni. „Fussatok, fussatok, ez a fiú megbolondult!”

Elszaladtak. Az a fiú is, akit a falhoz szorítottam.

A lefolyóhoz mentem, felvettem a könyveimet s leráztam róluk a vizet. A kés még mindig a kezemben volt. Először volt a kezemben rugós kés. Többször kiugrattam a pengéjét, aztán becsúszattam a zsebembe. Mostantól fogva kétszer is meggondolják, hogy kikezdzjenek Nickyvel - gondoltam.

Nemsokára azt kezdték rebesgetni, hogy rámenős vagyok. Ez jó zsákmánynak számított azoknak, akik civódást szerettek kezdeni. Nemsokára megértettem, hogy csak idő kérdése és nagy dolog fog történni.

A nagy robbanás két hónap múlva következett. A tanító éppen csendet csinált, az osztályban, s a névsort, olvasta fel. Egy néger fiú elkésett, s nevetve jött be. Az utolsó sorban ült egy csinos lányka. Lehajolt hozzá és megcsókolta a nyakát. A lány visszahozódott tőle. A fiú megölelte és a száját is megcsókolta. A leány felugrott és kiabálni kezdett. A többi fiú nevetett és kiabáltak: „Rajta, csak rajta!”

A tanító felállt és középre ment. Egy nagy fiú elállta az utat előtte és azt mondta: „Ő csak nem akar játékrontó lenni?”

A tanító a fiúra nézett, aki nagyobb volt nála és visszament a helyére.

Közben a néger fiú falhoz szorította a lányt, s megpróbálta újra megcsókolni a száját. Végre a fiú abbahagyta és leült a helyére. „Nem érdemes velem vesződni” - mondta a többieknek. „Ma este elkapom, és ha végzek velem, szívesen megteszi, amit csak akarok.”

Valami fellázadt bennem, felálltam és hátra mentem. A kislány leült és zokogott. A fiú mögé léptem, aki leült és a körmét vágta. Ekkor fel kaptam egy nehéz széket: „Idenézz fiú! Van itt valami neked!”

Amikor visszanéztem, a széket a fejéhez ütöttem. Összeroskadt a padban és fejsebéből folyt a vér.

A tanító kirohant az osztályból s az igazgatóval jött vissza, aki karon ragadott és az irodába vonszolt. Ott ültem, míg a mentőket hívta.

Aztán hozzám fordult és azt mondta, hogy az utóbbi két hónapban azt hallotta, hogy állandóan bajok vannak velem. Megkérdezte, hogy mi történt az osztályban. Mialatt elmondtam arca elvörösödött aztán dühösen felugrott, s így kiáltott.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Nekem most már elegendő van és ezeket a verekedéseket fel fogom számolni. Azt hiszem épp a legfőbb ideje, hogy megmutassuk kinek van szava itt. Többé nem hallgatom, hogy ti fiúk napról-napra meg akarjátok egymást ölni, és aztán letagadjátok. És most hívom a rendőrséget.”

„Mister, a rendőrség be fog engem zárni.”

„Ezt remélem is, és akkor legalább a többi meg fogja tanulni, mi a fegyelem.”

„Hívja hát a rendőrséget” - mondtam, mialatt az ajtó felé hátráltam és reszkettem a félelemtől, s a dühtől. - „És amint visszajövök a börtönből, újra eljövök ide, és egyszer csak egyedül találom magát, és akkor megölöm.”

Az igazgató elsápadt és egy pillanatig gondolkozott. „Jól van Cruz, még ez egyszer futni hagylak, de többé ne lássalak ebben az épületben. No rajta tűnj el! Megértted?”

Megértettem... Elmentem... Elszaladtam...

3. rész

A MAGAM LÁBÁN

Az olyan életben, amelyet a félelem és gyűlölet kerget másnak nincs helye. Mindent gyűlöltem, Frankot is beleértve. Ő képviselte a felsőbbiséget, s mikor elkezdett lelki fröccsöket adni, elhatároztam, hogy elmegyek.

„Nicky, - mondta - a város olyan, mint egy őserdő. Az emberek a dzsungel törvényei szerint élnek. Csak a legerősebb marad meg. Itt hemzsegnek a prostituáltak, iszákosok és gyilkosok. Az emberek meg fognak téged ölni és senki sem fogja tudni, hogy meghaltál, míg egyszer egy narkomániás egy halom szemét alatt bele nem botlik az oszló hulládba.” Franknak igaza volt, de én nem tudtam megmaradni. Ragaszkodott hozzá, hogy újra az iskolába menjek, de én tudtam, hogy most már a magam útját fogom járni.

„Nicky, nem kényszeríthetlek, hogy iskolába járd, de ha nem teszed meg, elvesztél.” „De az igazgató kidobott! Azt mondta, hogy látni sem akar ott többé!” „Ez engem nem érdekel. Újra el fogsz menni, mert itt laksz. Végül is valahová kell járnod iskolába.” „Ha azt hiszed, hogy újra odamegyek, tévedsz,” mondtam. „És ha kényszeríteni akarnál, majd meglátod...” „Nicky, a testvérem vagy. Ne beszélj bolondságokat. Mama és papa megmondták, hogy nekem kell veled törődnöm, nem tűröm, hogy így beszélj velem. Menj hát, fuss, ha akarsz! De vissza jössz, mert azt sem tudod, hogy mihez kezdj. Itt maradhatsz, de akkor újra iskolába kell menned. Ez az utolsó szavam.” Ez péntek reggel volt, mielőtt Frank munkába ment. Délután egy cédulát tettem a konyhaasztalra, amire ráírtam, hogy néhány barátom meghívott hétvégére. Nem voltak barátaim, de Frankék otthonába sem maradhattam többé.

Ezen az estén a Bedford-Stuyvesant negyedben kóboroltam Brooklynban és szállást kerestem. Egy fiúkból álló csoportot láttam, akik egy utcasarkon ácsorogtak.

„Hé, nem tudja valamelyik közületek, hol találhatnék egy bódét?” Az egyik fiú megfordult, végignézett és kivette a cigarettát a szájából. „Igen” - mondta, és a hüvelykujjával a vállán keresztül a főiskola irányába mutatott. „Az öregem a házmester odaát, vele kell beszélned. Ő talál valamit neked. Ott ül a lépcsőn és kártyázik.” A háztömb, amiről a fiú beszélt a Green-Placeon volt és a világ egyik legnagyobb lakóház negyedéhez tartozott. Több mint harmincezer ember lakott a magas házakban.

Odamentem a kártyázókhoz és megkérdeztem az öreget, volna-e kiadó szobája. Alig nézett fel a kártyájából és azt dörögte: „Igen, van. Minek?” Kissé elbátortalanodtam, és azt dadogtam: „Hmm, mert nekem egy szoba kellene, ahol laknom lehet.” „Van ötven dollárod?” - kérdezte, s a lábam elé dohánylét köpött.

„Ebben a pillanatban nincs, de...”

„Akkor nincs szobám” - mondta és újra kártyájához fordult.

„De megkapom a pénzt.” - mondtam.

„Hallgass ide fiú! Ha te előre mutatni tudsz nekem 50 dollárt, tiéd a szoba. Engem nem érdekel, hogy honnan veszed, felőlem egy csinos hölgytől is beszerezheted, de amíg pénzed nincs, ne koptasd az idegeimet.”

Visszamentem a Lafayette-hez és azon gondolkodtam, hogy honnan vegyek pénzt. Ha megpróbálok valakit kirabolni és rajtakapnak, börtönbe kerülök. Majdnem 10 óra volt és a tél szele jég hidegen fúj.

Az árnyékban álltam és két alakot láttam a fasor bejáratánál. Egy vén iszákos tartóztatott fel egy embert, aki egy zsákban élelmiszert vitt. Az öreg egy kis pénzt koldult, hogy kávéit ihasson.

Átvillant az agyamon, hogy talán az öregnek a zsebe is tele van pénzzel. Vagy talán lopott is. Ha elveszem tőle, nem mer segítségért kiáltani.

A fiatalember letette a zsákot és a zsebébe nyúlt, hogy pénzt vegyen elő, mire az öreg valamit morgott és elizskolt.

„Ördögbe is, most mit csináljak?” Ebben a pillanatban a fiatalember megbotlott, s néhány alma kigurult a zsákból. Lehajolt, hogy felszedje. Anélkül, hogy meggondoltam volna, a ház falához nyomtam. Megrémült, mikor a kést elé tartottam. „Nem akarlak bántani, de nekem pénzre van szükségem.” A kezem annyira reszketett, hogy féltem, hogy leejtem a kést.

„Kérlek, vedd el mind, csak ne bánts!” - kérte, s elővette a tárcáját, még le is ejtette és én rátettem a lábam.

„Most fuss el, és legalább két háztömbnyire szaladj, mert ha nem halál fia vagy!” - mondtam. Kétségbeesett szemekkel nézett rám, s hamar eltűnt a sarkon. Gyorsan felvettem a tárcát, s elrejtőztem a park fái között. Ott leültem, hogy magamhoz térjek és vadul kapáló szívem megnyugodjon. A tárcában 19 dollár volt.

Nem is olyan rossz - gondoltam. A gangek néha még kevesebbért is megölnék embereket és én egy kísérletnél 19 dollárt kaptam. Ez a siker nem tudta elűzni a bennem levő félelmet s éjfélig a parkban maradtam. Az éjszaka hátralevő részét az U-vasuton töltöttem, de másnap reggel újra ott voltam a házmesternél, hogy a szobát kibéreljem.

Az öreg felvitt a harmadik emeletre. A szoba, az utcára nézett, pont a Technológiai Főiskolára. A házmester elmondta, hogy a fürdőszoba a második emeleten van, s hogy hogyan kell a fűtést szabályozni. Aztán ideadta a kulcsot, s aztán hozzáfűzte, hogy a bért minden szombaton ki kell fizetni, mégpedig előre.

Körülnéztem a szobában. Két ágy állt benne, s egy szék, kis asztal, mosdókagyló a falon s egy kis szekrény. Végre önálló voltam.

Később lementem az utcára. A szomszédos ház előtt egy kisfiú állt meg, s egy őrizetlen pincelejáratot latrinának használt. Összerázkódtam de nem szóltam, mert ehhez hozzá kell szoknom.

A ház elején az 54-es pince üres volt. A vasajtó leszakadt sarkairól, - belöktem és bementem, de fulladozva menekültem ki a bűz elől, ami ott fogadott, s örültem, hogy a szobám a harmadikon van. Aztán elindultam az utcán. A házak előtti asszonyok szájalmasan néztek ki.

Két hónapja éltem New-York-ban, de még mindig nem szoktam meg. Otthon képeket láttam a szabadság-szoborról és az Egyesült Nemzetek házáról, de itt a gettóban, amerre a szem ellátott csak lakások vannak megtömve emberhússal. Minden ablak egy családot jelent, amely egy csöpp lakásban éli nyomorúságos életét. Hatszáz ablak nézett az utcára s mindegyik szegényes életről beszélt, s a legtöbb ablakon nem volt függöny.

Megfordultam és visszamentem a Washington parkba. Hogy élhetnek emberek ezen a kormos, piszkos vidéken? Ezen gondolkoztam. Nincs udvar, és nincs gyep, sőt egyetlen fa sem. Még nem tudtam, hogy ha valaki beköltözik egy ilyen betonketreche, rabja lesz. Soha többé nem tudja aszfaltdzsungelt.

Délután újra az utcára mentem. A St.Edward utcán a katolikus templom mögött egy olasz verklis forgatta szerszámát. Fiúk álltak körülötte, s fekete kabátjukon két piros M-betű volt. A csoport közepén egy sötéthajú, fehérbőrű fiú, körülbelül korombeli kezeivel a derekán keringett, a tánc ütemére. Fekete szemei hirtelen találkoztak az enyémmel. Megállt és az arcán levő mosolyt kemény, hideg kifejezés váltotta fel.

„Hé, kicsi, mit keresel itt? Ez Mau-Mau terület! Nem szeretjük, ha idegenek járkálnak itt.” A hidegszemű fiú hozzám jött, meglökte a mellemet, és azt kérdezte: „Melyik csoporthoz tartozol?” „Egyikhez sem. Csak egyszer látni akartam ezt a vurstlist. Talán ez bűn?” A csoportból előlépett egy fiú: „Mond, tudod mi ez? Ez egy kés, kicsi! Ezzel fogom a torkodat elvágni. Én ugyanis nem vagyok olyan szelíd, mint Izrael.” Az Izraelnek nevezett fiú hátranézett és azt mondta: „Látod, egy spicli itt hamar meghalhat. Ha életben akarsz maradni, tűnj el gyorsan!” Dühös lettem és a saját késem után nyúltam, de megértettem, hogy helyzetem egyáltalán nem kedvező. Tehát bólintottam és visszamentem a parkba. Hallottam, hogy a banda nevet a hátam mögött. „Jól megadtad neki Izrael, s ez a kis taknyos, hamar megértette.” Megalázottnak éreztem magam és leültem a padra. Nem vettem észre, hogy egy kb. 13 éves fiú utánam jött. Mikor megfordultam akkor láttam meg. Mosolygott és leült mellém a padra.

„Gonoszak voltak, ugye?” - kérdezte.

„Hogy érted ezt?” - kérdeztem. „Egyébként mindegyikkel könnyen elbírtam volna, de együtt nem akartam velük verekedni.” „Ezen a vidéken a gangek nem kényesek,” - mondta. Benyúlt az inge alá és kivett egy cigarettát. „Aki nem dolgozik velük együtt, az olyan, mint egy kitalált. Meggyújtotta a cigarettát, és észrevette, hogy figyelem. „Szívsz hasist?” - kérdezte. Fejemet ráztam. „Meg akarod próbálni?”

„Lehet.” - mondtam. Az ingzsebéből kihalászott, egy összenyomott cigarettát.

„De jól meg kell szívnod, különben kialszik.” Meggyújtotta nekem, és pöfékelni kezdtem.

„Nem úgy” - nevetett - így!” Hosszút szívott a sajátjából és a füstöt a tüdejére mélyen leszívta. „Ha csak pöfékelsz, akkor semmi hasznod nem lesz belőle. Tüdőre kell szívni!” Inhaláltam a füstöt. Édes íze volt és erős illata. „Mi van ebből az embernek?” - kérdeztem, s máris éreztem a mámorító hatást.

„Ez az anyag megnevetet. Úgy érzed, te vagy a legjobb táncos, a legjobb szerelmes, s a legerősebb verekedő. Azok a fiúk, ott a vurstlisnál, mind hasist szívnak. Ha így buzognak, mindjárt tudhatod, hogy transzban vannak.” „Honnan kapják az anyagot?” - kérdeztem.

„Ó, ez egészen könnyű. Itt ezen a környéken van a legtöbb árus. A legtöbb fiúnak jó összeköttetései vannak Kubával, Mexikóval és a többiekkel. És én? Az öregem termeli az udvaron. Ott nő egy csomó gaz, senki sem törődik vele. Az öregem egy keveset a gaz közé ültetett és most a magunkét szívjuk. Igaz, nem olyan jó, mint a másik, de nem kerül semmibe.” „És mennyibe kerül a kereskedőnél?” - kérdeztem. Mert tanulni akartam, és szégyeltem, hogy egy fiatalabb fiú többet tud nálam.

„Van aki egy dollárért adja, de néha 75 centért is lehet kapni. A legjobb, ha az ember egy csomót vesz.” „Elszívtam a cigarettát, s hátradőltem a padban. Úgy éreztem, mintha álom felhőjén úsznék. Oldalt fordítottam a fejem, hogy a fiút lássam. Ott ült a padon és a fejét a kezébe hajtotta.

„Azt hittem, hogy az anyag megvidámít. Hogy is van az, hogy te nem nevensz?” „Mitől legyek vidám?” - mondta. „Az öregem iszákos. Vagyis tulajdonképpen nem is ő az igazi apám. A múlt évben költözött az anyámhoz. Nem is tudom ki az apám. Ez az ember meg állandóan veri az anyámat. A múlt héten el akartam választani őket, mire egy üveget vágott hozzám és kitorpte két fogamat. Erre én egy órát dobtam hozzá, ami a hátát találta. Akkor aztán az anyám azt mondta, hogy én egy nyomorult alak vagyok és vigyen el az ördög, mert semmi okom nem volt férjének fájdalmat okozni. Most itt vagyok az utcán és várom, hogy megöljem. Nem adom magam össze a gangekkel, csak azt várom, hogy azt a gazembert egyedül érjem. Pedig nem is

szeretem az anyámat. Most hát mondd, minek örüljek?”Ekkor felnézett. Az arca elnyűtt és fájdalmas volt. Inkább hasonlított egy vén majomhoz, mint egy 13 éves fiúhoz.

„És milyen a te öreged, ő is iszik?”- kérdezte.

„Nincsenek szüleim” - hazudtam - „egészen egyedül vagyok.”A fiú rám nézett. „Most én is az vagyok. Biztosan többször is látjuk egymást. Ne törődj a gangekkel.”„Mi van tulajdonképpen ezekkel a gangekkel?” - kérdeztem.

„Ó, ők verekednek. Ha valahova mennek, összeakaszkodnak más gangekkel. Vagy ha otthon maradnak, védik a saját területüket. Ha nem egymással verekednek, akkor a rendőrséggel van viszályuk. Mindent fegyvernek használnak, esernyő véget leszerelnek, a cipőjük orrába szöveget vernek. Ezért nem akarom, hogy valami közöm legyen hozzájuk, s kitérek előlük. Ezt majd te is megtanulod, várj csak.”Felállt, elballagott a parkon keresztül, s eltűnt az alkonyatban. Én is hazamentem.

4. rész

VÉRKERESZTSÉG

Néhány héttel később, este nyolc óra felé elindultam, hogy John papa csapszékébe menjek. Ott egy fiatal puertoricói fiú támaszkodott és cigarettázott. Tinonak hívták. Már többször találkoztam vele és tudtam, hogy elsőrendűen kezeli a kést.

Azt mondta: „Hé, Nicky! Akarsz velünk jönni ma este? Gondolom, meg kell ismerned Carlost, a mi főnökünket.”

Már halottam ezekről az estéről, de még soha nem voltam jelen és így készségesen mentem Tinoval törzshelyükre, egy sötét mellékutcába lévő apartmanház pincelejáratába, a lépcsőház alatt.

Szemeim csak nehezen szokták meg a homályos világítást. Az egyik sarokban egyetlen állólámpából jött némi fény. Ehhez járult még egy kis világosság, az utcáról, az ajtón át.

Mikor beléptem, párokat láttam, akik szorosan összefonódva, halk zeneszóra táncoltak. A fejüket egymás vállára fektették és lábuk a zene ütemére mozgott. A fiúk egyike a lány háta mögött borosüveget tartott a kezében. Tántorgott, mikor a lány nyakán át nagyokat húzott az üvegből.

Néhány fiú egy kis asztalnál ült és kártyával játszott. Mellette dohányoztak, és később megtudtam, hogy marihuánát szívtak. Az asztal közepén egy üveg bor állt.

A helység legtávolabbi sarkában amennyire távol csak lehetett a lámpától, két pár feküdt egy matracon. Az egyik aludt, a másik most felkelt, szájukat hosszú csókban egymásra nyomták és eltűntek egy mellékajton keresztül.

Tino hunyorogva nézett rám. „Odabent ágy van. Gondoskodtunk róla, hogy mindenki, aki akarja, használhassa.Ő

A lábam előtt hevert egy köteg magazin félmeztelen képekkel, természetesen nőkről.

Tino karonfogva tovább vonszolt: „Hé, idehallgassatok! Ez itt a barátom. Miért ne üdvözlőnék őt?”

Egy szőke lány lépett ki az árnyékból, mely az ajtó mellett volt és karon fogott. Szűk, fekete, feszes pulóvere volt és skarlátpiros szoknyája, és mezítláb volt. Átöleltem a derekát és invitáltam táncolni: „Babám, jössz velem egy körre?”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Hogy hívnak?”- kérdezte, de mielőtt felelhettem volna, Tino közbevágot: „Nickynek hívják, ő a barátom és átkozottul jó verekedő. Talán velünk fog dolgozni.”

A lány szorosán hozzám simult. „Oké, Nicky, ha olyan jól tudsz verekedni, mutasd meg, hogy táncolni is tudsz.”

Éreztem, hogy a teste a tánc közben hozzám tapad. Kezemet a pulóvere alá dugtam a háta mögött, s még jobban magamhoz szorítottam. Hirtelen ellökött magától.

„Hagyd abba! Jossé az én fiúm és darabokra tép, ha megtudja, hogy hozzám nyúltál.”

Láthatta arcomon, hogy mennyire felindultam, s ismét nevetve vont magához. „Hiszen csak először vagy, ne siess úgy!”

Egy darabig még táncoltunk, aztán megnéztük a próbát, amit a fiúk késsel végeztek. Egyikük a fal elé állt, s a másik a lába elé dobta a kést. Ha a fiú közbe összerázkódik, az gyáva.

A fekete lány elhúzott. „Gyere velem meg kell ismerkedned egy fontos személyiséggel!”

Vele mentem egy mellékszobába. Egy sovány puertoricói ült, s a lába az asztalon, az ölében egy lány. Mikor meglátott azt kérdezte: „Mi van a fiúval?”

A lány azt felelte: „Ez az én barátom, Nicky! Tinó hozta, s azt mondja, hogy jó verekedő.”

A sovány fiú kíváncsian nézett rám, aztán nevetve nyújtotta a kezét. „Jó estét Nicky, én vagyok Carlos, a Mau-Mau-k elnöke.”

Rátettem a kezem laposan az övére, s azonnal visszahúztam, mint ahogy a gang szokása megkívánta.

Carlos a szoba sarkába intett és ott megláttam azt a fiút, aki annak idején a vurstlisnál volt. „Az ott Izráel, az alelnökünk.”

Később megtudtam, hogy elnök és alelnök csaknem egyet jelent, és majdnem mindig egymás mellett állnak, hogy támadás esetén védjék egymást. „Hány éves vagy Nicky?”- kérdezte Carlos.

„Tizenhat.”

„Értesz valamit a verekedéshez?”

„Hogyne.”

„Meggzórtál már valakit?”

„Nem.” - mondtam sajnálkozva.

„Próbáltál már valakit megszúrni?”

„Igen.”

„És mit csináltál a fickóval?”

„Semmit, csak azt várom, hogy újra találkozzak vele, és akkor megölöm.”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Izrael közbeszólt: „Ide hallgass! Ha a mi gangünkhöz akarsz csatlakozni, olyanná kell lenned, mint mi vagyunk, de gyávákra nincs szükségünk. Ha velünk akarsz járni és nem vagy gyáva, jó, de ha kém vagy felvágjuk a hasad.”

Tudtam, hogy igazat mond. Már hallottam, hogy saját gangje is megölt fiúkat, mert elárultak valakit.

„Kettőt kell megjegyezned”- mondta Carlos.

„Ha belépsz, az örökre szól. Másodszor: ha a bullok elkapnak és énekelsz, lecsapunk rád.”

Izrael nevetett, „Na, fiú, még mindig hozzánk akarsz tartozni?”

„Hagyjatok három napot gondolkodni. Ha belépek, azt őszintén akarom.”

„Oké, kicsi.” - mondta Carlos.

Ki akartam menni, de Carlos utánam szólt. „Még egyet! Ha akárkinek megmondod, hogy hol vagyunk, így vagy úgy elbánunk veled. Megértetted?”

Bólintottam és elmentem. Kint az utcán megkérdeztem Tinót: „Mit gondolsz, belépjek?”

„Nem rossz üzlet. Ha velünk jársz, törődnek veled. Ha nem lépsz be, akkor törődnek csak igazán. Különben valamelyik ganghoz tartoznod kell, ha életben akarsz maradni ezen a környéken.”

„Miféle gyerek ez a Carlos?”

„Rendes. Nem beszél sokat, de ha kinyitja a száját követik.”

„Igaz, hogy az elnök minden lányt megkaphat?”

„Igaz. 75-en vannak, és az elnök kikeresi amelyiket akarja. Ha akarja minden napra másikat. Ez tetszik a lányoknak. Tisztesség, ha valaki az elnökkel jár. A gang tartja el az elnököt. Mindenek előtt, amit lopunk, abból elsőnek ő válogathat. Jó dolog elnöknek lenni.”

„Mondd csak Tinó, ha te olyan jól tudsz a késsel bánni, miért nem te vagy az elnök?”

„Az nem nekem való. Az elnöknek nem szabad sokat verekedni, neki tervezni kell. Én jobban szeretek benne lenni a dolgokban. Elnök, nem, az nem nekem való.”

Tinó visszament John papához, én meg haza. Mikor elképzeltem, minek nézek elébe, - az esték, a lányok, de mindenekelőtt a verekedések - a szívem gyorsabban vert. Megígértem Carlosnak, hogy három nap múlva választ adok, de már meg volt a válaszom.

Két nap múlva este újra a gang székhelyén voltam. Az ajtónál Carlos üdvözölt.

„Halló Nicky! Épp jókor jössz. Itt van még egy fiú, aki Mau-Mau akar lenni. Akarod látni a bevezetést?”

Bólintottam, s Carlos folytatta: „Talán ma meg tudod mondani, mit határoztál?”

„Hogyne” - mondtam - „verekedni akarok. Azt hiszem vagyok olyan kemény mint akárki más.”

„Jó” - mondta Carlos - Előbb nézd meg, aztán te kerülsz sorra. Két módszerünk van rá, hogy lássuk, nem vagy-e gyáva. Vagy hallgatsz, míg az öt legerősebb fiú megver, vagy falhoz állsz és vársz a késre. Ha félelmet mutatsz, nem lehetsz tagja a gangnek. Kissé nyersen megy a dolog, de aztán tudjuk, hogy ember

vagy a talpadon.” Körülnéztem és felfedeztem a másik fiút, aki talán tizenhárom éves lehetett. Kicsi volt, s vékonyka.

Carlos megparancsolta, hogy csináljanak helyet. A fiúk a fal mellé álltak, csak egy oldalt hagytak szabadon, ahol a fiú állt. Carlos, rugós kést tartott a kezében, s azt mondta: „Most megfordulok, és húsz lépést teszek hátra, te ott maradsz. Aztán megfordulok és dobom a kést. Ha megmozdulsz, még ha a kés eltalál is, gyáva vagy.”

A fiú bólintott. Carlos hátat fordított a fiúnak és lassan ment hátra a szobán. „Egy...kettő...három...” a sokaság ujjongani kezdett. „Add meg neki, dobd ki az egyik szemét! Hadd vérezzen a kicsi!”

A fiú a falhoz lapult, mint egy egér. Elsápadt, kezeit ökölbe szorította, s szemében kétségbeesés ült.

„Tizenkilenc...húsz.” Carlos lassan megfordult és kezét a füléhez húzta. A többiek szinte vérszomj vett erőt. Abban a pillanatban, mikor Carlos a kést eldobta, a kisfiú a karjait az arca elé rántotta és felkiáltott: „Ne! Ne!” A kés a fejétől egy centiméterre fűrődött a falba.

„Gyáva, gyáva!” - bögte a tömeg.

Carlos dühöngött. Dobjátok ki!” - négy fiú odament, s megfogták a karjait és falhoz nyomták. A reszkető fiú előtt megállt Carlos. „Gyáva! Mindjárt tudtam, mikor először megláttalak. Tulajdonképpen, most meg kellene, hogy öljelek. Tudod, mit szoktunk csinálni a gyávakkal? Lenyessük a szárnyait, hogy többé ne tudjon repülni”

Kihúzta kését a falból. „Nyújsátok ki!” - rendelkezett.

Mielőtt a fiú észrevette volna, elkapták és a fal mellé fektették. Carlos odaugrott és mélyen belevágta a kést a fiú vállába. Az felsírt fájdalomában. Carlos kihúzta a kést és a másik kezébe vette. „Látod?” - mondta és a kést a másik vállába döfte, - „jó balkezes vagyok!”

A fiú összeroppant, és kezeit kétségbeesetten szorította sebeire. Az inge teljesen elázott a vértől.

„Vigyétek ki!” - Parancsolta Carlos. Két fiú felragadta a padlóról. A fiú hátraszegte a fejét, s ordított fájdalomában. A fiúk kivonszolták a padlón át a járdára.

„Carlos megfordult és rám nézett. „Ki a következő?” - kérdezte. A többiek hallgattak. Most a sor rajtam volt.

Visszaemlékeztem, hogy Carlos azt mondta, választhatok a próbák közt. Úgy éreztem, hogy még mindig fel van izgatva. Ha most hagyom, hogy a kést rám dobja, meg fogja kísérelni, hogy szándékosan eltaláljon. Tehát okosabb, ha a második módszert választom.

„Van még itt egy gyáva?” - kérdezte Carlos.

Azt mondtam: „Nem félek, hol vannak azok, akik engem meg akarnak verni?”

Ha igyekeztem is jó fellépést mutatni, éreztem, hogy bensőmben a félelem növekszik. Inkább, akartam meghalni, mint gyávának mutatkozni. Carlos öt nevet kiáltott. „Mattie, José, Pacó, Owl, s még egy!”

Az egyik fiú mögöttem állt, őt nem láttam. Ez mögöttem elkiáltotta magát: „Hé, Nicky!” Megfordultam és ő felemelte az öklét az öv vonalában; fájdalom elviselhetetlen volt. Úgy éreztem, egy a vesém leszakad. Mikor a kezemmel a vesémhez kaptam, a másik fiú a gyomromba vágott úgy, hogy kimaradt a lélegzetem. Éreztem, hogy elesem. Testem a földre zuhant, s valaki a piszkos cipőjével az arcomba rúgott. Éreztem, hogy földes az ajkam. Állandó ütések és rúgások értek, s aztán fekete lett minden. Később éreztem, hogy valaki veregeti az arcomat: „Hé, ébredj!”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Mikor kezemmel az arcomhoz értem, éreztem a vért, s ez megbolondított. Aztán láttam egy kövér fiút, s öklömmel szájon vágtam. Kiabáltam és ott ütöttem, ahol csak értem.

Valaki lefogta a lábam és leszorította, míg a dühöm elpárolgott. Izrael nevetve hajolt fölém „Közénk való vagy Nicky! Minden lehetsz, de nem vagy gyáva, ez biztos!” - Valamit a kezembe nyomott. Revolver volt. „Mau-Mau vagy Nicky!”

5. rész

AZ UTCÁKON

Kezdetől fogva Izrael és én elválaszthatatlanok voltunk. Három nappal később a szobámba jött és mondta, hogy a „Püspökök” ellen fogunk harcolni. Végre egy alkalom, hogy használhatom a revolveremet.

A Mau-Mau-k a Washington parkban gyülekeznek este kilenc órákor. 10 órákor volt a küzdelem a sportpályán.

Izrael azt mondta: „Hozd magaddal a revolveredet. Megmutatjuk a Püspököknek, ha kell ölni is tudunk. Mau-Mau-k vagyunk! Az afrikai Mau-Mau-k, vért isznak és mi is olyanok vagyunk, mint ők!”

Tíz óra felé több mint száz fiú cikkázott a parkban. Közülük némelyeknek revolvere volt, legtöbbnek kése, mások baseballütőt hoztak, dorongot szögekkel, vagy bicikli láncot, ami különösen veszedelmes fegyver volt. A fegyvereket elrejtettük a fában vagy a magas fűben, mert az mindig lehetséges volt, hogy a rendőrség közbejön.

Kis csoportokra oszlottunk, hogy észrevétlenül mehecsünk el a rendőrörszem előtt, s mikor a sportpályára értünk, Carlos megadta a jelt a támadása. A Püspökök már vártak minket.

„Rajta! Öld meg őket!” - kiáltottuk, mialatt a szabad térre futottunk, ami elválasztotta egymástól a gangeket.

Én az első sorban nyomultam előre. Hirtelen, megragadott valaki hátulról és a kemény cementre estem. Még éppen el tudtam fordulni, mikor azt hallottam, hogy egy baseballütő a fejem mellett lecsapott, s a fa szilánkokra tört a cementen.

A Mau-Mau-k nagy ordítással törtek előre. Újból talpra álltam. Izrael mellettem volt és egy fiúra mutatott, aki biztonságba akarta helyezni magát, de sebesült volt és csak csoszogott.

„Lódd le, Nicky!”

A bugdácsló alakra céloztam és tüzeltem. Lövés után a fiú még tovább ment. Mindkét kezemmel megfogtam a revolvert és újra elsütöttem. A fiú előre bukott. Izrael megragadta a karomat, s így kiáltott. „Vágd le Nicky! A Bull-ok jönnek!”

Hallottuk a rendőrök füttyülését. Gyorsan szétszóródtunk a tér hátsó részén, majd hat-hét háztömbbel odébb futottunk.

Carlos és két másik fiú utolértek és egy tankoló állomás mögötti kanális aknájába ugrottunk. Izrael kifulladt és annyira nevetett, hogy azt hittük megpukkad. „Láttátok ezt a bolond Nickyt? Tényleg azt hitte, hogy vadnyugati filmet játszik és állandóan a levegőbe lövöldözött!”

A többiek is nevettek, s én is. Jól éreztem magam. Láttam, hogy vér folyt, lelöttem valakit, s talán meg is öltem. Azelőtt még soha nem éreztem, hogy tartozom valakihez, mint ebben az aknában. Majdnem olyan volt, mintha egy családdhoz tartoznánk és éreztem, hogy szeretnek.

„Mi lenne, ha innánk valamit?” - kérdezte Carlos. „Kinek van pénze?”

Senkinek sem volt.

„Majd én szerzek!” - ajánlkoztam.

„Hogyan? Ki akarsz rabolni valakit?” - kérdezte Izrael.

„Úgy van, kicsikém. Velem jössz?”

„Igazán rendes fiú vagy, Nicky! Nincs szíved és nem tudsz érezni, te csak verekedni tudsz. Előre fiúk! Benne vagyunk!”

Carlosra pillantottam, aki végül is vezérünk volt. Már állt.

Ez volt azaz alkalom, amikor először vettem észre, hogy a fiúk mindig azt fogják követni aki a legközönségesebb, legvérszomjasabb és legbátrabb.

A blokk sarkán egy boltban, mely egész éjjel nyitva volt, égtek a lámpák. Elsőnek léptem be az üzletbe.

Hárman voltak bent, abból kettő férfi, egy nő a pult mögött. A vendég éppen felállt és fizetni akart. Odamentem hozzá és a pulthoz nyomtam. Meglepve és ijedten fordult meg, ajkai remegtek mikor meglátta a késem, amit a gyomrához szorítottam.

„Gyere öreg, add nekem” - mondtam, a kezében levő bankjegyek felé intve.

A pult mögötti férfi a telefonhoz ment. Izrael kiugratta kése pengéjét és megfogta kötélyénél fogva. Aztán így szólt: „Hé, meg akarsz halni?” Hallottam, hogy az asszony zihál és a kezét rárakja a szájára, hogy ne sikítson. Izrael a férfit rálökte egy mogyorós zsákra és levette a kagylót a villáról. „Ugye, a rendőrséget akartad felhívni?” - gúnyolódott - „No, hát itt van!” azzal kirántotta a telefont a falból és a férfihoz vágta. „Hívd fel!” A férfi elkapta a készüléket és a zsinórjánál fogva a padlóra lógatta.

„Gyere öreg, nem várhatok egész éjjel!” - sürgettem. Felemelte kezét és reszkető ujjai közül kirántottam a bankjegyeket.

„Ez minden?” - kérdeztem. Felelni akart, de meg se tudott nyikkani. Szemei kitágultak, szájából nyál csordult és furcsa hangokat hallatott.

„Gyerünk, siessünk, hogy elmehecssünk innen” - mondta az egyik fiú. Carlos megragadta a kasszát és kirámolta a bankjegyeket. Ezalatt mi kimentünk a hátsó ajtón. Az öreg ember a földön kuporgott, mindkét kezét a mellére szorítva nyögött.

„Hé, várjatok!” - kiáltotta Izrael, miközben a kasszában lévő aprópénzt markolta fel. Kis érmék ugráltak szét a földön. Izrael nevetett. „Egyetlen kocsmat sem lehet borraavaló nélkül elhagyni” - mondta, s mi vele együtt nevtünk.

Felvettem egy nehéz cukorszórót és az ablaktáblába vágtam.

„Te bolond vagy!” - lihegte Carlos rohanás közben. „Az egész Brooklyn-i rendőrséget fel fogja riasztani. Most aztán igazán el kell tűnnünk!” Még láttam, hogy az öreg ember az arcára bukik, aztán nevetve hazaszaladtunk.

Két hónappal később Carlost elfogta a rendőrség és félévi fogságra ítélték. Ezen az estén teljes létszámban ülést tartottunk, mégpedig az iskola aulájában. Ugyan a tanítás után senki se tehette be a lábát, de Firpo örege volt a házmester, aki a fiától való félelmében megengedte néhányszor az aula használatát.

Ezen az estén Izraelt választottuk elnökké, és én egyhangúlag alelnökké lettem kinevezve.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

A gyűlés után még ünnepeltünk az iskola pincéjében. Egy csomó lány is volt ott. Az egyik fiú bemutatott a nővérének, Lydiának, aki az iskolával átellenben lakott. Ezen az éjjelen sokáig maradtunk itt, olcsó bort ittunk és marihuánát szívtunk. Ültünk a lépcsőn és csókolóztunk, mialatt néhányan régi gramofon hangjára táncoltak.

Lydiát kézen fogva magammal vonszoltam. „Gyere ki innen!” Mialatt kimentünk az ajtón, hozzám simult: „A tiéd vagyok, Nicky! Ha akarod mindig a tiéd vagyok!”

A Washington-Parkba mentünk, de ott se lehettünk egyedül. Végülis átlöktem Lydiát a láncon és ő nevetve hanyatlott a magas fűbe a lánccal a másik oldalán. Utána ugrottam és a gíz-gáz között egymás karjaiba feküdtünk. Ő kuncogott és nekem azaz érzésem támadt, hogy néznek minket. A szemközti házra tekintve láttam, hogy egy tucatnyi lány bámul minket a nővérszállás ablakaiból. Olyan volt, mintha az Operaház színpadára feküdtünk volna egymás mellé.

Fel akartam állni és Lydia megkérdezte: „Mi van veled?”

„Nézd, odaát...” - feleltem. Ez az egész tetű város minket néz.

„Kit izgat az?” - kérdezte Lydia és ismét magához húzott.

Ezután gyakran mentünk a Parkba és nem törődtünk a szemközti házban lakó kíváncsiakkal, sem a párokkal, akik mellettünk feküdtek a fűben.

A következő négy hónapban négyszer fogott el a rendőrség, de sohasem tudtak semmit rámbizonyítani. Minden alkalommal csupán figyelmeztetéssel jöttem el.

Boldog voltam. A gang tagjai tiszteltek. Sohasem féltem, és éppen olyan bátran verekedtem nappal, mint az éj sötét leple alatt.

Egy este egy Mau-Mau azt mondta nekem, hogy Lydia egy Apaccsal rólam beszélt. Dühös lettem és megfenyegettem, hogy megölöm. Amikor a lakására mentem, beszéltem a testvérével, aki elmondta, hogy mi történt. Az Apacsok közül egy megfogta Lydiát előző este és a címemet kérdezte.

Izraellel és másik hat fiúval meglátogattuk a fiút. Egy utcasarkon találtuk meg és bekerítettük. Aztán én leütöttem egy fémcsővel. Az életéért könyörgött, de én addig ütöttem, amíg már a karját sem tudta felemelni, hogy az ütlegeket elhárítsa.

„Te koszos! Most tudod, mi történik, ha valaki hozzányúl az én nőmhöz!” Utána elszaladtunk.

Lydiához mentem, hogy elmondjam, mit tettem az ő becsületének érdekében, - bár előbb még vele is ugyanezt akartam tenni.

A nyár folyamán az utcai csatározások még hevesebbek lettek. A lakásokban olyan elviselhetetlen volt a hőség, hogy az éjszaka nagy részét az utcákon töltöttük. Alig múlt el egy éjjel, hogy ne lett volna valamilyen vállalkozásunk.

Egyikünknek sem volt kocsija. Ha valahová elakartam menni, az U-vasutttal mentem, vagy loptam egy autót. Bár nem tudtam vezetni, egy este azt mondta nekem Mannie Durango: „Gyere, szerzek egy kocsit és teszünk egy kis kirándulást.”

„Választottál már valamilyent?” - kérdeztem. „Igen, ott a sarkon. Príma, és valami idióta otthagyta a kulcsot.”

Mannienek igaza volt, az autó igazán klasszul nézett ki. Chevrolet, leeresztett tetővel. Beugrottunk és Mannie a kormány mögé ült, míg én az ülésen dőltem hátra. Cigarettaztam és a hamut az utcára szórtam,

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

mint egy gazdag semmittevő. Mannie ide-oda forgatta a kormányt és szájával utánozta a motorzúgást. Nevettem.

„Mond csak Mannie, csakugyan tudsz vezetni?”

„Hogyne, figyeld, csak!”

Megfordította a kulcsot és a motor felbőgött. Aztán elkezdett tolatni. A Chevrolet egy teherkocsinak csapódott. Üvegsörömpölést halottam.

„Hé!” - kiáltottam - „Te ugyan bolond vezetőnek születtél. Hátra sem tudsz rendesen vezetni, hogy fogsz előre?”

Mannie újra kapcsolt és én tartottam magam, míg a kocsí nekiugrott egy másik parkoló autónak. Újra hangos csattanás és üvegsörömpölés.

Mind a ketten annyira nevtünk, hogy észre se vettük, hogy valaki kiabálva jön ki a házból. „Takarodjatok a kocsimból, piszkos kölykök!” kiáltotta és megpróbált engem kirángatni az ülésről. Mannie ismét hátramenetbe váltott és a pasas kilendült az egyensúlyából. Az első ülésről felkaptam egy Colás üveget és a kezére ütöttem, amivel a kocsiba kapaszkodott. Az felkiáltott a fájdalomtól. Mannie újra előrehajtotta a kocsit és végre az úton voltunk. Az üveget kidobtam és halottam, hogy szétloccsant a járdán, aztán tovább hajtottunk.

Mannie nem tudott vezetni. Még mindig csikorgó kerekekkel szedte a kanyart és a Park-Aveue helytelen oldalára ment. Hajszálon múlt két másik kocsival a karamból, és egy harmadik hangosan dudálva felszaladt a járdára, hogy elkerülje az összeütközést. Nevtünk. Mannie áthajtott egy tankállomáson és befordult egy mellékutcába.

„Most felgyújtjuk a skatulyát!” - indítványoztam.

„Nem! Hiszen ez egy csodaszép kocsí! Ezt megtartjuk! Gyerünk, most megmutatjuk a lányoknak!” De Mannie nem tudta megfordítani a kocsit és végül egy lámpa mellett álló teherautónak vezette. Kiugrottunk, elszaladtunk, hogy a csúnyán összeroncsolt kocsit a sorsára hagyjuk.

Mannie kedvemre való fiú volt. Még nem tudtam, milyen borzasztó sors vár rá.

Minden nap örült izgalmas dolgokat csinált, és az éjszakák még rosszabbak voltak. Egy éjjel Tony és négy másik fiú elkaptak egy asszonyt a parkban és megerőszakolták. Később az asszony felismerte Tonyt és 17 évre ítélték el.

Nemsokára elfogtunk egy fiút, aki a területünkre lépett. Bekerítettük és leütöttük. Fölötte álltam és késemmel az ádámcsutkját fenyegettem. A fiú káromkodva kiütötte a kést a kezemből, de Tony elkapta és áthúzta a fiú arcán. Aztán lerántotta az ingét és a hátára nagy M.-betűt vágott. „Most tudod, hogy a Mauk területére tilos lépned!” - mondta, s otthagytuk a vérző fiút.

Az újságok naponta adtak hírt gyilkosságokról a külső kerületekben, az U-vasúton, mellékutcákban és a nagy házak folyosóin. Minden éjjel csata volt.

Sok üzlettulajdonos rendőrkutyát szerzett és éjjelre az üzletben hagyták.

A bandák mind jobban szervezkedtek és újak alakultak. A mi területünkön is új banda keletkezett, a Skorpiók, a Viceroy-k és a Quento-k.

Hamar rájöttünk, hogy New Yorkban tiltva van a rendőröknek, hogy egy lányt átkutassanak. Ezért a lányokkal hordattuk a revolvereinket és késeinket, amíg szükségünk nem volt rájuk. Ha a rendőrök

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

megállítottak bennünket és átkutattak, a lányok ott álltak mellettünk és így kiáltoztak: „Hé, te koszos zsarú, miért nem nálam keresed? Akkor a saját börtönödbe kellene rohadni! Nem akarnád megpróbálni? No, gyere!”

Ez év július 4-én minden gang találkozót tartott Coney Islandon. Az újságok nyolcezerre becsülték az ott összegyűlt gangsztereket, akik közül egy se fizetett belépődíjat. Egyszerűen a kapun átfurakodtak és senki se mert szólani egy szót sem. Ugyanígy viselkedtünk az U-vasuton is.

Augusztus 1-én Izraelt elfogta a rendőrség. Mikor újra kijött a börtönből, elmondta nekünk, a helyzete minden, csak nem rózsás. Háttérben kell maradnia, míg minden elcsitul. Megegyeztünk.

A gang engem választott elnökké és Izrael egyenlőre a helyettesem lett. Hat hónapja voltam gangben, mikor ezt a tisztséget kaptam.

Nem tartott sokáig, míg rájöttem, hogy a Mau-Mauktól félnek és nekem különleges hírem van, mint vérszomjas verekedőnek. Ebben a hírnévben sütkéreztem.

Egy este mindnyájan táncestélyre mentünk, melyet az egyház rendezett. Az egyház minden eszközt megragadott, hogy az utcáról bevonja az ifjúságot és ezért a rendőrőrszoba közelében ifjúsági helységet nyitott.

Itt minden hétvégén táncolni lehetett. A fiúk számára minden pénteken este zenekar játszott, s az egész gang táncolni ment. Többnyire kint álltak meg, sört és olcsó bort ittak. A múlt héten berúgtunk és mikor a pap nyugalomra intett, elvertük. Akkor jött a rendőrség. Alig múlt el péntek este, amikor a tánc nem változott át riadalommá.

Ezen az estén Mannieval és Pacoval együtt mentünk oda és mindhárman elég sokat ittunk és marihuánát szívtunk. Felfedeztem egy csinos szőke lányt és néhányszor táncoltam vele. Elmondta a fivére problémáját a Fantom-Lord-okkal.

„Hol van most a bátyád? - kérdeztem. „Senki sem árthat neki, ha én nem akarom. Beszélni fogok vele.”

A kicsi Manniet és engem a sarokba vezetett és bemutatta a bátyját.

„Tudod mit?” - kérdeztem.” A hugicád helyes kislány, vele akarok járni. Mivel tetszik nekem, veled is törődni fogok.”

Megbeszéltük a lánnyal, hogy együtt megyünk el moziba és elárultam neki, hogy a Mau-Mau-k elnöke vagyok. Ő nagyon félt és azt válaszolta nekem, hogy szívesen jár velem, csak ne hagyjam, hogy a többi fiúk hozzányúlhassanak. Megcsókoltuk egymást és megígértem, hogy megvédem.

Mikor éppen befejeztük, három Fantom-Lord sétált be az ajtón. Mint mindig, a szokásos színes kabátban, kockás nadrágban és hosszú láncokkal. Az egyik fiú lóbálta a kulcsesomóját és odakacsintott a szőkére. Ő elhúzódott én meg átkaroltam. „Hé, baba, mi lenne ha mi ketten..? Odakint van a bátyám kocsija és mi teljesen egyedül lehetnénk a hátsó ülésen.”

„Meg akarsz döglenni?” - kérdeztem.

„Ne vágj fel!” - mondta. „Majd meglátod, mi fog történni a részeg barátoddal, és téged is elintézőnk, te bűdös állat.”

Ebben a pillanatban Mannie a könyökét az oldalába döfte. Az megfordította a fejét: „Ki volt az a merész?”

Mannie nevetett, éreztem, hogy a vizsály a levegőben lóg és azt mondtam: „Senki.” Közben néhány lépést hátráltam, de a srác Manniet leütötte. Izrael és Mannie voltak a legjobb barátaim. Akik nekik ártottak,

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

olyanok voltak, mintha engem bántottak volna. A fiút hirtelen jól vesén vágtam, s az felüvöltött a fájdalomtól.

Mannie felkelt és kihúzta kését. Én is fegyver után tapogattam, míg a teremben lévő többi gyerek félkört formált körülöttünk és ellenünk jöttek. Sokan voltak és mi az ajtó felé vonultunk. Mikor éppen elértük a küszöböt, a nagy fiú nekem ugrott a késsel. Bár eltévesztett, a kés a kabátomba hatolt. Míg előttem botladozott, úgy rávertem a fejére, hogy lezúgott a lépcsőn. Két másik ugrott nekem. Mannie a kabátomnál fogva húzott és én odakiáltottam neki: „Hamar! Most hozzuk a Mau-Mau-kat és leégetjük ezt az istállót!”

A fiúk összenéztek. Nem tudták, hogy én Mau-Mau vagyok, mert ezen az estén öltönyt és nyakkendőt viseltem. Visszavonultak és hagytak, hogy elmenjünk.

Másnap kerestük Santot, a Fantom-Lordoktól, aki a kislány bátyját megfenyegette. Mannie velem együtt részeg volt, kissé sokat ittunk. Egy édességboltba bementünk, ahol egy pár Fantom tagot fedeztünk fel. „Melyik közületek Santo?” - kérdeztem. Az egyik fiú ránézett egy erős koponyájú fickóra.

Azt mondtam: „Halló, kicsi, tulajdonképpen hogy hívnak? Santo Nikolaus?”

Mannie nevetett, a nagyfiú rám nézett és egy pár szitkot mondott.

„Ne fújd úgy fel magad - mondtam. Tudod, kik a Mau-Mau-k?”

„Igen, halottam róluk, de jobban tennék, hogyha nem tolakodnának ide.”

„De ma idetolakodtak, kicsi. Mi vagyunk a Mau-Mau-k. Én vagyok Nicky, a főnökük. Ezt a nevet jól jegyezd meg magadnak, kicsi.”

A tulaj a telefonhoz ment. Én zsebre vágtam a kezem és ujjamat kinyomtam, mintha revolver lenne zsebemben.

„Hé, maga!” - kiáltottam. „Tegye le!”

Santora mentem és kétszer az arcába vágtam a másik kezemmel. „Talán így jobban emlékszel majd rám, kicsi!”

Hátrahőkölt és a gyomrába vágtam. „Gyerünk!” - szoltam Mannienek. „Ezek a gyerekek félnek! Mondd meg az anyádnak, hogy legközelebb jól kösse fel a nadrágszíjad, ha kienged az utcára, hiszen még kölyök vagy.”

Mikor az utcán voltunk, Mannie a zsebébe dugta a kezét és ujjával kinyomta az anyagot: „Peng! reng! Halott vagy!” - mondta és mi nevtünk, miközben tovább mentünk.

Este jött Izrael és azt mondta, hogy a Fantomok a délutáni eset miatt nagy csatára készülnek.

Izraellel elmentem Mannieért és együtt a Fantomok területére indultunk, hogy meglepjük készülődés közben őket. A brooklyn-i híd közelében elváltunk. Izrael és Mannie egy házblokk körül mentek, míg én egyenesen mentem tovább azon az úton. Néhány pillanat múlva halottam Izraelt kiáltani és gyorsan odasiettem. Egy teljesen egyedüli Fantom-Lord-t találtak. Most ott feküdt elöttük, és kegyelemért könyörgött.

„Húzzátok le a nadrágját!” - parancsoltam, amire ők leoldották az övét, lerántották a nadrágját és a csatornába dobták.

„Hamar, te meztelen béka! Fuss el gyorsan!” - rendelkeztem. Nevetve néztük, amint kétségbeesetten menekül az utcán át, s mindenféle csúfságot kiabáltunk utána.

„Gyerünk tovább!” - mondta Izrael. „A fickók közül senkit sem lehet látni. Menjünk haza.” Alig indultunk vissza, mikor hirtelen vagy tucatnyi Fantom vett minket körül. Kelepce volt. A zsidó gangból felismertem néhányat közülük. Egyikük késsel jött nekem, azt leütöttem egy darab csővel. Egy másik rám ugrott, azt meg fordulásból halántékon vágtam.

Aztán valami olyant éreztem, mintha valami a fejemben, hátul, robbant volna és máris a földön feküdtem. Úgy éreztem, mintha le akart volna a fejem szakadni a helyéről. Látni akartam, hogy mi történt, de valaki más a hátamon dolgozott a lábával és közben cipővel az arcomba tapostak. Felpróbáltam állni, de ekkor egy vágást kaptam csővel a szemembe. Tudtam, hogy meg akarnak ölni, ki akartam szabadulni, de mozdulni se bírtam. Újra hasammal az aszfaltra vágódtam. A fájdalomtól elvesztettem az eszméletemet.

Csak akkor tértem magamhoz, mikor Izrael Mannievel egy kapualjba vonszolt. Éreztem, hogy alapos munkát végeztek rajtam, mert alig bírtam a lábam mozdítani.

„Gyorsan! Gyorsan!” - mondták folyton. „Ezek a fattyúk újra itt lesznek . El kell innen tűnnünk!” Újra elájultam. Mikor újra feleszméltem, már otthon feküdtem az ágyamban. Egész úton hazáig, s a lépcsőn is úgy vonszoltak engem.

Az ablakod keresztül forrón tűzött a nap. Összetörve, nyomorultul éreztem magam. Le akartam húzni a nadrágomat, de össze volt ragadva. Azaz érzésem volt, hogy a bőröm is jön vele együtt . Az alsó emeleten lévő fürdőszobába vonszoltam magam, nagy kínok közt, és a zuhany alá álltam, míg a vér annyira felolvadt, hogy lassan lehúzhattam a nadrágom. A hátam és a derekam mély vágásokkal és zöldeskék foltokkal volt tele. Meztelenül másztam fel újra az ágyra, és arra a fiúra gondoltam, akit nadrág nélkül kergettünk végig az utcán.

„Ó, te fiú, ha most látnál engem!”

A nap hátralévő részét azzal töltöttem, hogy a sebeimet borogattam. A Mau-Mau-k főnökének lenni, jelent valamit. Lehet, hogy sokszor halált . Ezúttal majdnem bekövetkezett.

6. rész

ÉGETŐK

Ősszel meglátogatott Luis bátyám, aki Bronxban lakott, és kérte, költözzek hozzá. Az újságban olvasott a rendőrséggel való dolgaimról.

„Nicky, az életeddel játszol és ez veszélyes, halálos játék. Egy napon megölnek! Feleségem és én kérünk, költözz hozzánk!” Kinevettem.

„Ezt magad sem hiszed komolyan. Én senkinek nem kellek, már kezdettől fogva.” „Ez egyáltalán nem igaz. Mind szeretni akarunk téged: Frank, Gene és mindnyájan.” „Hallgass rám - mondtam. - Én nem kellek senkinek. Magadat is csalod, neked sem kellek, se Gewnek, se Franknak. Mamának és papának sem!”

„Most aztán hallgass!” - szakított félbe Luis. „Apa és mama szeretnek téged!” „Úgy? Hát akkor miért küldtek el hazulról? Erre felelj, okos fiú!” „Azért, mert nem bírtak veled. Olyan vagy akár egy vadállat! Olyan vagy, mintha állandóan valami elől menekülnél.” „Igen? Talán előled is menekülök. Tudod, hányszor ült le a papa mellém és hányszor beszélgetett velem? Egyszer! Egyetlen egyszer beszélt a fiacskájával. Akkor beszélt nekem valami bolond madárról. Egyszer! Ez minden. Te nem tudsz engem meggyőzni arról, hogy szeret. Senki számára sincs ideje, csak saját maga számára van”.

Luis felállt és ide-oda járkált:

„Nicky, nem tudsz egyszer már megokosodni?”

„Hát miért kellene hozzád költözöm? Te éppen úgy, mint Frank, iskolába küldenél. Itt mindenem megvan. Van 200 fiúm, akik mindent megtesznek amit mondok, és 75 lány, akik velem jönnek, ha intek nekik a fejemmel. Annyi pénzt adnak nekem, amennyit csak akarok. Tisztelnek engem még a rendőrség is tisztel, ha csak félelemből is. Minek menjek veled. A gang az én családom, másra nincs szükségem.” Luis késő éjszakáig az ágyam szélén ült, megpróbálta megmagyarázni, hogy egyszer minden másképp lesz. Azt mondta, hogy ha nem ölnek meg, vagy nem kerülök börtönbe egy napon, valamilyen szakmára lesz szükségem később, amihez most kellene tanulnom. De én azt mondtam, hogy ezzel ő ne törődjön.

Mikor aztán egyedül maradtam a szobámban, jelentkezett a félelem, amit addig olyan ügyesen elrejtettem. Az ágyban feküdtem és bort ittam, addig, míg többé semmivel sem törődtem. Ezen az éjszakán borzalmas, félelmetes álmaim voltak. Láttam papát, aki egy üregben megláncolva feküdt. Olyan fogai voltak, mint egy farkasnak és durva, bozontos bundája volt. Félelmetesen üvöltött és én szerettem volna odamenni hozzá megsimogatni, de féltem, hogy megharap.

Aztán jöttek a madarak. Luis arca mindig újra közeledett hozzám, közben egy madáron lovagolt, mely szabadon lebegett a levegőben. Aztán hirtelen milliónyi madár vett körül, amelyek a húsomat csipkedték és a szemem felé kapkodtak. Ha meg tudtam szabadulni tőlük, láttam, hogy Luis egy madár hátán az ég felé repül ismeretlen messzeségbe. Kiabálva ébredtem fel.

Így ment ez két évig. Amint elaludtam, láttam papát a sötétségben megláncolva és a madarak óriási rajokban leptek el engem. Féltem az esti lefekvéstől. Azt kívántam, hogy papa bárcsak idejönne és kiűzné belőlem a démonokat.

Éjszakáról éjszakára feküdtem az ágyamban ezt hajtogatva mindig: „Nincs menekülés!” Csak a gang őrzött meg attól, hogy elveszítem az eszemet.

A Mau-Mau-k életem részévé lettek. Bár magunkban is elég erősek voltunk, időről-időre csatlakoztunk egy másik ganghez, 1955 telén meglátogattak minket Williamsburgból az „Égetők”, és szövetséget ajánlottak fel.

Csaknem sötét volt már és néhányan együtt ácsorogtunk, hogy egy áruház kirámolását megbeszéljük. Felnéztem és láttam, hogy a sötétségből három alak jön felénk. Azonnal felfigyeltünk és odakiáltottunk: „Hé, mit akartok!?”

Az egyik így felelt: „Nickyt keressük, a Mau-Mau-k főnökét!”

Ez trükk is lehetett. „Mit akartok tőle?”

„Bajban vagyunk és Nickyvel kell beszélünk!”

Még mindig gyanakodtam. „Mi az a baj?” „Én Willy vagyok” - mondta. Most már elég közel volt hozzám, hogy felismerjem.

„Én vagyok az Égetők főnöke. Segítségre volna szükségünk.” Most már biztosabban éreztem magam: „Milyen segísége?” „Hallottátok mit műveltek a Fantom Lord-ok Ike-al?” - a fiúra mutatott, aki mellette állt. Hallottam. Minden újságban benne volt. Ike 14 éves volt és a Keap-Streeten lakott. Két másik fiúval játszott az utcán, mikor a Fantom-Lord-ok előbukkantak. A másik kettőnek sikerült elmenekülni, de Ike-t elkapták. Ott - az újságok szerint - megkötözték és eszméletlenül verték. Akkor benzinnel leöntötték a kezeit, meggyújtották és otthagyták eszméletlenül feküdni az utcán, míg végül egy rendőrjárőr felvette. Megnéztem a fiút, akit Willy Ike-ként mutatott be. Kezei és karjai be voltak kötözve, arca borzasztóan ki volt készítve.

Willy tovább folytatta: „Ti vagytok az egyetlen gang, akik segíthettek rajtunk. Testvér-gang lehetnének. Mindenki fél tőletek és a ti segíségekre van szükségünk, hogy a Fantomokkal el tudjunk bánni. Ha nem bosszuljuk meg Ike-t, gyávnának fognak minket tartani. „Minden gang ismerte jó hírünket verekedés tekintetében. Most első ízben kérte valaki a segítségünket és mi szívesen teljesítjük.

„És ha nem segítünk?” „Akkor elveszítjük területünket a Fantomoknál. Tegnap este már nálunk voltak és felégették az üzletünket.” „A ti drogboltotokat? Jó, fiam. Akkor én felégetem a Fantoméket is. Mindet! Holnap este elmegyek hozzátok és megbeszéljük, hogyan bánjunk el ezekkel a fickókkal.” Másnap este a sötétség beálltával elhagytam a szobámat és átmentem Williamsburgba. Útközben a tagok közül tizet felvettem. Mikor átléptünk az idegen területre, azonnal éreztük a feszültséget, ami a levegőben lógott. Hirtelen üvegekkel meg kövekkel dobáltak meg bennünket. Szerencsére rosszul céloztak és mi gyorsan elrejtőzhettünk a kapualjban a kő és üvegzapor elől. Társaimnak megparancsoltam, hogy várjanak és felmentem a lépcsőn a tetőre. A legfelső emeleten találtam egy létrát. Mikor felmáztam rajta, egy nyíláshoz értem és láttam, hogy a fiúk az oroztat mögött hasalva néznek le az utcára. Kettőjük mögé osontam és a vállukra ütöttem. Ijedtükben felkiáltottak és majdnem leestek a tetőről.

Aztán tágra nyílt szemmel bámultak rám.

„Ki vagy te?” - kérdezték.

„Jó napot gyerekek! Nicky vagyok. És ti?”

„Ki az a Nicky?” - tört ki az egyik.

„Én vagyok a Mau-Mau-k főnöke. Segíteni akarunk nektek, feltéve ha előbb nem öltök minket meg. Hol van a főnökötök? Hol van Willy?” Willy egy másik ház tetején volt. Odavezettek hozzá.

Willy elmondta hogyan akadályozták volna meg a Fantomok bevonulását területükre. Ma este minden nyugodt, de senki sem tudja, mikor bukkan fel az ellenség, hogy verekedést kezdjen.

Willynek revolver volt a kezében, de a többenél nem lehetett fegyvert látni. Meghallgattam terveiket, aztán kezdett kibontakozni az enyém.

„El vagytok veszve, ha védekezésre hagyjátok magatokat szorítani. Egész másként kell ezt csinálni. Nekik kell menni.” Elhallgattam és vártam szavaim hatását. Aztán folytattam: „És semmi lövöldözés!” A bandában mozgolódás támadt. „Semmi lövöldözés? Akkor hogy tudjuk legyőzni őket?” „Hangtalan fegyvereket kell használnunk.” Elővettem egy félméteres bajonettet, kihúztam hüvelyéből és a levegőbe emeltem. A körülálló elismerően füttyentettek a foguk között.

Újra Willyhez fordultam: „Szükségem van az öt legjobb fiúdra és tőlünk is viszek még ötöt. Holnap este átmegyünk a Fantomékhöz és beszélünk a főnökükkel. Valószínűleg nem szívesen veszik, ha a Mau-Mau-k ellenük mennek. Megmagyarázzuk hogy testvér gangek vagyunk és ha nem hagynak békében benneteket, számolniuk kell a következményekkel. Akkor leégetjük az ő üzletüket, hogy lássák, komolyan vesszük a dolgot. Mit szóltok ehhez?” Mind egyszerre kiáltották: „Helyes! Majd megmutatjuk nekik! Kikészítjük őket!”

Másnap délután öt fiúkkal elmentem és az Égetők területén, a White Street-en lévő drogüzletüknél találkoztunk. A néhány nap előtti dúlás nyomait már rendbehozták. Az égetők közül öten, köztük Willy is, már vártak ránk. Beszéltem a tulajjal is, mondtam neki, sajnáljuk hogy a Fantom Lordok lerombolták a boltját. Gondoskodni fogunk róla, hogy a jövőben többé elő ne forduljon. Aztán megkértem, őrizze meg a bajonettet, míg visszatérünk.

Körülbelül öt óra volt és kevés eső szitált az alkonyatban, mikor beléptünk a harmadik utcába, Fantomok területére. Öten az ő édességboltjukban voltak és nem tudtak elmenni, mert mi elfoglaltuk a bejáratot.

Mindnyájan a kabátzsebünkbe dugtuk a kezünket mintha fegyver lenne benne, és én a fiúkhöz mentem, akik az asztal mellett álltak.

„Hol van a főnökötök?” - kérdeztem. Egy ravasz kinézésű fiú, akinek fekete szemüvege volt, válaszolt: „Freddy a vezető.” „Közületek melyik a Freddy?” Egy körülbelül 18 éves fiú, rövid fekete hajjal, válaszolt: „Én vagyok. És te ki vagy?” Még mindig zsebre dugott kézzel álltam előtte, felcsaptam a kabátom gallérját:

„Én Nicky vagyok, Mau-Mau-k főnöke. A gangjeink most barátok lettek és azt akarjuk, hogy megszűnjön a háborúság” „Oké” - szólt Freddy. „Üljetek le, hogy mindent megbeszéljünk.” Oldalt mentünk hogy beszélgessünk, de az egyik fantom szidalmazta Willyt. Még mielőtt tehettem volna valamit, Willy kirántotta rugóskését zsebéből. A másik fiú ahelyett, hogy visszakozott volna, nekiment az esernyőjével. Az élesre köszörült hegye Willy bordáját találta el. Az egyik Égető felkapott egy cukorszórót a pultról, és az esernyős vállához vágta.

„Hé, nyugi, nyugi!” - kiáltotta Freddy, de már senki sem hallgatott rá. Hozzám fordult: „Tartsd vissza őket!” „Ezt neked kell tenned. A te fiaid kezdték.” Ebben a pillanatban valaki a koponyámra ütött és hallottam amint az üveg nagy csörömpöléssel a fal tükörben kötött ki.

Odakint a rendőrség autója állt meg szirénázva. Két egyenruhás szállt ki, nyitva hagyták az ajtót és gumibotokkal beviharzottak az üzletbe. Mint egy jeladásra, az összes fiú kirohant az utcára és odakint szétszóródtak az autók közt.

Egy rendőr mögöttem termett, de én egy lisztes edényt húztam a fejére, s így időt nyerve, el tudtam tűnni.

Most már elkerülhetlenné vált a harc. Másnap este több mint száz Mau-Mau gyűlt össze az Égetők területén. Willy körülbelül ötven fiút hozott magával és együtt meneteltünk az út közepén a Fantom Lordok felé.

Charlie Cortez, a Mau-Mau-k egyike, az egész múlt héten heroint használt és most verekedni akart. Mikor az üzlethez értünk, felrántotta az ajtót és megragadta az egyik Fantomot, aki ki akart jönni. Beleszurta a kését, de elhibázta és tovább adta nekem.

Nevettem. A botorkáló fiút fejbe vágtam, hogy a fájdalomtól felkiáltott. Miközben a földre rogyott, még egyszer megütöttem és a feje körül vértócsa keletkezett.

„Halljátok, fiúk!” - kiáltott valaki. „Leégetjük az egész utcát!” A fiúk magukon kívül voltak. Egyik részük behatolt az üzletbe, a többiek a mellette levő játékkerembe mentek. Engem az áradat az üzletbe sodort, az ólomcső még mindig a kezemben volt mindent ütöttem vele, ami a kezem ügyébe került. Az ablakdeszka már törött volt, s láttam, hogy a tulaj a pult mögött lapult. Valaki előhúzta a zeneszekrényt és én körülugrálva összetörtem a csővel. Piások már az asztal mögött voltak, kidobták az árut a fiókokból és az üveget és tányérokat. Valaki kirámolta a kasszát és aztán két Fantomot, alapos verés után, kidobták az ablakon keresztül az utcára.

Kirohantam, az arcom csupa vér volt, mert egy üvegszilánk eltalálta. A játékkeremben mintegy ötven fiú volt. Elforgatták az asztalokat és összetörték a biliárdbotokat, most a golyókat dobálták a kirakatüvegbe, de az utca másik oldalára.

Néhány fiú egy parkoló autó körül ugrált, míg a kocsi teljesen roncs lett. Mind nevettek, ugráltak és kiabáltak az örömtől.

Szirénák kezdtek üvölni és rendőrök özönlöttek minden oldalról. Ez jel volt a visszavonulásra. De a rombolás megszállottsága annyira a hatalmába kerítette a fiúkat, hogy már a rendőrökkel sem törődtek.

A kocsik egyike a háztömb közepéig jött, de a rendőrök nem tudták kinyitni az ajtókat, mert a fiúk körülvették az autót, üveggel betörték a szélvédőt és a fényszórókat. Felmásztak a kocsi tetejére és letörték az antennát. Az egyik fiú rálépett a szirénára, mire az letört és a földre esett.

Az utca végén más rendőrautók jöttek. Több mint 150 fiú kiabált, megrohanták az autókat és betörték az ablakokat. A rendőrök cserepekben, törmelékekben gázoltak és csapkodtak gumibotjakkal. Láttam amint Charlie az utca közepén két rendőrrel verekszik. Segítségére siettem, de lövéseket halottam és tudtam, hogy legfőbb ideje biztonságba vonulnom. Berohantunk a házakba, a lépcsőkön fel az emeletre, fel a tetőkre. Percek múltán már senki sem volt az utcán. Csak a rombolás maradt ott. Nem volt kocsi, ami sértetlenül maradt volna. Az üzlet teljesen romokban, a játékkerem nemkülönben. A szemközti oldalon betörték a bár

ablakát és a kirakatban nem maradt egy üveg whyski sem. Valaki felvágta az egyik autó ülését és meggyújtotta. A rendőrök megkísérelték eloltani, de a kocsi még akkor is égett, mikor már rég eltűntünk.

Mindenki elmenekült, kivéve Charliet. Három év börtönre ítélték.

De a Fantom Lordok nem merészkedtek többé az Égetők területére.

7. rész

AZ ÖRDÖG FIA

Mikor eljött a második nyár, úgy látszott, mintha az egész gettó a gyűlölettől és erőszaktól égett volna. A gangek a tél alatt visszavonultak és tavasszal frissen szervezett erővel vonultak fel. Közben engem tartottak Brooklyn legveszedelmesebb bandavezérének. A tél folyamán 30 napi vizsgálati fogságban voltam egyszer és vártam az elítélést, de az ellenem felhozott vádak nem voltak elég erősek ahhoz, hogy elítélhessenek. Tizennyolcszor fogtak el a télen.

Mikor ismét melegebb lett, olyanok lettünk, akár a vadak. Május 1-én Mingoval, a Káplánok vezérével, akinek egy ócska sörétes puska volt a hóna alatt, bementünk egy üzletbe.

„Hé, kicsi!” - mondta és fegyverével egy fiúra mutatott, aki az egyik asztalnál ült.

„Te vagy a Sawgrass?”

„Igen, én vagyok. De mi közöd hozzá?”

Mingo nem felelt. Csak felemelte a fegyvert és a másik fejére célzott. Az felállt és zavartan mosolygott. „Ne tartsd úgy azt az izét, pont rám irányítva. Még elsülhet.”

Mingo heroin hatása alatt volt. Csak nézett kifejezéstelen szemekkel és elhúzta a ravaszt. A lövés a fiút éppen az orra fölött találta el és szétlőtte a koponyáját. A falra vér, csont és bőr freccsent.

Mingo megfordult és kiment az utcára. Mikor a rendőrök utolérték, kezében a fegyvert hanyagul lóbálva sétált. Felszólítást kapott, hogy tartsa fel a kezeit, de ehelyett a fegyvert feléjük fordította. Azok rögtön tüzet nyitottak és Mingo golyóktól átjárva elesett az utcán.

De mindegyikünkben egy Mingo rejtőzött. Olyan volt, mintha az egész város megbolondult volna. Ezen a nyáron hadat üzentünk a rendőrségnek. Levelet irtunk a 88. kerület parancsnokságának, melyben közöltük, hogy mostantól fogva mindegyik rendőrt ellenségnek tekintjük, aki a területünkre beteszi a lábát.

A rendőrség megkettőzte az őrszemeket és csaknem mindig hárman járták az ellenőrző útjukat. Ez nem zavart minket. A háztetőkön gyülekeztünk össze és követ, üvegeket, s mindenféle szemeteket dobáltunk le rájuk. Ha az utcán találkoztunk velük, tüzet nyitottunk rájuk. Nem éppen jól céloztunk és saját készítésű fegyvereinkkel csak közelharcban találtunk pontosan. Legfőbb vágyunk az volt, hogy egy rendőrt megöljünk.

Különösen nagy örömmel dobtunk benzinbombát. A szükséges benzint éjjel loptuk a parkoló kocsikból, majd colás és borosüvegekbe töltöttük. Ehhez jött egy lámpabél, amit meggyújtottunk és a rendőrségi őrszem, vagy teherkocsi mellett robbantottuk fel.

Néha nem ment a dolog simán, egyszer Dan Bunson, gangunk egyik tagja, meggyújtott egy benzinbombát, hogy egy rendőrré dobja. A bél túlságosan hamar leégett és az egész felrobbant a kezében. Pillanatokon belül teljes lánggal égett. A rendőrök rohanást jöttek és a kezükkel verték szét a lángokat. Az egyikük közben súlyosan megsebesült. Aztán Dant azonnal kórházba szállították, de évek fognak eltelni, míg teljesen egészséges lesz.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Az ünnepnapokat különösen szerettük felhasználni. Húsvétkor, pünkösdkor és a „Memorial Day” /Emlékezés napja/ napján a 285 New-York-i gang legtöbbje összegyülekezett a Coney Island-en. Elhozták a legjobb dolgaikat, amikkel képességeiket akarták bizonyítani, s ez sokszor véres verekedésekhez vezetett. Ez év július 4-én a Püspökök megölték Larry Steint, az egyik fiúukat. Csak tizenhárom éves volt és öt fickó biciklilánccal verte agyon. Holttestét elásták a homokban, s csak napok múlva találták meg.

Mikor ezt meghallottuk, a fiúk legszívesebben egész Bedfordot azonnal felgyújtották volna. Alig tudtam őket jobb belátásra bírni, de elhatároztuk, hogy megvárjuk Larry temetését.

Másnap délután a temető mellett gyülekeztünk. Két kocsi hozta a hozzátartozókat. Felismertem Larry szüleit és négy testvérét. Mindeddig háttérben maradtunk, de mikor a gyásznép megérkezett, előjöttünk. Több mint kétszáz fiú és lány, legtöbbjük fekete kabátban, a hátán vörös dupla „M” betűvel.

Oda akartam menni Steinnéhez, hogy részvétünket nyilvánítsam, de mikor meglátott, elkezdett kiabálni: „Vigyétek el ezt innen! Vigyétek ezt a szörnyeteget!” Megfordult, néhány tétova lépés után elvesztette eszméletét és összeesett. A férje fölé hajolt és a négy kisfiú kétségbeesetten nézte, amint a gang felállt a sír körül.

Mr. Stein rám nézett és azt mondta: „Te vagy az oka mindennek! Nélküled és a gang nélkül Larry még ma is köztünk lehetne!” Gyűlölettel égő szemekkel jött felém, de a temetőszolga visszatartotta.

„Kérem, várjanak a sír másik oldalán” - szólt hozzám. „Engedjék, hogy méltó módon végbevigyük a temetést. Megértették?”

Bólintottam és a sír másik oldalára vonultunk. Ezen az estén semmi sem tudott minket visszatartani. Tudtuk, hogy egy másik gang megölt egy Püspököt és holnap lesz a temetése. A fiúk megakarták akadályozni ezt a temetést, benzinbombákkal a háztetőkről. Rettenetesen vágytak rá, hogy Larry halálát megbosszulják. Marnie el akart menni a fiú ravatalához.

„Meg fogjuk égetni!” - kiabálta. „Ha holnapig várunk, már késő lehet!”

„Igen, igen, gyerünk!” - kiabálták kórusban, s vagy tizenöten a néger ravatalozókhoz futottak, koporsókat forgattak fel és letépték a drapériákat.

A gyászistentisztelet rendőri felügyelet alatt folyt le, de mi úgy éreztük, megbosszultuk magunkat.

Állat voltam, amelynek sem lelkiismerete, sem erkölce, sem értelme nem volt, így érzésem sem volt a jóra vagy a rosszra. A gang tartott el az éjjelenként összerabolt dolgok részesedéséből és Frank bátyám is segített itt-ott. De én jobban szerettem, ha magamat tartom el.

1957 tavaszán hozzám jött Frank és megmondta, hogy mama és papa látogatóba jöttek Puerto-Ricoból. Azt akarta, hogy másnap este üdvözljem őket a lakásán. Nem kellenek nekem, elhárítottam a meghívást. Eltaszítottak maguktól és most többé semmi közösséget nem akarok velük.

Másnap este Frank elhozta papát. Mama nem akart velük jönni, mert megtagadtam az üdvözlésüket.

Papa sokáig állt az ajtóban és nézett engem. Én az ágyon ültem.

„Frank beszélt rólad” - mondta később és hangja mindig erősebb lett, míg végül csaknem kiabált. „Azt mondta, hogy bandavezér vagy és keres a rendőrség. Igaz ez?”

Nem válaszoltam. Frankhoz fordultam, aki mellette állt és ráüvöltöttem:

„Minek mondtad el ezt? Megmondtam, hogy senkiről sem akarok tudni!”

„Csak az igazat mondtam, Nicky” - felelte Frank nyugodtan. „Majd eljön az idő, hogy te is felismerjed az igazságot.”

„Megszállta egy démon” - mondta papa és mozdulatlan szemekkel meredt rám. „Megszállott. Meg kell szabadítanom.”

Papára néztem és idegesen felnevettem: „A múlt évben én is azt hittem, hogy démonok vannak bennem. De most még ők is félnek tőlem.”

Apám hozzám lépett és a vállamra tette kezeit olyan hevesen, hogy le kellett térdelnem padlóra. Erős kezei szinte leláncoltak.

„Öt gonosz lelket érzek benned” - mondta. Aztán intett Franknak, hogy fogja le a karjaimat és emelje a fejem fölé.

Szabadulni akartam, de ők ketten erősebbeknek bizonyultak.

„Öt démon!” - kiáltotta apám. „Azért lett betörő, de ma kigyógyítjuk!”

Összefogott kezeimet a fejemhez nyomta rendkívüli erővel.

„Kifelé veletek!” - kiáltotta. Parancsolom nektek, takarodjatok ki belőle!” Akkor mindkét kezével erősen a halántékomra ütött s hallottam, hogy megparancsolja a démonoknak, hogy menjenek ki az agyamból.

Frank magasra tartotta kezeimet, mikor apám a kezeit a nyakamra tette, mintha meg akarna fojtani. „A nyelvében is van egy démon! Takarodj ki előle!”

Aztán felkiáltott: „Itt van! Láttam amint kijött!”

„A szívében is sötétség van!” - folytatta és ököllel többször erősen mellbe vágott úgy, hogy azt hittem, betöri a bordám.

Végül átkarolta a derekamat, felhúzott, hogy lábra álljak és megparancsolta a démonoknak, hogy menjenek ki az ágyékból.

Akkor aztán elengedett és Frank azt mondta: „Apánk nagyon jót tett veled, Nicky! Gonosz voltál de most megtisztított.”

Papa a szoba közepén állt és reszketett, mint egy falevél. Én szitkozódva kiszaladtam az ajtón és lerohantam az utcára. Két órával később láttam egy matrózt a Washington parkban aludni. Megszabadítottam a pénztárcájától. Ha papa csakugyan kiüzte volna belőlem a démonokat, akkor bizonyára hamar visszajöttek. Még mindig az ördög fia voltam.

Az én ötletem volt egy könnyen kivitelezhető rablás. Megfigyeltem, hogy minden szombaton három óra körül egy férfi fekete Cadillackel egy bizonyos ház előtt tartózkodik. Meg akartuk tréfálni. Tudtuk, hogy Jersey-ből jön és mindig vár, míg Mario Silvario munkába megy.

Minden szombaton ugyanez történt. Lezárta az autót és felment Mario lakására.

Elmondtam ezt Mannie-nek, hogy milyen könnyűnek ígérkező munkánk lenne itt és ő egyetértett velem. Willyt is beavattuk. Két órára beszéltük meg a találkozót.

Mikor a lakáshoz értünk, Willy már revolverrel várt bennünket. Először gondosan megvizsgálta, aztán újra töltötte és zsebre dugta. Úgy terveztük, hogy Mannie és Willy a ház mögött várnak, s miután a férfi kiszállt a

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

kocsiból, én hozzálépek és kérdezek valamit. Akkor ők is odajönnek, s Willy sakkban tartja revolverével, míg mi átkutatjuk és elvesszük a pénzét.

Úgy negyed négy körül jött a Cadillac és megállt a ház előtt. Barátaim eltűntek, én felvettem az esőköpenyemet és a járdára léptem. A férfi kiszállt. Magas volt, jó negyvenes lehetett, s drága felöltője volt. Gondosan bezárta a kocsiját és a ház felé indult. Az utcán nem járt senki.

Az ember látta, hogy jövök és meggyorsította lépteit. „Kérem” - szóltam - „eltévedtem. Megtudná mondani, hogyan juthatnék a Lafayette Avenue-ra?”

Az ember megállt és körülnézett: „Lépj le fiú, nem akarok semmi bonyodalmat” - mondta.

„Csak azt szeretném tudni, hol a Lafayette Avenue” - ismételtem nevetve és a zsebembe dugtam a kezem, mintha revolver lenne benne.

„Segítség! Rabló!” - kiáltotta és a kocsijához szaladt. Nekiugrottam:

„Fogja be a száját, különben baj lesz!”

Zihált és hitetlenül nézett rám, majd újra kiáltani kezdett: „Segítség! Segítség!”

Ebben a pillanatban Mannie hátulról átfogta a nyakát és a derekába nyomta a revolver csövét: „Még egy hang és megnyomom!”

A férfi úgy állt ott mint aki megkövült, mialatt mi átkutattuk. Az egyik zsebében egy nagy köteg bankjegyet találtunk, amilyent még életemben nem láttam. Össze volt göngyölvé és gumival átkötve.

„Nézd csak, Willy! Mi a véleményed erről? Az ürge gazdag. Ide süss, mennyi pénz!”

Nevetve táncoltam az utcán és tréfáltam a férfivel: „Mondd csak öregem, ha minden szombaton engedem, hogy a mamával lefeküdj, még több pénzt fogsz adni?”

Mannie vette a lapot és kezdte lecsatolni az övet a férfi nadrágjáról: „Ugye nincs ellene kifogása, ha elvesszük a nadrágját, hogy minden nő láthassa, milyen pompás férfi ön?!”

A férfi összeharapta fogait és nyögött.

„Mi csak szívességet teszünk önnek. Jöjjön, vesse le a nadrágját, vagy inkább mi húzzuk le, mint egy kedves kis fiúcskának?”

Mannie kinyitotta az övét és a férfi ismét kiabált: „Segítség! Segítség!”

Nekiugrottam és behúztam neki. Hirtelen a kezembe harapott, mire én visszaugrottam és így kiáltottam: „Tüzelj oda egyet, Willy! Készítsd ki! Megharapott!”

Willy visszalépett, két kézzel ráfogta a revolvert a hátára és tüzelt. A ravasz kattanásán kívül nem hallottam egyebet. Éppen a kezemmel a férfi gyomrába vágtam teljes erővel. Előre hajolt, s ekkor a másikkal halántékon csaptam, de az annyira fájt, hogy majd elájultam. Körülugráltam, s újra azt követeltem: „Rajta, Willy, tedd hidegre!”

Willy újra megnyomta a ravaszt és megint nem történt semmi. Újra és újra megpróbálta, de nem akart sikerülni. Kitéptem a kezéből a revolvert és a férfi arcába vágtam. A sebhelyből kifehérlett a csontja, ami gyorsan vörösre vált. A férfi kiáltani akart, de újra ütöttem. Ezúttal tarkón találtam, s hangtalanul csuklott össze a járdán és az egyik keze erőtellenül csüngött le róla. Nem vártunk tovább. Ablakok nyíltak és

kiáltásokat hallottunk. Lefutottunk az utcán és eltűntünk egy mellékutcába. Futás közben levettem az esőkabátomat és egy szemetes ládába gyömöszöltem.

Aztán elváltunk, s én hazafutottam. Bezártam az ajtót, aztán lihegve és nevetve álltam a tükör előtt. Micsoda élet!

Meggyújtottam a villanyt és megvizsgáltam a kezem. Világosan látszott a harapás nyoma. Borral kimostam és becsavartam egy törülközőbe.

Aztán eloltottam a villanyt és az ágyra dobtam magam. A távolból hallatszott a rendőrség szirénája és elmosolyodtam. Egy csomó pénz, gondoltam, s megtapogattam a zsebembe a pénzt. Nem volt ott!!! Felugrottam és lázasan kutattam át minden zsebemet. Hirtelen eszembe jutott, mikor menekülni kezdtem, a pénzt az esőkabátom egyik zsebébe dugtam. Most pedig az esőkabátot a szemétládába dobtam! És a revolver? Willy revolvere eltűnt. Bizonyára elejtettem útközben.

Most nem mehettem az utcára. Bizonyára hemzsegnek a rendőrök. Reggelig várnom kell, de addigra biztosan ott lesz a szemetes és eltűnik a kabát és a pénz is.

Újra az ágyra vettem magam és ököllel ütöttem a matracot. Ennyi fáradtság és nem értünk vele semmit.

8. rész

A SÁTÁN NEVETÉSE

Elnökségem két éve alatt 17 embert öltem meg. Oly gyakran elfogtak, hogy nem is emlékszem már, hogy mennyiszor. Mi, akiket a gang köteléke tartott össze, úgy éltünk, mintha nem lenne törvény. Semmi sem volt a számunkra szent, kivéve a gangünket. Én különösen Izraellel és Mannieval voltam szorosabb összeköttetésben.

Izrael egy éjjel titokban felsurrant hozzám, s bedobott egy galambot. Ő kívül állt és hallotta, ahogy félelmemben ordítok, aztán kinyitotta az ajtót és felkapcsolta a villanyt. Megpróbáltam a félelmem palástolni és vele együtt nevettem, mikor az ablakon kiengedte a galambot. De mikor elment, reszketve feküdtem ágyba és még mindig a fülemben hangzottak a szárnycsapások. Mikor végre nyugodtan álomba merültem, azt álmodtam, hogy feneketlen mélybe zuhanok és halottam a Sátán nevetését.

Másnap reggel Izrael újra eljött és jelentette, hogy Mannie egy késelésnél megsebesült, és kórházban fekszik.

„Hát veled mi van, Nicky?” - kérdezte, miután beszámolt. - „Miért vagy olyan különös?”

Bennem újra minden felrémlt és éreztem, hogy a vér lefut az arcomból. Mannie és Izrael voltak egyedüli barátaim. Most hirtelen úgy éreztem, elhagy minden magabiztosságom, mikor Izrael elmesélte, hogy milyen közel volt Mannie a halálhoz.

Megráztam a fejem. „Minden rendben van. Csak dühös vagyok. Meg fogom őt látogatni és megkérdezem, ki volt az, és azt lekapcsolom!”

Délután akartam a kórházba menni, de két egyenruhás rendőr állt az ajtó mellett. Felmásztam a tűzoltó létrán és kopogtam az ablakon, amíg Mannie kinyitotta. Nagyon gyenge volt, alig tudott visszamászni az ágyba.

„Ki volt az, Mannie?” - kérdeztem. Senkinek se, szabad azt mondania, hogy megszúrt téged és élve ment el onnan.”

„A Püspökök voltak. Egyedül voltam és a késükkel elbántak velem.”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„De melyik?” - kérdeztem - „Tudod ki volt?”

„Igen. A többiek Joe-nak szólították. Ő az új helyettes főnökük. Egész idő alatt nagyon vert. Mikor aztán elszaladt, azt mondta, visszajön és megöl engem. Ezért állnak itt a rendőrök.”

„Most először gyógyulj meg, Mannie! Ha aztán újra kint leszel, elbánunk a piszkos négerekkel. Újra lemásztam a tűzoltó létrán és este találkoztam Izraellel és Homer Belanchival, aki belső körünkhöz tartozott. Hosszú huzavona után elhatározásra jutottunk.

Másnap Homer lopott egy kocsit. Két hétig rejtegettük egy fészkerben, míg Mannie kijött a kórházból.

1957 karácsonyának hete volt, mikor munkához láttunk. Homer vezette a kocsit és elhoztuk Manniet. Még sántított. Augi, Paco és én a hátsó ülésen ültünk. Az Edward Streetre mentünk, a katolikus kultúrházhoz. Ezen az estén tánc volt, s itt is két fegyveres rendőr állt az ajtóban. Mivel a közelben nem láttunk egy „Püspököt” sem, a bárjukhoz hajtottunk, s az autót szemben leparkoltuk. Csaknem tizenegy óra volt, s Mannienek meghagytuk, hogy várjon a kocsiban.

„Mikor beléptünk a bárba, néhány Püspökbe akadtunk és megkérdeztük:

„Halló, fiúk, a főnök helyetteseket keressük, Joet. Hallottuk, hogy békét akar kötni, s erről akarunk vele beszélni. Itt van valahol a közelben?”

„A Joe-t gondolod?” - kérdezte az egyik fiú: „Ott ül hátul a sarokban a nőjével.”

Odaballagtunk, ahol Joe a nőjével ült a padlón. Felnézett ránk és Augi azt mondta:

„Mi vagyunk a Mau-Mauk, és hozzád jöttünk.”

Joe fel akart kelni de Augi egyik lábát rátette a vállára és visszanyomta. Mindkettőnknek a zsebében revolver volt és Joe jól láthatta a ráirányított csöveket.

Joe kiabálni kezdett és Augi felhúzta a ravaszt és a többiekre irányította.

„Ne mozduljatok! Az első, aki megmozdul, halál fia!”

A bártulaj úgy nézett ki, mintha a következő percben el akarná veszteni az esztét.

„Neked nem csinálunk semmit papi” - biztosította Augi.

„Maradj csendben, akkor egy perc alatt eltűnünk.”

Szóltam Joehoz, aki a megfélemlített lánnyal még mindig a földön ült:

„Hé, te bűdös állat, választhatsz. Vagy velünk jössz, vagy most azonnal, így ülve agyonlövünk. Egy percig gondolkodhatsz rajta.”

A fiú valamit dadogott és én azt mondtam:

„Oké, látom, meggondoltad.” Felrántottam és elhagytuk a bárt, mialatt Izrael a többi fiút revolverrel sakkban tartotta.

„A Püspököknek megmondhatjátok, hogy visszahozzuk őt, amint néhány csekélységet megbeszélünk a Mau-Mauk elleni kísérletről” - mondta Augi.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Becsuktuk magunk mögött az ajtót és a kocsiba kényszerítettük Joet, a hátsó ülésre Augi és én közém, miközben revolverrel fenyegettük. Homer egy elhagyott házhoz vitt minket a Manhattan híd közelében.

Foglyunkat bevittük, egy székhez kötöttük és betömtük a száját.

„Talán hamar meg fogunk ölni de az is lehet, hogy életed végéig itt hagyunk” - vigasztaltam. Augi leköpte, aztán kívülről rázártuk az ajtót. Éjfél volt.

Két napig nem mentünk oda. Aztán mintegy huszonöten meglátogattuk és mindegyik odanyomta az égő cigarettáját arcához, nyakához, míg elájult és a földre esett. Még a haját is leégettük, aztán cédulát kötöttünk a nyakába:

„Senki sem bánthat egy Mau-Mau-t büntetlenül!” Odavittük a bár elé és a járdára löktük, aztán elpucoltunk onnan.

Karácsony napján találkoztam Mannieval Ginonál, a csapszékben. Ültünk a bárszéken, cigarettáztunk és neveltünk az elmúlt hét felett. Hirtelen láttam öt Püspököt átjönni az úton.

Egyedül bár saját területünkön voltunk.

Meglöktem Manniet: „Püspökök! Gyorsan táguljunk innen!”

De már késő volt. Egy kevés előnyünk volt, kisieltünk az ajtón. Amilyen gyorsan csak tudtunk elszaladtunk, de Mannie még nagyon gyenge volt és lemaradt. Megálltunk.

Mikor a Püspökök ránk jöttek, lehajtottam a fejem és átrohantam köztük. Ez váratlanul érte őket. Az egyiküket gyomorszájon találtam a fejemmel és hátraesett az útestre. Elindítottam egy parkoló autót és megindultam előre. Hajszál híján nekem jött egy teherkocsi. Közben észrevettem, hogy Mannie nem jön utánam és a Püspököktől sem követ senki. Kiugrottam a kocsiból, futni kezdtem visszafelé, hogy lássam mi történt. Azok öten Manniet a ház falához nyomták és verték, könyörtelenül ráléptek.

Aztán láttam, hogy valami villant és tudtam, hogy az a napsugár volt egy kés pengéjén. Odarohantam a késem után tapogatva és kiabáltam:

- „Piszkos disznók! Hagyjátok békén! Megöllek titeket!”

Már késő volt. Láttam, hogy a fiú teljes erővel Mannie bordái közé dőfött. Mannie megroggyant, még egy pillanatig egyenesen állt a fal mellett, aztán a fején át az aszfalra hanyatlott. Mialatt elesett, a fiú még egyszer belevágta a kését.

A többiek közé ugrottam és felemeltem a késemet és az öklömet. De nekik sikerült elmenekülni. Mannie a járdán feküdt, orrán-száján vér ömlött, tócsát képezve a feje alatt.

Letérdeltem, a hátára fordítva a fejét az ölembe vettem. Vére a nadrágomra csurgott és éreztem, hogy ragadós és meleg a kezem.

Kétségbeesett szemekkel nézett rám és mondani akart valamit. Szemei egészen kitágultak, s ahogy száját kinyitotta, hogy beszéljen, halk gurgulázást halottam és ajkain kis vörös hab képződött.

„Mannie!” - kiáltottam. „Mannie, ne halj meg!”

Feje oldalt billent karomon és éreztem, hogy a bőrkabát alatt beesik a melle. Tekintete megmerevedett. Halott volt.

„Mannie! Mannie! Mannie!” - kiabáltam teljes erőmből és hangomban minden kétségbeesésem benne volt, ami elfogott.

Valahol az utcán hallottam egy asszony hangját: „Hé, mi van ott?”

Nem maradhattam. Az előéletem alapján meg fogják próbálni rámkenni az egészet. Úgy sem tudok már Mannien segíteni. Felegyenesedtem, Mannie teste visszahanyatlott a járdára. Az a koppanás, amivel feje a kőre zuhant, még sokáig a fülemben kongott, mikor a szobámba léptem. Bevágtam magam mögött az ajtót és elővettem a revolveremet. Lihegve ültem az ágy szélére és rászégeztem az ajtóra a pisztolyt. Szinte megbénultam a félelemtől.

Eddig még sohasem láttam halottat ilyen közlőről, mindenesetre nem szemtől szembe. A barátom volt. Még az előbb nevetett és most ott hever az utcán, s szájából vér folyik.

Ezzel nem tudtam megbékülni. Azt hittem bátor vagyok. Azt hittem, nem félek semmitől. De Mannie halála túl sok volt számomra. Rosszul lettem és túrnöm kellett. Sírni akartam, de nem tudtam.

Felugrottam és a falnak rohantam. „Nem félek! Nem félek!” - kiabáltam. Olyan voltam, mintha az ördög megszállt volna. Néztam a kezem, s láttam Mannie megszáradt vérének a bőrömön és a körmeim alatt.

Vertem a fejem a falba és ordítottam: „Senki se bánthat engem! Senki se bánthat!”

Kimerülten estem a padlóra, levegő után kapkodva. Kellemetlen, megmagyarázhatatlan félelem vett birtokba. Mintha egy rossz álmom vált volna valósággá. Forogtam a padlón, a mellemre tettem karjaimat és jajgattam, kiabáltam. Úgy éreztem, hogy a falak rám szakadnak és a plafon mind feljebb emelkedik, csaknem kilométerekre. Aztán ott megjelent egy sötét, fekete felhő és elterült felettem. Úgy éreztem, megfulladok. Kinyitottam a számat, hogy kiáltsak, de csak véres hab jött ki. A falba kapaszkodtam és repülni akartam, de a fejem mindig oldalra billent és hallottam, amint a padlóra esik, mint Mannie feje, ugyanazzal a koppanással, mint mikor legördült az ölemből.

A fekete felhő lenyomott és én a padlón feküdtem, kezem és lábam felemelve, hogy elhárítsam. A halál felhője volt és üldözött engem. Aztán hirtelen hallottam, hogy valaki tompán kacag, ami minden oldalról visszhangzik. Újra és újra: „Halál..! Halál..!” A Sátán nevetése volt.

Mikor felébredtem, reggel volt. A nap megkísérelt áthatolni piszkos ablakomon. Még mindig a padlón feküdtem görcsösen összekuporodva, s hidegen. Első pillantásom a kezemre esett, amelyen még mindig ott ragadt a száraz vér.

9. rész

POSVÁNY MOCSÁR

Három nappal húsvét előtt négyen egy templom előtt álltunk. Tudtuk, hogy a hívek ebben az időben sok pénzt áldoznak és be akartunk törni a templomba.

Egy rendőr átjött az őrsegből, látva, hogy a vasrácshoz támaszkodunk.

„Tűnjetek el innen, ricoi tetvesek!” - mondta.

Ottmaradtunk, karjainkat átvetve a rácson, kifejezéstelen szemekkel bámultunk rá. Megismételte: „Azt mondtam, el kell innen tűnnötök!” A többi fiú elment, de én maradtam. A rendőr rám nézett: „Menj, tűnj el, piszkos alak!” -, s elővette a gumibotját, mintha verekedni akarna.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Leköptem. Ő ütött és én elhajoltam úgy, hogy a rácsot találta el. Aztán ráugrottam, ő pedig elkapta a nyakamat. Bár kétszer olyan nagy volt, mint én, de meg akartam ölni. Éppen a késem után nyúltam, mikor észrevettem hogy a revolvertáskáját nyitja és segítségért kiált.

Gyorsan két lépést hátráltam és felemeltem a kezem: „Megadom magam!” Az őrségről rendőrök rohantak oda. Megfogtak, s bevittek az őrszobára. Az, akivel birkóztam, az arcomba vágott. Éreztem, hogy véres az ajkam.

„Ön nagy, erős, és revolvere van, de belülről mégis gyáva, éppúgy, mint a többiek” - mondtam.

Még egyszer odavágott és úgy tettem, mintha elájultam volna és leestem a padlóra.

„Állj fel, te piszkos disznó! Most egyszer és mindenkorra elküldünk.” Mialatt egy másik helyiségbe vittek, hallottam, amint az őrök azt mormolják: „A fiúnak csakugyan elment az esze, be kell zárni mielőtt megöl valakit.” A rendőrök már sokszor elfogtak, de még sohasem csuktak be. Senki se mert ellenem nyilatkozni, mert tudták, ha újra kiszabadulok megölöm őket, vagy a Mau-k teszik meg értem.

Ezúttal átvittek a város másik szélére és egy cellába dugtak. A felügyelő meglökött, mikor beléptem az ajtón és én megfordultam és két kézzel megragadtam. Kihúzott a folyósóra és egy másik alkalmazottal együtt jól elvertek.

„A fickóval csak akkor bírunk, ha kiverjük az ördögöt belőle!” - mondta az egyik. „Ezek mindnyájan piszkos disznók. Egy egész fogház van tele velük, négerekkel meg puertoricoiakkal és izékkal, rossz lányokkal. Te is éppen olyan vagy mint azok, és ha kilógsz a sorból, téged is úgy kezelünk, hogy a végén inkább már a halált kívánod, sem hogy az életet.” Újra belöktek a cellába és a kemény padlón feküdve átkoztam őket.

„Oké, fiú” - mondta egy rendőr, mikor becsukta az ajtót - „Miért nem állsz a lábadra, hogy táncolj nekünk egy kicsit?” Ajkamba haraptam és nem válaszoltam. De tudtam azt, hogy meg fogom ölni, mihamlgy kiszabadulok.

Másnap a felügyelő a cellámba jött. Ahogy kinyitotta az ajtót megragadtam és nekivágtam az átellenbe lévő cellának. Erre a kulcsosomójával fejbe vágott, s a vér előntötte az egyik szememet.

„No, csak verjen nyugodtan tovább” - kiáltottam neki -, de egy napon elmegyek a házába s kiirtom a családját! Meg fogja látni!” Csak egy csekélységért helyeztek vád alá: ellenállás az elfogatás alkalmával, ellenszegülés az egyik alkalmazottnak. Helyzetemet a fegyelmetlenséggel csak rontottam.

Kihallgatásom a következő héten volt. Megbilincselve vezettek a bíró elé, aztán leültettek egy székre, míg a rendőr felolvasta a vádat.

„Igen” - mondta a rendőr - „harmadszor áll ez előtt a bíróság előtt. Azonkívül 21-szer volt elfogva és bűnei a rablástól a gyilkossági kísérletig terjedtek.” A bíró rám nézett: „Mennyi idős, fiatalember?” Hintáztam a székkal és a padlóra néztem. „Álljon fel, ha magával beszélek” - folytatta a bíró. Felálltam és ránéztem.

„Azt kérdeztem, hány éves?” - ismételte. „Tizennyolc” - feleltem.

„Tizennyolc éves és 21-szer fogták el és harmadszor áll bíróság előtt. Miért nincs a szüleinél?”

„Puerto Ricóban vannak” - mondtam.

„És itt kivel lakik?”

„Senkivel. Nekem nem kell senki. Magamnak élek.”

„És mióta él egyedül?”

„Mindig, mióta három évvel ezelőtt New-York-ba jöttem.”

„Kérem,” - avatkozott bele a rendőr - „semmirekellő. Ő a Mau-Mau-k főnöke és tőlük ered az összes zavargás a környéken. Még sohasem láttam olyan közönséges és ravasz fickót, mint ő. Olyan mint egy állat, vagy egy dühös, veszett kutya. Szeretném ajánlani, kérem, küldje börtönbe, míg huszonegy éves nem lesz. Addig talán újra rendet tudunk teremteni a környéken, ahol lakik.”

A bíró a rendőrhöz fordult: „Ön azt mondja, hogy ez olyan mint egy állat, egy veszett kutya?”

„Úgy van, kérem. És ha ön futni hagyja, akkor valakit még megöl, mielőtt besötétedik.”

„Igen, azt hiszem igaza van.” - mondta a bíró és újra rám nézett. „De azt hiszem, legalább ki kellene találnunk, miért viselkedik úgy mint egy állat. Miért lett olyan gonosz? Százak állnak a bíróság előtt az ő fajtájából naponta és én azt hiszem, az államnak kötelessége, hogy törődjön velük. És én hiszek abban, hogy ebben a „veszett kutyában” lélek van, amit meg lehet menteni.” Aztán újra a rendőrhöz fordult: „Nem gondolja, hogy nekünk meg kellene ezt próbálni?”

„Nem tudom, kérem” - mondta a rendőr. „Ezek a fickók az utóbbi két évben három rendőrt gyilkoltak meg és mióta azon a környéken szolgálatba vagyok, ötven másik gyilkosság történt. Csak az erőszakra reagálnak. Biztos vagyok benne, ha futni hagyja nemsokára újra el kell fognunk, de a következő alkalommal már gyilkosságért.”

A bíró a papírt nézte, ami előtte feküdt. „Cruz, nemde? Jöjjön ide, Nicky Cruz!” A bírói székhez mentem és a térdeim remegtek. A bíró az asztalra támaszkodva figyelt engem. „Nicky, nekem van egy fiam, aki körülbelül olyan idős, mint te. Iskolába jár. Rendes házban, jó körülmények között él. Ő nem kerül nehéz esetekbe. Sportol és jó osztályzatokat hoz haza. Ő nem veszett kutya. és ezt annak köszönheti, hogy van aki szereti. Nyilván neked senkid sincs, aki téged szeretne és te sem szeretsz senkit. Beteg vagy Nicky és én szeretném tudni az okát. Szeretném tudni, miért tudsz te olyan nagyon gyűlölni. Te nem vagy normális, mint a többi ember. A rendőrnök igaza van. Te állat vagy. Úgy élsz és úgy viselkedsz, mint egy állat. Úgy kellene kezelnem téged, mint egy állatot, de én ki akarom találni, miért vagy ilyen. Elküldelek dr. Goodmanhez, a bírósági pszichológusunkhoz. Ő megvizsgál téged, és a végső határozatot meghozza.”

Bólintottam. Nem tudtam, hogy szabadon engednek-e, vagy fogságban tartanak, de megértettem, hogy ő nem akar elítélni. Legalábbis nem most.

„És még egyet, Nicky” - folytatta a bíró -, „ha még egyszer ide jutsz, ha csak a legcsekélyebb, legkisebb panaszt is hallom rád, akkor meg kell értenem, hogy képtelen vagy megfogadni egy tanácsot és azonnal az elmirai táborba küldelek. Megértetted?”

„Igen, uram.” - feleltem, s nagyon meglepődtem magamon. Első ízben volt, hogy én valakit „úr”-nak tituláltam. De ebben az esetben ez a szó látszólag magától jött.

Másnap reggel a cellámba jött a bíróság pszichológusa, dr. Goodman. Magas férfi volt idő előtt megöszült halántékkal és nagy sebhellyel az arcán. Az inggallérja gyűrött volt és a cipőjét por fedte.

„Megbízást kaptam, hogy az ügyeddel foglalkozzam” - mondta és leült az ágyamra keresztbevetett lábakkal.

„Ez azt jelenti, hogy egy időt egymással kell eltöltenünk.”

„Biztos hosszú, ahogy ön gondolja.”

„Hallgass ide, fiú! Naponta 20 magadfajta fiúval kell beszélnem. Tehát meg se próbáld a csőrödet rajtam köszörölni, mert baj lesz belőle.”

Kemény tónusa megszívlelendőnek látszott, még is tovább gúnyolódtam: „Esetleg az egyik legközelebbi estét szívesen töltené a Mau-Mau-knál?” Még mielőtt megmoccanhattam volna elkapott az ingemnél fogva és majdnem a magasba emelt: „Legényke, hadd mondjak valamit. Négy évig voltam a gangban és három évig tengerész, mielőtt tanulni kezdtem volna. Látod ezt a sebet?” - megfordította a fejét, hogy láthassam a sebet mely az arcától a nyakáig futott. „Ezt gangban szereztem, de miután hat másik srácot egy baseball ütővel majdnem agyon vertem. Ha te itt a nagyot akarod játszani, rossz helyre kerültél!” Ellökött magától. Megbotlottam és leestem az ágyra. Aztán köptem egyet a padlóra és nem szóltam többet.

A hangja újra a szokott volt mikor azt mondta: „Holnap reggel a Bear Moutains-be utazom. Eljöhetsz velem és közben cseveghetünk.” A következő napot teljesen a pszichológussal töltöttem. Kiutaztunk a városból, New-York állam felső részébe. Első ízben hagytam el az aszfalt dzsungelt, mióta Puerto-Ricoból eljöttem. Ámbár bizonyos felindulást éreztem, szófukar maradtam és arogáns, amikor dr. Goodman kérdezett.

Rövid ideig egy kórházban voltunk, aztán elvitt egy állatkertbe. Elmentünk a ketrecek előtt s vizsgálgattam a bennük lévő állatokat, melyek a rács mögött fel-alá járkáltak.

„Tetszik az állatkert, Nicky?” - kérdezte.

„Ki nem állhatom őket” - feleltem és elfordultam a ketrecektől.

„Úgy? De miért?”

„Gyűlölöm ezeket a bűdös állatokat, amelyek ide-oda mászkálnak folyton és ki akarnak menni.”

Leültünk egy padra és beszélgettünk. Dr. Goodman elővett egy noteszt és megkért, hogy rajzoljak neki néhány képet. Lovat, tehenet, házakat. Rajzoltam egy házat, nagyon nagy ajtóval.

„Miért csináltál a háznak olyan nagy ajtót?”

„Hogy a bolond doktorok be tudjanak menni rajta” - feleltem.

„Ezt nem hiszem. Más feleletet adj.”

„Na jó. Hogy gyorsan ki tudjak szabadulni, ha valaki mögöttem van.”

„A legtöbb ember olyan ajtót rajzol, amelyiken be tud menni.”

„Én nem. Én nem be, hanem ki akarok menni.”

„Most rajzolj egy fát” - mondta.

Rajzoltam egy fát, aztán gondoltam, hogy nem ér a fa magában semmit, és rajzoltam egy madarat a tetejére.

Az orvos megnézte a képet. „Szereted a madarakat, Nicky?” - kérdezte.

„Gyűlölöm őket.”

„Úgy látom, te mindent gyűlölsz.”

„Igen, talán. De a madarakat a legjobban.”

„Miért?” - kérdezte.

„Mert szabadok?”

Távolról mennydörgött. Ez az ember kezdett megfélemlíteni a kérdéseivel. Vettem a ceruzát és lyukakat fúrtam a madáron keresztül.

„Így. Nem kell most már többet rágondolnia. Megöltem.”

„Azt hiszed, hogy mindent, amitől félsz, eltörölhetsz a világból, ha megölöd őket?”

„Minek tartja ön tulajdonképpen magát?” - folytattam - „Azt hiszi, hogyha néhány hülye képet rajzoltat velem és egy pár kérdést feltesz, akkor már mindent megtud rólam, mi? Nem félek senki emberfiától, de mindenki fél tőlem! A Püspökök tudnának egyet-mást mesélni rólam, kérdezze hát meg őket egyszer! Egész New Yorkban nincs olyan gang, amelyik a Mau-Mau-kal harcolni tudna. Nem félek senki emberfiától!” - a hangom egyre élesebb lett, mikor most előtte álltam.

Dr. Goodman jegyzetelt. „Ülj, nem kell felvágnod.” - mondta.

„Hallja maga! Ha továbbra is rajtam lovagol, hamar hullá lesz!”

A mennydörgés hangosabb lett, amint reszketve álltam előtte. Dr. Goodman rám nézett és mondani akart valamit, de esőcseppek hullottak noteszára. Megcsóválta a fejét.

„Menjünk inkább haza, mielőtt megáznánk” - mondta.

Becsaptuk magunk mögött a kocsiját, mikor az első esőcseppek csapkodni kezdték a szélvédőt. Dr. Goodman sokáig hallgatva ült, mielőtt elindultunk volna. „Nem tudom, Nicky” - mondta - „Igazán nem tudom”.

A hazautazás borzalmas volt. Az eső szakadatlanul hullott a kocsira. Dr. Goodman egy szót se szólt. Az a gondolat kínozta, hogy újra be kell mennem a cellába. Nem tudtam elviselni, hogy be legyek zárva, mint egy vadállat.

Az eső elállt, de a nap már lement és most egyforma háztömbök százai mellett mentünk el. Úgy tűnt, mintha mind mélyebbre süllyednénk a mocsárba. Ki akartam szállni és elszaladni, de a börtön helyett a Green Streetre hajtott dr. Goodman.

„Nem visz a börtönbe?” - kérdeztem csodálkozva.

„Nem, én dönthetek arról, hogy bezárjanak ill. szabadon engedjenek. És én úgy vélem, a börtön nem tenne jót neked.”

„Hogy érti ezt doki? Reménytelen esetnek tart?”

„Nem érted, mire gondolok. Azt hiszem nincs olyasmi, ami neked jót tenne.”

„Végre egy véleményen vagyunk” - nevettem.

Megállította a kocsiját. „Évek óta olyan fiúkkal foglalkozom, mint te, Nicky. Magam is laktam gettóban. De még sohasem láttam olyan kemény és hideg, vad srácot, mint te. Te mindent gyűlölsz és mindentől félsz, ami a biztonságod érinti. Ez a tény észre téríthetne téged és ezért most átengedlek a félelmednek.”

Kinyitottam az ajtót és kiszálltam.

„Tőlem akár a pokolba is mehet doki! Nekem sem magára sem másra nincs szükségem.”

„Nicky!” - mondta, mikor már távolodtam a kocsitól - „Egészen nyílt akarok lenni veled. Ha mihamarabb nem változol meg, nagyon hamar a börtönbe, villamosszékbe és a pokolba jutsz!”

„Akkor ott viszontlátjuk egymást!” - mondtam.

„Hol?” - kérdezte.

„A pokolban.” - magyaráztam nevetve.

Csóválta a fejét és elment. Az utca sarkán álltam, kezem az esőkabátom zsebében volt. Este hét óra volt és az utcák telve voltak névtelen arcokkal és siető lábakkal. Tempó...mozgás...sietés... Úgy éreztem magam, mint egy falevél az emberiség tengerében, ahol a saját értelmetlen szenvedélyeim hullámai ide-oda sodornak. Nézem az embereket. Mindenki mozgott, úgy látszott, mintha mindenkinek valamilyen célja lenne. Hűvös májusi szél volt. Körül vette a lábamat és mintha belülről fagyasztott, dermesztett volna meg.

A pszichológus szavai visszhangzottak a fejemben, mintha egy hanglemez játszott volna újból és újból: „Ha hamar meg nem változol, nagyon hamar börtönbe, villamoszékbe és a pokolba jutsz.” Ezelőtt még sohasem vizsgáltam meg magam. Legalábbis nem igazán. Igen, a tükörben szívesebben nézegettem magam. Mindig tiszta fiú voltam, ami ezen a vidéken a puerto ricoiakra nézve némileg szokatlan volt. A gang többi tagjaitól eltérően vigyáztam a ruhámra. Nagyon szerettem inget, lehetőleg színeset és nyakkendőt hordani. A nadrágom mindig vasalt volt és az arcomat kezeltem mindenféle krémmel és arcvízzel. Sohasem dohányoztam sokat, mert az rossz leheletet okozott.

De belsőleg hihetetlenül piszkosnak éreztem a lelkivilágomat. Az, akit a tükörben láttam, nem az igazi Nicky volt. És az a Nicky, akit jelenleg vizsgáltam, piszkos, züllött és elveszett, elkárhozott volt.

John papánál dübörgött a zeneszekrény. A legtöbb fiú, aki előtte állt, telítve volt. Ez volt az igazi Brooklyn, ez volt az igazi Nicky.

A Green Streeten át a lakásomhoz mentem. Az újságok az üzletek előtti állványokon lobogtak. Üres konzerves dobozok és összetört üvegek hevertek az utcán. Zsíros ételek szaga terjengett a levegőben és a rosszullet környékezett. A talaj reszketett a lábam alatt, mikor a magasvasút eldübörgött és eltűnt a sötétbe.

Utolértem egy idősebb asszonyt. Alacsony, vékony teremtés volt. Feje köré tekert fekete sálja alól kilátszott vöröses-sárgás festett haja. Mintegy hat számmal nagyobb régi tengerész kabátot hordott. Vékony lábszárai a fekete harisnyában olyanok voltak, mint a gyufaszálak a cipőben.

Gyűlöltem őt. Szimbóluma volt életem minden szennyének, piszkának. Már nyúltam a késem után, ezzel nem tréfáltam. Latolgattam, milyen erővel kell beledöfnöm, hogy a kabáton keresztül a hátába menjen. Elképzeltem, ahogy a vér azonnal az utcára csöpög, s ez kellemes érzést szerzett.

Ebben a pillanatban egy kiskutya jött elő az utcán és az asszony kifejezéstelen szemekkel nézett utána. Megismertem a szomszédba lakott, kiöregedett prostituált volt. Láttam rajta, hogy telítve volt.

Elengedtem a kést és újra magammal foglalkoztam. Miközben megelőztem az asszonyt, láttam, hogy egy léggömböt néz, amit a szél kergetett.

Léggömb! Először az útestre akartam futni és szétapadni. Gyűlöltem! De mennyire gyűlöltem! Szabad volt!

Hirtelen nagy részvét töltött el. Azonosítottam magam ezzel az ostoba léggömbbel. Különös, hogy a legelső részvétindulatom egy élettelen tárgyra irányult, amit a szél ide-oda dobált.

Ahelyett, hogy szétapostam volna, igyekeztem lépést tartani vele. Ebben a környezetben egészen elhibázott dolog volt egy léggömb. A járdán mindenféle szeméthalmazok, mindkét oldalon hatalmas, omladozó házfalak és mindezek közepette volt egy piros léggömb, amit a szél láthatatlan ereje hajt tovább.

Mi volt ebben az ostoba léggömbben, ami engem annyira érdekelt? Meggyorsítottam a lépteim nem akartam elmaradni tőle. Reméltem, nem fog hamar szétpukkadni. És még más is. Olyan érzékeny volt, túlságosan tiszta. Túl finom és gyenge volt ahhoz, hogy meg tudjon maradni ebben a pokolban.

Minden esetben, amikor magasra ugrott és vissza esett újra az aszfaltra, elakadt a lélegzetem. Vártam a végső, elkerülhetetlen robbanást. De a léggömb folytatta himbálódzó útját. Azt gondoltam: „Talán megmarad. Talán a háztömbök végéig sodródik, aztán a parkban végzi, de talán akad még számára valami lehetőség.” Aztán a parkra gondoltam, erre a bűzös, ápolatlan parkra. És ha csakugyan elér odáig? Az se neki való. Nekiütődik a rozsdás kerítésnek, s vége. És ha a kerítésen át mégis beljebb kerül, ráesik valami hegyes ágra és szétpukkad. Vagy ha esetleg valaki felemeli és hazaviszi - gondoltam - élete végéig egy bűzös lakásba zárva kell lennie. Nincs remény a számára és számomra se.

Egy rendőr autó jött az utcán. Még mielőtt felocsúdhattam volna gondolataimból, halottam a pukkanást, ahogy a léggömb landolt a kerekek alatt. A kocsiiban nem is tudták, mi történt. Utánuk akartam futni és ordítani: „Ti piszkos zsaruk! Nem tudtok vigyázni?!” Meg akartam őket ölni, mert átgurultak felettem. Elgázoltak engem.

Minden élet elszállt belőlem. Álltam az utcasarkon és néztem az utat. A léggömbből már semmi sem látszott. Belenyomódott a szemébe és része lett a szemétnek.

A házam előtt leültem a lépcsőre. A vén prostituált előttem surrant el és eltűnt a sötétben. A szél még mindig fúj és papír, piszok forgott előttem. Felnéztem. Én, Nicky! Félttem! Kezembe hajtottam a fejem és azt gondoltam: dr. Goodmannak igaza van. Számomra nincs több remény, csak még a börtön, a villamosság és a pokol.

Aztán minden közömbös lett számomra. A gangek feletti uralmat visszaadtam Izraelnek. Számomra nem volt többé reménység. Nyugodtan olyanná lehettem, mint a többiek, a tú után nyúlhattam. Elfáradtam. Nem akartam többé futni. Mit mondott nekem a bíró? Mire van szükségem? Szeretetre!? De hol talál az ember szeretetet a mocsárban?

10. rész

A TALÁLKOZÁS

1958 júliusának egyik péntek délutánján történt. Izrael, Lydia és én a házam előtti lépcsőn ültünk, mikor néhány gyerek jött futva az utcán.

„Hé, mi van?” - kiáltottam utánuk. „Az iskolánál valamit látni lehet!” - kiáltotta vissza az egyik.

Brooklynban ritkán játszódik le valami. Jó talaj arra, hogy magunk gondoskodjunk szórakozásunkról utcai harcok, kábítószer és szex által. Minden jobb volt, mint az unatkozó üldögélés. A parkon keresztül átballagtunk az Edward Streetig.

Mikor odaértünk, már nagy tömeg gyűlt össze. Utat törtünk magunknak, hogy a látványt közelebről láthassuk.

Egy ember a kör közepén trombitát fújt: „Fel barátaim, drága Jézus zászlaja alatt” - dallamát. Mindig ugyanazt a dalt fújta. Mellette állt egy nagyon sovány ember. Felette amerikai zászló lobogott.

Végre elhallgatott a trombita és a tömeg tapsolt. Csaknem száz fiú és lány gyűlt össze elzárva az egész utat.

A soványság az iskolából hozott magának egy zongoraszéket, felmászott rá és felütött egy fekete könyvet. Elkezdtek kiabálni. Ő lehajtotta a fejét és láttuk, hogy félt. A kiabálás hangosabb lett. A tömeg szorosan összetolult és én egyik karommal átöleltem Lydiát. Kuncogott, mert megpróbáltam a válla alatt a pulóver alá nyúlni.

Hirtelen mindenki megnyugodott és Lydiáról elfordítottam a figyelmemet, a férfit néztem a zongoraszéken. Még mindig lehajtott fejjel állt, maga elé tartva a fekete könyvet. Kellemetlenül éreztem magam. Minden különösen csendes lett, még az autók is a Park Avenuen, mely alig fél háztömbnyire volt, látszólag zajtalanul közlekedtek.

Elfogott az a régi félelem, melyet az öreg bíró előtt éreztem, s amit a pszichológussal tett kirándulás alkalmával a hazatérésnél éreztem. El akartam mindig nyomni, el szerettem volna futni előle. De most belemart a lelkembe és a testembe. Éreztem, amint megfogja szívemet. Ki akartam törni és elrohanni, de mindenki hallgatott és várt.

A soványság hirtelen felemelte a fejét és olyan hangon, amit alig lehetett hallani, olvasni kezdett a könyvéből:

„Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Ján. 3:16)

Reszkettem a félelemtől. Annak a fickónak ott elől, valamiféle papnak kell lennie. Szeretetről beszélt. A szerelemben szakértő voltam, erről sokat tudtam. Belecsíptem Lydia csípőjébe. Rám nézett: „Hallgass oda, Nicky!” Elhúztam a számát és újra a soványságra néztem. Éppen azt beszélte, hogy kérnünk kell, hogy csoda történjen. Bár sejtelmem sem volt, hogy mi az a csoda, de ott maradtam, mert a többiek is ott maradtak.

Nem szólt többet, hanem csak állt ott és láthatólag várt valamire, hogy történjen. Aztán azt mondta, hogy szeretne a gang főnökével és a helyettessel beszélni. Mindenesetre éreztem, hogy ez az ember veszedelmes. Betolakodott a mi világunkba, s nekünk nem kell semmiféle idegen betolakodó.

„Ha csakugyan olyan veszedelmes, kemény legények vagytok, nem fogtok félni előre jönni egy kis prédikátorral kezét fogni. Nos?” - fejezte be.

A tömegben mozgolódás támadt. Valaki elkiáltotta magát hátul: „Hé, Buckboard, mi van veled? Talán félsz?” - a Káplánok nagy főnökét mondta.

Láttam, amint Buckboard két másik négerrel előre jön. Odamentek a prédikátorhoz, aki lejött a székről és várta őket. Mind idegesebb lettem. Ez az egész nem tetszett nekem. Körülnéztem, de úgy láttam, mindenki nevet és helyett ad Buckboardnak.

Kezet fogtak, aztán a prédikátor és a trombitás Buckboarddal és kísérőivel az iskola kapujához mentek. Ott beszélgettek és én otthagytam Lydiát Izraelhez mentem.

„Mit csinálnak ott?” - kérdeztem. Izrael megvonta a vállát.

Hirtelen azt láttam, hogy az egész csoport imádkozik. Buckboard és a többiek levették sapkáikat és összetették kezeiket. Aztán visszamentek a nép közé. Odakiáltottam Buckboardnak: „Hé, a szentek közé álltál?” Buckboard magas legény volt és vagy két mázsát nyomott. Felém fordult és különös szemekkel nézett rám. Egyből megértettem, hogy valami történt vele. Valaki elkiáltotta magát: „Hé Nicky! Hagyod, hogy a négerek túltegyenek rajtad? Félsz odamenni a paphoz?” Izrael meglökte az oldalamat és a két férfire mutatott: „Gyere Nicky, menjünk!” Láttam, hogy komolyan gondolja és megkíséreltem visszavonulni. Valamiféle veszedelmet éreztem, amitől halálosan féltem. A tömeg fütyülni és zajongani kezdett:

„Nézzétek csak a főnökeinket! Ijedsznek egy prédikátortól!” Izrael meghúzta a kabátomat: „Gyerünk Nicky!” Nem maradt más választásom, mennem kellett. Izrael odaadta mindkét kezét. Én meg féltem, s visszahúzódtam. A soványság még mindig a kezét nyújtotta. De én féltem, hogy ez az ember ketrecbe zár és elveszi a barátaimat. Gyűlöltem. „Ne jöjjön közel hozzám, különben megölöm!” - mondtam fújva és visszamentem a tömegbe. Majdnem pánikba estem. „A fickó kommunista! - kiáltottam - Hagyjátok ott, kommunista!” Nem tudtam, mi az, hogy kommunista, de úgy sejtettem, hogy olyan valaki, aki minden ellen van. Menekültem, mert biztosra vettem, hogy ilyen támadás ellen nincs fegyver. Ha késsel támadt volna

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

reám, megküzdöttem volna velem. Ha kérlelt volna, kigúnyoltam és az arcába tapostam volna. De egyszerűen csak azt mondta, hogy szeretlek téged” és ez még sohasem történt meg velem.

Magasra tartott fejjel, kidüllesztett mellel mentem át a tömegen. Lydiát karon fogtam és vittem magammal.

Néhány fiú utánunk jött és a pincébe mentünk, ahol hanglemezt tettem fel és teljes hangerővel bömböltettem. El akartam fojtani a szavakat: „Jézus szeret téged” Miben is zavart volna meg ez engem? Egy darabig táncoltam Lydiával, megittam fél üveg bort és cigarettáztam, egymás után.

Lydia érezte, hogy ideges vagyok. „Nicky, talán mégis szólnod kellett volna ahhoz az emberhez. Talán nem is olyan rossz, mint ahogy gondolod, ha az ember keresztyén.” Ránéztem és ő lehajtotta a fejét.

Hirtelen mozgolódás támadt az ajtóban. Odanéztem és láttam, hogy a soványság jön be. Ebben a környezetben a sötét ruhájával és fehér ingével nem volt odaillő.

Keresztülvágott a pincén és hozzám jött, mintha otthon lenne. Széles mosoly volt az arcán. A kezét nyújtotta újra és azt mondta: „Nicky, csak kezet akartam fogni és...” - mielőtt befejezhette volna, hevesen az arcába vágtam. Megpróbált mosolyogni, de nyilvánvaló volt, hogy meggyőztem. Leköptem.

„Tudod, Nicky, Jézust is leköpték és ő így imádkozott:

„Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekszenek!” Rákiabáltam:

„Tűnjön el innen! Menjen a pokolba!” - és az ajtó felé löktem.

„Mielőtt elmegyek, csak még egyet mondok néked: Jézus szeret téged!”

„Menjen el már végre, maga bolond! Nem is tudja mit beszél. Adok magának 24 órát. Ha ezalatt nem tűnik el a környékről, elintézem magát!” Wilkerson elment, még mindig mosolygott, de az ajtónál visszaszólt:

„Ne felejtse el Nicky: Jézus szeret téged!” Ez már több volt, mint amennyit elviselhettem. Felvettem egy borosüveget a padlóról és utána dobtam. Az ajtóhoz mentem. Láthatták a többiek is, hogy mennyire nem tetszik ez a fickó.

„Ez a hülye varázsló!” - mondtam, miközben kimentem. „Legközelebb megégetem!” Ezzel becsaptam az ajtót magam mögött.

Ez egy fecsego! - gondoltam. De mégis éreztem, hogy valami szokatlan és nemes van rajta.

A biliárdszobában egy széria golyót rendeltem és megpróbáltam teljesen a játékra koncentrálni. De mindig csak a soványság hangját hallottam, amint mondja:

„Jézus szeret téged!” Mit törődöm vele? - gondoltam. Nem tud megfélemlíteni, ez még senkinek sem sikerült.

Talán beteg vagyok, elhatároztam, hogy haza megyek, bár még csak fél tizenegy volt. Máskor mindig hajnalban mentem haza. Becsuktam az ajtót magam mögött. Reszkettem, ahogy végigmentem a szobán és felkapcsoltam az éjjeli lámpát. Levetköztem, befeküdtem az ágyba és a mennyezetre meredtem. Újra és újra halottam, amint David Wilkerson azt mondta: „Jézus szeret téged, Nicky! Jézus szeret téged!” Lekapcsoltam a lámpát, de nem tudtam elaludni. Úgy öt óra tájt felkeltem. Az egész éjszakát éberem töltöttem.

Lementem a lépcsőn és kinyitottam a kaput. Mialatt nyújtóztam, hallottam az ébredő város távoli zaját. Leültem a ház előtti lépcsőre és a kezembe hajtottam a fejem.

„Jézus szeret téged” ... „Jézus szeret téged.” Egy kocsis megállt a ház előtt. Hallottam az ajtó csapódását. Egy kéz nehezedett a vállamra, s mikor fáradtan felemeltem a fejem, láttam, hogy a pap áll előttem. Felugrottam és fújtam, mint egy vadállat, mely érzi, hogy megfognák. Wilkerson erősen a szemembe nézett és azt mondta: „Megölhetsz, Nicky. Ezer darabkára téphetsz és szétszórhatasz az utcán és minden darabka ezt fogja kiáltani: Jézus szeret téged! Ettől nem menekülhetsz.” Dühösen néztem rá, de ő nyugodtan folytatta: „Nem félek tőled, Nicky! Lehet, hogy kemény akarsz lenni, de belülről éppen olyan vagy, mint mi mindnyájan. Félsz. Elegend van a bűneidből. Egyedül vagy. De Jézus szeret téged.” Meghökkenem. Honnan tudja, hogy egyedül vagyok? Mit gondolt, mikor a bűneimről beszélt? De hiszen én egyáltalán nem vagyok egyedül. A gang mindig velem van. Minden lányt megkaphatok, akit csak akarok. Az emberek félnek tőlem. Ha látják, hogy jövünk, lelépnek a járdáról. A gang főnöke voltam, hogy tarthat engem valaki magányosnak?

Adtam a nagyfiút: „Azt hiszi, hogy olyan egyszerűen átverhet?” - kérdeztem és csattintottam az ujjammal. „Azt hiszi, hallgatok magára, veszem a Bibliát és szaladgálok, mint egy pap és azt mondom az embereknek: Ez itt Nicky Cruz, aki megtért?” „Nicky, ma éjjel nem aludtál ugye?” - felelte. „Én sem. Majdnem egész éjjel ébren voltam, s érted imádkoztam. De előbb még beszéltem a többi fiúval rólad. Azt mondják, senki sem juthat a közeledbe. De Nicky, valaki ezt meg tudja tenni: Jézus! Ő szeret téged. Egyszer, nemsokára foglalkozni fog veled. Egy napon majd felhagysz azzal, hogy fuss előle és hozzá fogsz menni.” Felálltam, hátat fordítottam neki és a szobámba mentem. Az ajtót bezártam magam után. Kinéztem az ablakon. A kocsis már elment, mikor lenéztem. Keleten hajnalodott és az ég rózsaszínben égett. Átellenben a nagy épület fenyegetve állt, eltakarva a horizontot. Hirtelen úgy éreztem, az élet nem csupán ebből a betonból áll.

Eszembe jutottak ezek a szavak: „Egy napon nem fogsz menekülni, hanem hozzá futsz.” Nem értettem mit akart a pap, kiről beszélt. Olyan lesz, mint mikor a nap felkel az óceánból? Vagy mint a hajnalcsillag, ami még az égen volt. Egy napon? Az a nap közelebb volt mint gondoltam.

Az elkövetkezendő időben jól vagy rosszul számolnom kellett ezzel az emberrel. Izrael újra és újra emlékeztetett rá.

„De hagyd már abba Izrael! Ha nem hallgatsz el kivégezlek!” De tovább beszélt, s én sejteni kezdtem, hogy titokban találkozik Wilkersonnal. Ez nem tetszett nekem, mert az volt az érzésem, hogy ez a varázsló szétzilálja a gangünket. Mivel Mannie nem volt többé, csak Izrael maradt számomra. És ő most más irányba kezdett haladni. Állandóan Wilkersonnal emlegette, és szakadatlanul azon fáradozott, hogy szóra bírjon. Ez a kétségbeesés határára vitt engem.

Nem bírtam tovább. Július 4-ének éjjelén, mikor a gang ismét a Coney Islandra ment, Izrael az éjszakát nálam töltötte. Késő éjszakáig igyekezett meggyőzni, hogy a Mau-Mauknak nem kell az Islandra menniük, hanem inkább beszélgessenek el Wilkersonnal. Befogtam a fülem, s végül elaludt.

Én csak feküdtem az ágyban és nem tudtam aludni. Csak úgy lehetek újra nyugodt, ha befogom Izrael száját. Nem akarok erről az emberről többé hallani.

A matracom alá nyúltam és megfogtam az ott levő kutacsot, amit készenlétben tartottam. Mellettem Izrael nyugodtan lélegzett. Minél többet gondolkodtam azon, hogy az utóbbi időben az idegeimre ment, annál dühösebb lettem. Nem bírom tovább!

„Talán végre elhallgatsz!” - kiáltottam és előhúztam a kutacsot és Izrael hátának irányába sújtottam vele. Kiáltásom felébresztette és abban a pillanatban ébredt fel, mikor a kutacs a feje mellett a matracba vágódott. Kihúztam, hogy még egyszer üssek, s közben így kiáltottam: „Abbahagyod végre az Isten emlegetését? Miért nem tudod befogni a szádat? Miért? Miért?” Izrael megragadott, átkaroltuk egymást és leestünk az ágyról. Fölém került és teljes súlyával a padlóhoz nyomott.

„Miért nem hallgatsz? Miért nem fogod be a szádat?” - kiabáltam.

„Mi bajod van velem?” - kiáltotta vissza Izrael, és megpróbált közben a padlóhoz szorítva tartani. - „Megbolondultál? Én a barátod vagyok!” Észrevettem, hogy sír. „Nicky! Hagyd abba! A barátod vagyok!”

„Én szeretlek téged!” Éppen úgy mondta, mint Wilkerson. Abbahagytam a kutacs markolászását, s ő kivette a kezemből. De miért sír?

A kutacsot szorosan az arcom előtt tartotta, s oly erősen markolta, hogy láttam a csontjai fehérvét. Reszketett. Egy pillanatig azt hittem, hogy meg akar vele szúrni, de ő dühösen a szoba sarkába hajította. Még mindig sírt, amikor felengedett, és az ágyra dobta magát.

Kirohantam a szobából, fel a tetőre. Sötét volt és esett az eső. Odatapogatództam, ahol az öreg Gonzales kalitkában tartotta a galambjait. Kinyitottam és megfogtam egyet, míg a többiek riadtan repültek ki az éjszakába. A madarat a mellemhez szorítottam és a kéményhez dőltem.

Gyűlöltem a madarakat hiszen olyan szabadok! Mindent gyűlöltem, ami szabad. Wilkerson szabad. Izrael is közeledett a szabadsághoz, éreztem. Ez a madár szabad, de én a kalitkában ülök, félelemtől és gyűlölettől eltelve. Ujjaim átfogták a madár fejét. A galamb kis hangot adott ki és éreztem, hogy nyakának kis csontjai eltörnek. Elvesztettem önuralmam és kis nyakát addig forgattam ide-oda, míg csontjai elváltak egymástól. Akkor aztán letéptem a fejét. A meleg vér szanaszét fröccsent. „Látod, most nem vagy szabad. Senki sem szabad!” Aztán ledobtam az utcára. Végre meghalt azaz átkozott madár, nem ijesztget többé álmaimban. A tetőn maradtam. Egyszer elaludtam, máskor ébren maradtam kissé. Valahányszor elaludtam, lidérces álmaim újra jelentkeztek, borzasztóbban, mint valaha. Hajnalban visszamentem a szobámba. Izrael már nem volt ott.

A következő nap folyton kerestem, míg végül a gang pincéjében megtaláltam. Ott ült magányosan. Mindenki más Coney Islandra ment.

„Hé, barátom! Sajnálom a tegnapi estit” - kezdtem.

„Ne gondolj rá többet” - felelte Izrael és zavartan mosolygott.

„Nem. Igazán sajnálom. Nem is értem magamat. Valami nincs rendbe velem.” Izrael felállt és úgy tett, mintha horgost akarna adni az államra.

„Biztosan, Nicky. Éppen olyan vagy, mint én. Bolond.” Egész délután együtt maradtunk. Három év óta először történt, hogy elmulasztottam július 4-én Coney Islandet.

1958 júliusának második hetében Izrael eljött hozzám és valami ifjúsági konferenciáról beszélt, amit Wilkerson a St. Nicholas teremben fog tartani. A lelkész meghívta a Mau-Maukat az utolsó összejövetelre. Külön buszjárat visz minket oda.

Fejemet rázva felálltam a lépcsőről és bementem a házba. Ehhez nekem semmi közöm.

„Hallod, Nicky!” - kiáltotta Izrael, mikor otthagytam „Csak nem vagy gyáva, mi?” Ezzel eltalálta az egyetlen gyenge pontomat. Megfordultam.

„Senkitől sem félek, sem a gólyalábú papodtól, sem tőled és még az Istentől se.” Izrael elém állt és csinos arcán kis mosoly futott át.

„Ez úgy hangzik, mintha valamitől félnél. De miért nem akarsz velünk jönni?” Visszagondoltam arra, hogy Buckboard és a fiúk az iskola előtt a járdán térdeltek és imádkoztak. Ha ilyen velem történe...

„Mikor lesz itt a busz?” - kérdeztem.

„Hétkor” - felelte Izrael. „Az összejövetel fél nyolckor kezdődik. Velünk jössz?” „Igen. Az egész gang eljön és kirámoljuk a boltot.” Izrael bólintott és himbáló járásával továbbment az utcán. Én felmentem a szobámba. Magam mögött bezártam az ajtót és az ágyra dobtam magam, majd marihuánás cigi után nyúltam.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

A gondolatok úgy özönlöttek át az agyamon, akár a nyitott zsilipen keresztül a víz. A cigaretta remegett a kezemben és a hamu az ingemre hullt. Félttem attól, hogy a buszra szálljak. Félelemmel töltött el az a gondolat, hogy elhagyjam a megszokott kis környéket. Félttem attól, hogy a néptömegben csak egy kis nulla legyek. Egyben azonban biztos voltam: amint megérkezek abba az arénába, valamit tennem kell, hogy az ott levők figyelmét magamra vonjam.

De mindenek előtt attól félttem, amit az utcán láttam azon a napon. Félttem attól, ami nagyobb, s erősebb nálam. Úgy, hogy mások előtt térdre tud kényszeríteni. Ettől egyenesen rettegettem. A gyengeség jelét láttam benne, puhányságot, kudarcot.

Mikor azon a júliusi estén beszálltunk a buszba, nyomasztó hőség volt. Néhány jólöltözött úriembernek kellett rendet tartani közöttünk. De akár otthon is maradhattak volna olyan fülsiketítő lármát rendeztünk a buszban.

A szobámban az egyedüllet nyomasztó volt, de a buszban másképp állt a dolog. Több mint ötvenen voltak a bandából. Verekedtek egymással, nyersen kiabáltak, felrántották az ablakot, meghúzták a vészjelző csengőt és azonnal követelték a vezetőtől, hogy gyorsabban menjen.

Mikor megérkeztünk, kinyitottuk az összes ajtót, sőt egyesek az ablakon ugráltak ki. Rövidszoknyás, feszes pulóveres lányok álltak a bejáratok mellett. Kiáltások hangzottak:

„Hé, baby, mi lenne, ha mi ketten...?” Vagy „Gyere kicsi, csináljunk egy szép estét!”

Néhány leány odajött hozzánk, amikor bevonultunk.

Izraellel vezettem be a bandát. A belső ajtónál egy rendező fel akart tartóztatni minket, s a zajra sok fej odafordult, amikor bezúdultunk.

„Engedjen be minket” - mondta Izrael - „mi vagyunk a Mau-Mauk. A pap maga hívott meg minket. Fenntartott helyünk van.” Távolabb, lent egy Káplán-tag meglátott minket. Felállt és azt kiáltotta:

„Hé, Nicky! Jöjjetek ide! Itt van a helyetek!” A meglepett és tanácstalan rendezőt félretoltuk és előre tolongtunk.

Bandánk uniformisát viseltük és egyikünk sem vette le a kis fekete sapkáját miközben a középső lejáraton áthaladtunk. Hevesen felrántottuk a székeinket, botjainkkal hadonásztunk, füttyültünk és a tömeghez kiabáltunk.

Ellenséges gang-tagokat is felfedeztem a teremben. Ott voltak a Püspökök is és néhány Fantom Lord. Az aréna viszonylag telve volt, s minden megvolt ahhoz, hogy egy elsőrangú bandacsata fejlődjön ki. Ez talán nem is volt olyan rossz gondolat.

Hihetetlen nagy volt a láрма.

Valaki elkezdett orgonán játszani. Egy fiatal puerto-rico-i felállt, kezeit a meztelen mellei elé vágta és kiáltozott:

„Jézus, mentsd meg az én fekete lelkemet!” - aztán röhögés és ordítás közepette visszaült a helyére.

Néhány lány a zene ritmusára mozgatni kezdte a derekát és a fiúk körültáncolták őket. Tetszés kísérte a mutatványt. Úgy láttam hogy egy kissé kicsúszott a dolog a vezetőség kezéből. Hirtelen egy fiatal nő lépett a porondra, megállt a mikrofon mögött összetett kezekkel, várta, hogy a láрма megszűnjön.

„Hé, baby! Táncolj velem!” - kiáltotta valaki. Egy sovány fiú, akit még soha nem láttam, felállt, elragadtatva becsukta a szemét, kitérte a karjait és így kiáltott:

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Manemi!” A sokaság állandóan hangosabb lett.

A leányka énekelni kezdett, de a zaj teljesen elnyomta a hangját. Amint énekelt, a lányok és a fiúk táncolni kezdtek a székeiken.

A lány befejezte énekét és idegesen nézett körül. Tapsoltunk, füttyültünk és másik éneket is követeltünk, de ő kiment. Aztán Wilkerson lépett oda.

Azóta a reggeli találkozás óta nem láttam és megállt a szívverésem. Sötét sejtelem ragadott a hatalmába. Izrael felugrott:

„Hallo, David! Itt vagyok! Látja, megtartottam a szavam! És nézze, ki van itt!” - és rám mutatott.

Valamit tennem kellett és felugrottam:

„Hé, Tiszi! Mi van magával? Meg akar minket téríteni? kiáltottam. A Mau-Mau tagjai nevettek, én leültem és jobban éreztem magam. Mégis megismertek. Annak dacára, hogy átadtam az elnökséget Izraelnek, én voltam a vezető és nevettek a vicceimen. Újra én voltam a főnök.

Wilkerson beszélni kezdett.

„A mai este az utolsó ifjúsági konferencia ebben a városban. Meg szeretném kérni a barátaimat, a Mau-Mau tagjait, hogy gyűjtsék össze az adományokat.” Pokoli lárma keletkezett. Mindenki ismerte a bandánkat, minket megkérni a pénz begyűjtésére, olyan volt mint kecskére a káposztát bízni.

De én azonnal felugrottam, mert csak az alkalomra vártam, hogy mindenki rám figyeljen.

Ez volt ő! El sem tudtam képzelni, hogy tényleg ránk gondol a lelkész, de ha ránk számít, felvesszük a munkát.

Kijelöltem még öt mást, köztük Izraelt is. Hatan előre mentünk és felsorakoztunk a színpadnál. Mögöttünk halálos csend lett. Wilkerson lehajolt és adott mindegyikünknek egy dobozt.

„Most kérlek, induljatok, aztán jöjjetek ide a színpadra és nekem adjátok át az adományokat. Itt várlak titeket.”

Túlságosan szép volt ahhoz, hogy igaz legyen. A teremben senki sem kételkedett abban, hogy mit fogunk tenni. Bolond az, aki nem használ ki egy ilyen alkalmat.

Nagyon sok ember jött előre. Némely felnőtt bankjegyet dobott a dobozba, mások csekket írtak. Mikor összegyűjtöttük az adományokat, valami jót akartam. A gang tagok közül némelyeknek kedve támadt kivenni a dobozból. Mikor ilyesmit láttam, a zsebemhez kaptam, mintha ki akarnám rántani a késemet.

„Egy pillanat fiam! Elfelejtettél valamit betenni!” Nevettek, míg észre nem vették, hogy komolyan beszélek.

„Nem hallottad? A lelkész azt mondta, hogy adnotok kell valamit. Adsz hát valamit önként, vagy az embereim vegyék el?” Majdnem mindegyik adott valamit. Fejemmel a terem jobb oldalára mutattam és eltűntünk a fekete függöny mögött a színpad mellett. A fejünk felett függött egy tábla piros felirattal: KIJÁRAT. Mindenki láthatta, s mikor eltűntünk a függöny mögött, nevetés tört ki. A lelkészen nevettek, aki hagyta, hogy a Mau-Mauk kijátszák.

A függöny mögött gyülekeztünk. A fiúk feszülten figyeltek rám. Várták, hogy jelt adjak a távozásra. De én haboztam. Wilkerson maga választott engem ki. Most azt tehettem, amit a tömeg, vagy amit ő vár el tőlem. Bizalma meggyújtott bennem egy szikrát. Ahelyett, hogy a kijárat felé indultam volna, fejemet ráztam és azt mondtam:

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Gyerünk, az egész izét felvisszük neki a színpadra!”

A fiúk alig tudták elhinni. Kettő közülük előre ment, fel a lépcsőn, és én láttam, hogy az egyik kivesz egy bankjegyet a dobozból és a zsebébe dugja.

„Hé, mit csinálsz te ott?! Tedd vissza azonnal azt a pénzt! Az a lelkésze!” Hitetlenkedve nézett rám: „Ne izgulj, Nicky! Mennyi pénz! Senki nem látja, van itt elég és nekünk is jut.” A zsebemhez kaptam és kihúztam a késem. Kiugrattam a pengéjét és a bordáihoz nyomtam.

„Tedd vissza azonnal a pénzt, vagy a temetőben kötsz ki!” Megadással, bár lassan, visszatette a bankjegyet a dobozba.

„Pillanat!” - szóltam. „Mennyi pénz van nálad?”

„Hagyd abba Nicky!” - dadogta - „Az anyámtól van a többi, nadrágot kell vennem rajta.”

„Mennyi?” - kérdeztem és a kést jobban megnyomtam. Elpirult, a zsebébe nyúlt és kihúzott egy tíz és egy ötdollárost.

„Gyerünk! Tedd bele!”

„Te bolond vagy! Az anyám megnyúzza!” - csaknem a sírás kerülgette.

„Én pedig most mindjárt megnyúzlak ha be nem teszed a pénzt!”

Még mindig hitetlenül nézett rám, de meggyőzte a késem, hogy komolyan gondolom. Beletörődve dobta bele a pénzt.

„Most már mehetünk.” - mondtam.

Egymás után léptünk a színpadra, nagy üdvrivalgás közepette. A fiúk ott lent biztosra vették, hogy meglépünk a pénzzel és most csalódottan ültek. Nekem azonban jóleső érzés volt, hogy valamit helyesen tettem. Valami becsületeset. Életemben először végeztem el becsülettel valamit, mert így akartam.

„Tessék, Tiszi” - mondtam. „Ez a magáé.” - nagyon feldobott voltam, ahogy a sok ember előtt álltam.

Wilkerson átvette a dobozokat és hosszan a szemembe nézett.

„Köszönöm, Nicky!” - szólt végül. „Tudtam hogy számíthatok rád.” Mi megfordultunk és visszamentünk a helyünkre. A hallgatóság most olyan csendes volt, hogy ha valaki leejtett volna egy tűt, meghallottuk volna.

Wilkerson prédikálni kezdett. Körülbelül negyed óráig beszélt. Nem emlékszem a szavaira. Az járt a fejemben, hogy milyen butaság volt nem eltűnni az egész adománnyal. De valami új kezdett éledezni bennem. És éreztem ahogy növekedik. A megelégedettség egyfajta érzése volt, a nemesség érzése, amit eddig sohasem éreztem.

Megzavartak a gondolataimban, mert mögöttem mozgolódás támadt. Wilkerson éppen arról beszélt, hogy szeretnünk kell egymást. A puerto-ricoiak az olaszokat, az olaszok a négereket, a négerek a fehéreket, mindenkinek szeretnie kell egymást.

Mögöttem felállt Augie:

„Hé, Tiszi, maga megbolondult. Szeretnem kell a négereket?” - felhúzta pulóverét és a sebhelyre mutatott az oldalán. - „Látja ezt? Két hónapja egy fickótól golyót kaptam. Azt szeressem? Ha elcsípem a kutyát, meg fogom ölni!” Odaátrol, ahol olaszok ültek, felugrott a helyéről egy fiú és feltépte az ingét:

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Vagy ezt! Egy cikk-cakkos sebhelyre mutatott, ami a vállától a melléig vonult. „Midez a Püspökök borotvájától származik! És mennyire fogom szeretni őket! Egy ólomcsővel!”

Hátul felugrott egy színes fiú:

„Mi lenne, kicsi, ha ezt most mindjárt megpróbálnád?”

Az egész termett hirtelen elöntötte a gyűlölet. A Káplánok közül az egyik magasra emelte székét és áthajította a Fantom Lordokhoz. Éreztem, hogy nagy küzdelem lóg a levegőben. Egy riporter előre rohant a kamerájával és egyik felvételt a másik után csinálta.

Izrael gyorsan beszélt három fiúval a széksorunk végén:

„Fogjátok meg!” - és azok felugrottak, megragadták a fotoriportert. Az egyik kikapta a kamerát kezéből és a földre dobta. A riporter megpróbálta felemelni, de mielőtt elérhette volna, az egyik fiú rátaposott.

Mi mind talpon voltunk. Mialatt utat kerestem a középső járathoz, felnéztem Wilkersonra. Állt a színpadon, lehajította a fejét, összekulcsolta kezét a mellén és tudtam, hogy imádkozik.

Valami megragadta a szívemet. Itt állt a zűrzavar közepette ez a félelem nélküli ember. Egyedül van. Honnan vette az erőt? Miért nem fél, mint mi mindnyájan? Zavarban voltam, bűnsnek éreztem magam.

Mindent, amit eddig Istenről tudtam, ez az ember mondta nekem.

Most egy másik találkozásra gondoltam Istennel. Gyerek voltam és a szüleim elvittek a templomba. Tele volt emberekkel. A lelkész mormolt valamit és az emberek énekelve feleltek. Az istentisztelet semmi hatást nem tett rám.

Visszaültem a székekre. Mögöttem tombolt mindenki. Izrael felállt és ordítani kezdett:

„Hé, csend legyen, inkább hallgassuk, mit mond a lelkész!” A lárma elcsendesedett, ahogy a köd terjeng a tenger felett, úgy ült el a lárma előbb a terem hátsó részén, aztán fent a galérián is.

De bennem tombolt a vihar. Gyermekkoromra terelődtek a gondolataim. Mennyire gyűlöltem anyámat akkor! Első New York-i napjaimra gondoltam, úgy éreztem, mintha moziba ülnék és életem mint egy film, pergett le előttem. Láttam a lányokat, örömeimet, a kést, sebeket és gyűlöletet. Alig bírtam elviselni. Nem is vettem észre, mi történik körülöttem. Magamra gondoltam és minél világosabban emlékeztem, annál nagyobb lett bennem, a büntudat és a szégyen.

Wilkerson ismét beszélt. Valamit mondott a bűnbánatról. Az ő erejének hatása alatt álltam ami százszor erősebb volt a drognál. Úgy éreztem mintha forgószelel ragadott volna meg, nem tudtam neki ellenállni. A félelem pedig eltűnt.

Hallottam, amint Wilkerson ezt mondja:

„Ő itt van! Itt, ebben a teremben. Ti érettetek jött! Ha azt akarjátok, hogy megváltozzék az életek most itt van rá az alkalom.” Aztán így kiáltott: „Álljatok fel! Azok, akik azt akarják, hogy megváltozzon az életük, akik el akarják fogadni Jézus Krisztust, álljanak fel és jöjjenek előre.” Talpra ugrottam és a ganghez fordultam, intettem:

„Gyerünk!” Több mint 25 Mau-Mau követett engem és Izraelt, s mögöttünk tolakodott vagy harminc fiú más gangekből.

Egy pár Mau-Mau a falnál állt és gúnyolódott: „Mi az, Nicky? Ájtatos lettél?” Felnéztem, s ekkor odatáncolt hozzám az egyik lány és felhúzta a pulóvert, alatta a melltartóját is.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Ha oda mész kicsikém, akkor utoljára láttad ezt.” Ma már tudom, hogy féltékenyek voltak. Érezték, hogy szeretetüket meg kell osztaniuk Istennel, és ők az egészet maguknak akarták. Számukra ez volt minden, amit szeretet alatt érteni kell, mást el sem tudtak képzelni. Félrelöktem, s azt mondtam:

„Rosszul vagyok téled!” Ebben a pillanatban nem számított más, csak az a tény, hogy én Jézus Krisztust akarom követni, legyen akárhogy is.

Egy férfi beszélt nekünk a keresztyén életformáról. Aztán jött Wilkerson.

„Térdeljünk le” - mondta.

Viszolyogtam ettől, még soha sem térdeltem le senki előtt. De nem maradhattam állva. Úgy éreztem, hogy egy láthatatlan kéz nyom le, míg térdeim a padlót nem érintik.

Ez visszahozott a valóságba. Nyár volt. Az utcai csatározások ideje. Kinyitottam a szemem és azt gondoltam: „Mi keresni valód van itt?” Izrael mellettem térdelt. Minden ziláltságom közben nevetnékem támadt: „Izrael, te zavarasz a gondolataim közben.” Aztán éreztem, hogy Wilkerson a vállamra teszi a kezét.

„Isten szeret téged, Nicky” - mondta. „Istennek elmondhatsz mindent!” Kinyitottam a számat, de a szavak, melyek kijöttek rajta, nem az enyémekek voltak:

„Istenem, ha szeretsz engem, jöjj az életembe. Nem akarok többet repülni! Jöjj az életembe és változtass meg engem! Kérlek, változtass meg engem!” Ez volt minden. De éreztem, hogy a mennybe emelkedem. Marihuána! Lányok! Vér! Mindez egyszerre mögöttem volt!

Végül Wilkerson zárószót mondott hozzánk, egy bibliai verset: „Ha valaki Krisztusban van, új teremtés az; a régiek elmúltak, íme újjá lett minden.” (II.Kor.5:17)

Igen, én is újjá lettem. Nicky vagyok, de nem a régi. Egész más valaki. Boldogság, vidámság, öröm, megkönnyebbülés, szabadság! Csodálatos, sosem érzett szabadság! Végeztem a meneküléssel!

Elmúlt minden aggodalom és félelemérzetem. Nem éreztem többé gyűlöletet. Szerettem Istent, Jézust és mindent, ami körülöttem volt.

Izrael mellettem állt. Barátom volt, most testvéremmé lett.

„Nicky és Izrael” - szólt Wilkerson - „Bibliát akarok ajándékozni nektek. Van néhány a többiek számára is. Gyertek velem!” Átmentünk egy másik szobába. Az asztalon különféle Bibliák feküdtek. Wilkerson Újtestamentumot akart nekünk adni, zsebkidrásban.

„Ó, Dave” - szóltam - „mi lenne, ha azokat a nagyokat adná? Abból nem kaphatunk? Azt akarjuk, hogy mindenki lássa, hogy mi keresztyének vagyunk!” Wilkerson meglepődve nézett rám. A „nagyok” valóban nagy, családi Bibliák voltak. De mi azt kértük és meg is kaptuk.

Hazamentem a szobámba. Kevéssel 11 óra után volt. Ez számomra még korán volt, de nekem sürgős volt, hogy otthon legyenek. Többé nem akartam elszaladni, az utcák sem csábítottak. Többé nem kívántam a gang elismerését. Nem féltem már az éjszakától sem.

A szekrényből elővettem a Mau-Mau kabátom meg a cipőket, és beledugtam egy zsákba. Erre nincs szükségem többé - gondoltam. Aztán a revolverem került sorra. Szokásomtól eltérően, most kivettem a töltényeket belőle és visszaraktam a helyére. Reggel le fogom adni a rendőrségen.

A tükörhöz mentem és nézegettem magam.

„Nicky, nézz csak ide! Milyen szép vagy! Kár, hogy most, mikor olyan szép vagy, le kell mondani a lányokról.” Nevettem magamon és boldog voltam.

Aztán letérdeltem az ágyam előtt:

„Jézus!” - nem tudtam mást kinyögni. „Jézus.” És végül megjöttek a szavak. „Köszönöm neked, Jézus! Köszönöm!” Ezen az éjjelen, évek óta először, azonnal elaludtam. Nem kellett nyugtalanul ide-oda forgolódnom. Nem ébredtem fel a legkisebb neszre. Nem voltak rossz álmaim.

11. rész

KIFELEÉ A VADONBÓL

Másnap reggel korán az utcán voltam. Felkerestem a fiúkat, akik tegnap előre mentek, s mondtam nekik, hogy fegyverükkel együtt a Washington Parkban gyülekezzenek.

Aztán haza mentem a Bibliámért, revolveremet az övembe dugtam és a parkba mentem.

Az utcán találkoztam egy öreg olasz asszonnyal, akit már régen ismertem. Az utóbbi időben ha jönni látott, átment az utca túlsó felére. Ezúttal felmutattam a könyvemet, odakiáltva neki:

„Ez a Szent Írás!”

Rámeredt a Bibliára: „Hol loptad?”

Nevettem. „Sehol. Egy lelkész ajándékozta nekem.”

Fejét csóválta. „Nem tudod, hogy dolgokkal nem szabad gúnyolódni?”

„Nem gúnyolódom veled. Most megyek a rendőrségre és leadom a fegyveremet!” - felhúztam az ingem, hogy lássa a revolveremet az övemben. Szemei lassan vándoroltak a fegyverről a Bibliára, s elárulták hitetlenkedését. Felnevettem és elfutottam előle a Washington Parkba. Már körülbelül 25 Mau-Mau várt ott. Akkor a rendőrshöz vonultunk a St. Edward Auburn Streeten.

Nem törődünk veled, hogy a rendőrségen mi lesz a véleményük a dologról. Brooklyn 25 legveszélyesebb gengsztere vonult az utcán és egy egész fegyver arzenált vittek magukkal. Később Istennek hálát adtam, hogy a rendőrök csak akkor láttak meg minket, mikor már az ajtóban álltunk, különben valószínűleg elbarikádozták volna magukat és lelőttek volna minket.

Mikor beléptünk az ajtón, a szolgálatban lévő tiszt felugrott és a pisztolyához kapott:

„Mi baj van?”

„Minden oké” - magyarázta Izrael. „Nem akarunk bajt csinálni, csupán le akarjuk adni a fegyvereinket.”

„Mit akartok?” - kérdezte a tiszt hitetlenkedve. „Mi akar ez már megint lenni?” Megfordult, átkiáltott a másik szobába: „Hadnagy! Azt hiszem jobb lesz, ha idejön!”

A rendőr megjelent az ajtóban. „Mit akarnak a fiúk?” - kérdezte a tiszttól.

Izrael elmagyarázta: „Tegnap átadtuk a szívünket Istennek, ma a fegyvereinket akarjuk átadni a rendőrségnek.”

A hadnagy a másikhoz fordult: „Talán küldjön az utcára egy pár embert, nézzenek utána, mi van.”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Előre léptem: „Itt van, nézze csak meg, hadnagy úr!” - megmutattam a Bibliámat. - „A lelkész ajándékozta nekünk tegnap este. Most nem akarunk egyik ganghez sem tartozni. Keresztyének lettünk!”

„Melyik lelkész?” - kérdezte a hadnagy.

„David Wilkerson. Nagyon sovány és mindig itt járkal, a ganggekkel törődik. Ha nekünk nem hisz, hívja fel őt.”

„Hívja fel a lelkészt, kolléga, és mondja meg neki, hogy amilyen gyorsan csak tud, jöjjön ide.” - mondta a hadnagy.

A rendőr felhívta a számot és odaadta a kagylót a hadnagynak: „Wilkerson lelkész úr? Azt hiszem jobb lesz, ha azonnal hozzánk jön. Tele a rendőrség Mau-Maukkal és nem tudom, mihez kezdjek velük.” Rövidesen letette a kagylót. „Azonnal jön. De mielőtt ideér, szeretném megkapni a fegyvereket.”

„Természetesen” - mondta Izrael - „Azért jöttünk ide,” - aztán hozzánk fordult:

„Rendben fiúk! Tegyétek ide a fegyvereket az ablakdeszkára, a muníciót is!” A rendőrök nem hittek a szemüknek. Közben másik négy jött be és hitetlenül nézték a fegyverekből rakott halmot. Aztán Izrael megkérte a hadnagyot, szignálja az én Bibliámat.

Ebben a pillanatban lépet be Wilkerson. Gyors pillantást vetett ránk és a hadnagyhoz ment.

„Lelkész úr, kezet akarok önnel szorítani.” Wilkerson kérdőleg nézett rá, aztán megragadta a rendőr kezét és erősen megrázta.

„Hogy csinálta ezt?” - kérdezte a tiszt. „Ezek a fiúk hadat üzentek nekünk és évek óta gondot okoztak, csak bajt csináltak. Ma reggel pedig idejöttek és tudja mit akarnak?” - Wilkerson a fejét rázta.

„Azt akarják, hogy beírjuk a nevünket a Bibliájukba.” Wilkerson elsöre nem tudott mit szólni.

„Ezt kértétek a rendőröktől?” - kérdezte aztán. Felütöttem a Bibliámat és megmutattam a rendőrök aláírásait az első oldalon.

„Látja, hadnagy úr, hogy az Isten itt is cselekszik?” - mondta Wilkerson.

Aztán kimentünk az utcára, otthagya a rendőröket, akik még mindig tanácstalanul nézték a fegyvereket, melyek most már előttük heverték.

Körülvettük Wilkerson és Izrael azt mondta: „Dave, majdnem egész éjjel olvastam a Bibliát. Megtaláltam a nevemet is benne, Izrael. Ez vagyok én! Híres vagyok!”

Néhány héttel később Acre lelkész, a spanyol egyháztól eljött hozzám, mikor Izrael éppen ott volt nálam. Kért minket, hogy másnap menjünk el a templomba és tegyünk bizonyosságot. A kocsijával eljön értünk.

Ez volt az első istentisztelet, mikor megértettem az Igét. A végén Acre lelkész felszólított, hogy tegyek bizonyosságot.

Miután beszéltem, Izrael vette át a szót. Első ízben hallottam beszélni őt nyilvánosság előtt. Erős hangon mondott el mindent, ami végül is megtérésre vezetett. Bár az utóbbi hetekben naponta együtt voltunk, csak ma éreztem át benne az érzések mélységét és a kifejezés erejét, amit eddig nem vettem észre. Szavai visszavezettek arra az estére ott a St. Nicholas Hallban, ahol Izrael oly szívesen hallgatta az evangéliumot. Most visszagondoltam David Wilkersonnal szembeni magtartásomra. Gyűlöltem őt, Istenem, mennyire gyűlöltem! Hogy lehettem olyan gonosz? Wilkerson csak azt akarta, hogy általa tudomást szerezzek Isten irántam tanúsított szeretetéről, s én leköttem, szidalmaztam, sőt meg akartam ölni!

„Még mindig nem voltam meggyőződve Wilkerson őszinteségéről”- végezte be Izrael bizonyágtételét.

„Egy délután Wilkerson hozzám jött, és arra kért, hogy ismertessem meg néhány más vezetővel a gangból. Együtt mentünk Brooklynon át és bemutattam Kis Jo-Jo-t, a Sárkányok főnökét Coney Islandból, a város 5 legnagyobb gangjéből. Aztán búcsú nélkül tovább mentem, mert a Sárkányokkal ellenséges viszonyban voltunk és Jo-Jo-nak nem kellett tudnia, hogy én vittem oda Wilkerson. Mikor Wilkerson odament Kis Jo-Jo-hoz, elbújtam. Jo-Jo sokáig nézett a lelkészre, aztán a cipőjére köpött. Ez a megvetés legfőbb jele, ami közöttünk uralkodott.

Aztán azt mondta: „Lépj le, maga gazdag fickó. Ebben a kerületben nincs mit keresnie. Maga New Yorkba jön és Istenről beszél és az emberekről, akiknek meg kell változniuk. Magának tiszta cipője van és vasalt a nadrágja, nekünk pedig semmink sincs. Az öregem kiebrudalt, mert tízen voltunk egy lyukban, ahol laktunk, és nem volt mit ennünk. Ember, ismerem a fajtáját! Tűnjön el inkább, mielőtt kést tolok a hasába.” Észrevettem, hogy Wilkerson meglepődött. Talán megérezte, hogy Jo-Jo igazat mond. Később mondta, hogy visszagondolt Booth generális szavaira, aki azt mondta:

„Lehetetlen egy ember szívét Isten szeretetével átmelegíteni, ha a lába fázik.”

Talán most nem egészen jól mondom, de Davenek akkor ilyesmi jutott eszébe. És tudjátok mit csinált? Leült a járdára, ott az utcán, lehúzta a cipőjét és Jo-Jo-nak ajándékozta.

Kis Jo-Jo csak nézte Wilkerson és azt kérdezte:

„Mit akar ezzel bizonyítani, lelkész úr? Azt ugye, hogy szíve van, vagy ilyesmit? Ezt a cipőt pedig nem veszem fel!” De David azt felelte: „Éppen az én cipőm fáj neked, hát most vedd fel és ne szidj másokat.” Végül Jo-Jo felvette a cipőt és David zoknijában ment a kocsijához két háztömbön át. Az emberek nevettek rajta. Ekkor tudtam meg, hogy őszintén beszél.

Addig nem hatott rám, amit Wilkerson mondott. De ő nem csak a szavak embere volt. Úgy is élt, ahogy prédikált. Abban a pillanatban tudtam, hogy képtelen vagyok ellenállni egy olyan erőnek, ami Wilkersont rábírta, hogy így cselekedjék.

Az istentisztelet után az emberek az előtérben tolongtak, vagy kint álldogáltak a járdán. Én még mindig kezet fogtam, amikor kiléptem az ajtón. Ebben a pillanatban az utca másik oldalán autó blokkolt. Hallottam, hogy egy nő felsikít és azonnal láttam, hogy a kocsi ablakából egy revolver csöve mered ki. Mögötte felismertem az egyik püspököt. Vadul felém tüzeltek. A földre vettem magam, a golyók fölöttem fűrődtek a falba. A kocsi eltűnt a sötétben.

Mikor az izgalom alább hagyott, egy idősebb férfi odalépett hozzám és karját a vállamra tette:

„Ne veszítsd el a kedvedet, fiam! Érezd megtisztelve magad, hogy a sátán téged üldöz. Nagy dolgokat fogsz véghezvinni Istenért, ha kitartasz!”

Megveregette a vállamat és eltűnt a tömegben.

Tudtam, hogy nagy dolgokat akarok véghezvinni Istenért, de nem voltam teljesen biztos benne, hogy igazán megtisztelve érzem-e magam, amiért az ördög a Püspököket rám küldte, hogy megöljenek engem.

Acre lelkész felkérte Izraelt és engem, hogy menjünk az ő kocsijával, de én inkább futni szerettem volna. Gondolkodnom kellett. Mr. Delgadon, Wilkerson egyik munkatársa, hívott, hogy az éjszakát töltsen nála. Barátságos, jó modorú úr volt, de én szégyelltem magam a szegényes kinézetemért és hiányos öltözködésemért. Elhárítottam a meghívást.

Mikor átmentem a Wanderbilt Avenue-n, megláttam Locát, aki a házuk előtt állt.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Hello, Nicky! Kiléptél a gangból, igaz ez?” Bólintottam.

„Hiányzol nekünk, Nicky. Minden más, mióta nem vagy ott.” Hirtelen átkarolt valaki hátulról.

„Hé, úgy látszik nekem sikerült valakit újra visszakapnom” - mondtam, mert azt hittem a mi gangunkból van itt valaki. Loca arca szinte megdermedt az ijedségtől.

Hátranéztem és megláttam Joe-t, az Apacsot, akit valamikor cigarettával olyan csúnyán elintéztünk.

Még mialatt szabadulni igyekeztem a szorításából, láttam a kést a jobb kezében. A bal karjával, amit a nyakam köré font, erősen tartott, s közben jobbajával igyekezett a kést a bordáim közé döfni. Magasra emeltem a szabad karomat, hogy elhárítsam a húszcentis pengét, ami a gyűrűs és a kisujjam között fúródott a kezembe úgy hogy alig érintette a mellemet.

„Most kikészítlek” - lihegte -, „ha azt hiszed, el tudsz futni, ha templom mögé menekülsz, nagyon tévedsz! Csak használok a világnak, ha egy gyávával kevesebb leszel, aki hirtelen ájtatos akart lenni!”

„Tűnj el! Megőrült a fickó!” - kiáltottam Locának és visszaugrás közben letéptem egy parkoló autó antennáját. Most újra egyenlő esélyeink voltak. Az én kezemben az antenna ugyanolyan halálos fegyver volt, mint egy rugóskés.

Megkerültem a fiút és az acélrúddal a levegőbe vágtam. Most újra elememben voltam. Az antennát balkézben tartottam, míg vértől csepegő, sérült jobbomat magam elé tartva próbáltam elhárítani a támadást.

„Gyere, fiú!” - kiáltottam, „Próbáld meg még egyszer! Csak még egyetlen egyszer! Ez lesz az utolsó próbálkozásod!” A másik szemem égtek a dühtől. Tudtam hogy meg kell őt ölnöm, mert más nem tartja vissza attól, hogy ő öljön meg.

Rám ugrott, de én kisiklottam és a kése csak kicsit sebzett meg. Most felemeltem az antennát, hogy a védtelen arcába vágjak vele. De egyszerre ezt a Joe-t nem tekintettem már ellenségemnek, hanem embernek. Sajnáltam, amint ott áll a sötétben és szid engem gyűlölettől eltorzult arccal. El tudtam képzelni, hogy én is így nézhettem ki egy pár héttel ezelőtt, hasonló esetben.

Ebben a pillanatban Loca jött futva és üveget nyomott a kezembe: „Üsd, Nicky!” A fiú futni kezdett.

„Dobd utána, Nicky!” Felemeltem a karomat, de ahelyett, hogy a menekülő fiú után dobtam volna, a ház falához vertem.

Aztán körültekertem a kezem zsebkendővel. Azonnal átívódott vérrel és Loca felszaladt a lakására egy vastag törülközőért. Haza akart vinni, de mondtam neki, hogy magam is el tudok menni, s megindultam a járdán.

Az utcasarkon vártam a zöld jelzésre, de káprázni kezdett a szemem. Át kellett jutnom, mielőtt elvesztettem volna az eszméletemet.

A forgalom közben támolyogva haladtam. Egyszerre kiáltást hallottam és a Mau-Mau-k egyike ugrott rám, Tarzan volt, aki nagy mexikói kalapot viselt.

„Meg akarod magad ölni, Nicky?” - kérdezte. Kétségkívül bolondnak tartott, mivel megtértem. „Megsebesültem, elég komolyan. Vigyél Izraelhez.”

Elvitt Izraelékhez. Anyja nyitott ajtót. Izrael a másik szobából jött ki, rám nézett és nevetni kezdett.

„Mi van veled?”

„Egy Apacs meg akart ölni.”

„Nicsak! Azt hittem, veled ilyesmi nem történhet meg!”

Izrael mamája közbelépett és arra az álláspontra helyezkedett, hogy nekem kórházba kell mennem. Izrael és Tarzan segítettek lemenni a lépcsőn és bevittek a legközelebbi segélyhelyre. Aztán kértem Izraelt, mondja el bátyámnak, Franknek, hogy mi történt. Megvárta, míg az orvos megvizsgálja a kezemet. Néhány ín át volt vágva. Izrael nagyon komoly volt, amikor kigurítottak.

„Ne félj, Nicky! Elintézzük a fickót, aki tette.” Még meg akartam mondani, hogy nekünk nem szabad már a bosszúra gondolni, de az ajtó már halkán becsukódott mögöttem.

Másnap korán reggel Izrael már nálam volt. Én még kábult voltam, de azért láttam, hogy teljesen kopaszra nyíratta a fejét.

„Hé, kopasz, mi akar ez lenni?” - morogtam Izraelnek. Újra a régi arckifejezése volt.

„Te, először a templom előtt lőttek ránk aztán késsel támadtak ránk. Ez az egész hanta az Isten szeretetéről, semmit sem ér! A Joe-t elintézem!”

Nehezen emelkedtem fel az ágyról.

„Nem szabad! Tegnap este kikészíthettem volna, de átengedtem Istennek. Ha újra az utcára mész, sohase térhetsz vissza onnan. Emlékezz rá, mit mondott David a kézről, amit az ember az ekére vet és amellet... Izrael, nem szabad újra kezdened...!”

Csak most vettem észre, hogy Lydia és Loretta is vele jöttek. Még gyenge voltam a vérvesztéségtől és az operációtól és visszahanyatlottam a párnára. Jobb karomat az ujjam hegyétől a könyökömig gipszbe tették.

Loretta, egy csinos olasz lányka, akivel egy párszor együtt voltam, beleszólt:

„Nicky, Izraelnek igaza van! Ezek a fiúk bejönnek a kórházba és megölnék téged, ha nem jössz vissza a ganghez. Várunk téged.” Lydiára néztem: „Te is így gondolsz?”

Ő lehajtotta a fejét: „Nicky, el kell mondanom neked valamit. Szégyellem, hogy csak most szólok, de én már két éve hiszek Istenben.”

„Mi!?” - meredtem rá hitetlenül.

„Hát egész idő alatt keresztvény voltál és nem szóltál erről semmit? Hogy tudtál úgy viselkedni, amilyen voltál? A keresztvények másképp viselkednek. Ők szégyellik magukat Isten előtt.” Lydia könnyeivel küzdve az ajkába harapott, s közben a takarómat simogatta:

„Szégyellem magam Nicky! Félttem előtted Krisztusról beszélni. Azt gondoltam, akkor nem fogsz velem többé törődni.”

Izrael az ágy másik oldalára ment.

„Nicky most nem szabad magad felizgatni. Majd később mindenről beszélgetni fogunk, csak Loretta és én úgy gondoljuk, hogy vissza kellene jönnöd. Gondolkodj el ezen és ne törődj semmivel. Majd beszélek néhányal a fiúk közül és elkapjuk azt a fickót, aki téged kikészített.” Elfordultam tőle. Loretta lehajolt hozzám és megcsókolta az arcomat. Könnyeket éreztem, mikor Lydia is megcsókolt.

„Sajnálom, Nicky, bocsáss meg!” Mikor elmentek, csaknem kézzelfoghatóan éreztem a Sátán jelenlétét. Izrael és Loretta által szólt hozzám. Hivatkozott Lydia iránt érzett érzelmeimre.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Nicky - suttogeta - bolond vagy. Menj vissza a ganghez! Emlékezz rá, milyen szép volt ott, milyen elégedett voltál. Cserben hagytad a gangedet, de még nem késő, hogy vissza térj!” Míg a Sátán így kísértett, bejött a nővér egy tablettával. Még mindig hallottam a suttogetást: „Tegnap este először életedben nem védekeztél. Milyen gyáva vagy! A nagy, hős Nicky Cruz! Hagyja, hogy egy Apacs kikészítse, aztán elfusson.”

„Mr. Cruz?” - a nővér volt aki az ágyam mellett állt.

Felugrottam és kiütöttem a kezéből a pirulát.

„Menjen ki!”

Még többet is akartam mondani, de nem tudtam szólni egy szót sem. Minden régi szidalmazó szavam elveszett. Nem emlékeztem rájuk. Csak ültem ott nyitott szájjal.

„Ne haragudjon - mondtam - kérem, hívja Acre pásztor.”

A nővér szó nélkül szedte fel a cserepeket a földről.

Aztán jött Acre lelkész és imádkozott velem, s éreztem, hogy eltávozik a gonosz lélek, ami által megszállva voltam. A pásztor azt mondta, szól Mr. Delgadonnak, hogy gondoskodjék rólam.

Miután a nővér segítségével hálóinget váltottam, letérdeltem a betegszobában. Délután a másik ágyba is beteg került és azt hittem hogy alszik. Hangosan imádkoztam, mert nem tudtam, hogy másképp is lehet. Számomra az imádság Istennel való beszélgetés volt, tehát hangosan kellett, hogy történjen.

Kértem Istent, bocsásson meg a fiúnak, aki megsebesített és őrizze meg minden gonosztól, amíg nem ismeri meg Jézust. Kértem Istent, bocsássa meg Lydiával szembeni viselkedésemet és azt is, hogy kivertem a nővér kezéből a tablettát. Megígértem, hogy mindenhová elmegyek, megteszek mindent amit tőlem kíván. Azt is mondtam, nem félek a haláltól, de engedje meg, hogy addig éljek, amíg apámnak és anyámnak Jézusról beszélni tudok. Sokáig térdeltem, mielőtt visszamásztam az ágyba és elaludtam.

Másnap reggel kellett elmennem. Mielőtt kimentem a szobából, a szomszédom suttogett valamit és magához intett. Öreg ember volt, a torkában csővel.

„Tegnap este ébren voltam” - mondta nehézkesen. Zavarban voltam és ostobán mosolyogtam.

„Köszönöm az imádságodat!”

„De én nem önért imádkoztam” - mondtam. Az öreg ember megragadta ép kezemet nedves kezével. Nagyon gyenge volt, de éreztem, hogy kicsit megszorítja.

„Nem, tévedsz, én értem imádkoztál! Én is veled imádkoztam. Évek óta először imádkoztam. Én is azt akarom, amit Jézus kíván tőlem. Köszönöm neked!”

Eddigi életemben soha nem próbáltam, hogy valakinek szívességet tegyek. De most erősen éreztem, hogy Isten eszközéül választott engem. Boldog voltam.

Mr. Delgadon a hallban várt rám. Már elintézte a számlámat és a kocsijához vezetett.

„Tegnap este felhívtam David Wilkersont” - mondta.

„Elmirában egy összejövétel sorozatot vezet, megkért, hogy Izraellel együtt reggel vigyelek oda.”

„De Izrael újra csatlakozott a ganghez. Nem hiszem, hogy eljönne velünk.” - mondtam.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Ma este meglátogatom.” - mondta Mr. Delgadon. „Szeretném, ha ma nálam maradnál, csak nálam vagy biztonságban.”

Csaknem a sors iróniája volt, hogy Wilkersonnak Elmirába kellett mennie, ahová egykor a rendőrség akart küldeni, bár egészen más okokból.

Másnap reggel nagyon korán keltünk és a városon keresztül Brooklynba mentünk. Izrael önként velünk akart jönni és hét órákor egy bizonyos helyen találkozni kellett vele. Mikor odaértünk még nem volt ott. Nyugtalanodni kezdtem. Többször megkerültük a háztömböt, de mégse találtuk. Aztán a lakásán kerestük, de ott sem volt.

„Nem mehetnék még egyszer körbe?” - kérdeztem. „Talán eltévesztettük valahol.”

„Jól van.” - mondta Mr. Delgadon.

„Tudom, hogy szereted Izraelt és félsz, hogy visszatér gangjéhez. Én is úgy sejtem. Hát még egyszer megkerülöm a háztömböt, bár Wilkerson két órákor vár minket. És Elmiráig mintegy hat órai utunk van hátra.”

Mikor elhagytuk a várost, sóhajtva dőltem hátra. Nagyon szomorú voltam, amiért Izraelt otthagytuk. És hat évnek kellett elteltie, mire újra viszontláthattam.

Este David az elmiraiak elé állított engem és én biznyságot tettem. David azt tanácsolta, hogy úgy mondjak el mindent, ahogy megtörtént. Nem emlékszem minden kis részletre, és volt amit elfelejtettem, de mégis azt hiszem, jól sikerült. Végül Wilkerson felhívta a hallgatóságot, hogy adják át szívüket Jézusnak. Sokan jöttek előre és bennem az a meggyőződés alakult ki, hogy Isten engem különleges szolgálatra hívott el, mert éreztem, mennyire működött az életemben.

A következő napokban alkalmam nyílt hosszabb beszélgetésre Daviddal. Megkérdezte, hogy komolyan gondolom-e a belépést Isten szolgálatába. Azt feleltem, hogy még csak nagyon keveset tudok Istenről, és nem beszélek valami jól angolul. De azt is megmondtam, hogy Isten megérintette a szívemet és ebben az irányban vezet. Erre David megígérte, hogy mindent megtesz, hogy jó iskolába mehessek.

Iskola! Három év óta nem voltam iskolában. Akkor kidobtak engem.

„David, nem mehetek többé iskolába! Az igazgató megfenyegetett, ha még egyszer ott meglát, átad a rendőrségnek!”

David nevetett.

„Nem a régi iskolára gondolok! Szeretnél Kaliforniába menni? A nyugati parton van.”

„Hová?”

„Kaliforniába.”

„Manhattan mellett van?”

Wilkerson ismét nevetett. „Nicky, Nicky! Azt hiszem, Istennek még sok baja lesz veled! De azt is hiszem, hogy elég hatalmas arra, hogy sikerüljön is neki. A te szolgálatod által nagy dolgok fognak történni. Hiszek ebben!”

A fejemet csóváltam. Ahogy én hallottam, a rendőrség Manhattanban éppen olyan rossz, mint Brooklynban. És ha nekem iskolába kell mennem, jobb ha ez New Yorktól minél messzebb lesz.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

David azt akarta, hogy Elmirában maradjak, mialatt ő ír a bibliaiskolának, mely La Puente-ben, Kaliforniában van, Los Angeles közelében. Bár semmiféle bizonyítványom nem volt, Wilkerson kérte, hogy vegyenek fel.

Elmirában nem ment valami jól a dolgom. Valaki azt a hírt terjesztette, hogy még mindig vezér vagyok, és egy új bandát akarok szervezni, amin David nagyon felháborodott. Ezen az estén David a keresztségről beszélt nekem. Figyelmesen hallgattam, de nem mindent értettem meg, amit meg akart világosítani előttem. Pál megtéréséről is beszélt, aki három nappal később a Szentlélek keresztséget is megkapta és egészen más erővel töltetett meg.

„Neked is szükséged van erre, Nicky!” - mondta David „Isten el fog tölteni az Ő erejével, és különös ajándékot ad neked.”

„Miféle ajándékot?” - kérdeztem.

Felütötte a Korinthusi Levél 12. fejezetét, a 8-12. verseket és megmagyarázta a Szentlélek kilenc ajándékát.

„Ezekben azok részesülnek, akiket a Szentlélek megkeresztel. Talán nem nyered el mind a kilencet, de néhányat biztosan.”

„Gondolod, hogy majd jól tudok angolul beszélni, anélkül, hogy csakugyan megtanultam volna?” - kérdeztem.

David felelni akart, de aztán becsukta a Bibliát.

„Az Úr azt mondta az apostoloknak, legyenek türelemmel, akkor erőt fognak kapni. Nem akarom, hogy erőltessük a dolgot veled. Várnunk kell Istenre. Meg fog téged keresztelni, ha eljön az ideje.”

Lekapcsolta a lámpát és én azt mondtam: „Ha Isten nekem más nyelvet ad, remélhetőleg az olasz lesz az. Ismerek egy nagyon édes olasz lányt és nagyon szeretném őt...”

Wilkerson párnája szakított félbe, mely a szobán átviharozva pont a fejemet találta el.

„Aludj, Nicky! Már majdnem reggel van és a fél város még mindig bandavezérnek tart téged. Ha Isten más nyelvet ad neked, az remélhetőleg olyan lesz, amellyel megértetheted az emberekkel, hogy többé nem vagy gengszter.

Másnap reggel David gondterhelten látszott, mikor a városból visszajött.

„Nem jól mennek a dolgok, Nicky”- mondta. „Még ma el kell menned, s én nem is tudom, hová küldjelek, ha csak ismét nem New Yorkba.”

„Hiszed, hogy az Úr meghallgatta a tegnapi esti imádságodat?”- kérdeztem.

David meglepve nézett rám. „Igen. Természetesen hiszem.”

„Nem azért imádkoztál, hogy Isten óvjon meg engem?”

„Hiszen tudod.”

„Akkor miért aggodalmaskodsz?”

David sokáig nézett rám. Hallgatott. Aztán azt mondta: „Gyerünk, reggelizzünk. Farkasétvágyam van. Neked is?”

Néhány nap múlva David azzal az örömteljes üzenettel jött, hogy hajlandók felvenni engem La Puente-i iskolába próbaidőre. Még aznap elutaztam New Yorkba busszal, ahonnan Kaliforniába megyek. Nem törődtem semmivel, hogy New Yorkba kellett mennem. Visszagondoltam utolsó utamra, hogy milyen megkönnyebbülten dőltem hátra a párnákon, mikor eljöttem onnan. Most kifelé vezet az utam a vadonból.

Az autóbusz állomáson öt óra hosszat kellett várnom. Megígértem Davidnak, hogy a váróteremben maradok, hogy lehetőleg elkerüljek minden bajt. De a nehézségek jól tudták, hol lehet engem megfogni. Tíz Viceroy képében jöttek elő, akik némán bekerítettek, mialatt újságot olvastam.

„Nézzétek csak, milyen csinos fiúcska van itt” - mondta az egyik, s vigyorogva szemlélte az öltönyömet és a nyakkendőmet.

„Mondd csak, te egyáltalán nem tudod, hogy a Viceroyok területén vagy?”

Hamarosan egy másik fiú is beavatkozott:

„Tudjátok, ki ez? Ez az a fickó a Mau-Mauktól, aki hirtelen ájtatos lett.”

Megint egy másik jött hozzám és ujjával homlokomra bökött:

„Mondd csak, lelkész. Szabad megfogni téged? Talán rám is ragad valami a szentségből.”

Elütöttem a kezét az arcomtól.

„Akarsz talán egy kést a hasadba?” - kérdeztem. „Meg ne érints még egyszer, különben halál fia vagy!”

Még mielőtt megérinthezhet volna, talpra ugrottam és mindkét öklömmel gyomorszájon vágtam. Mialatt összegörnyedtem, öklömmel a koponyájára ütöttem és eszméletlenül hanyatlott a földre. A többiek a meglepetéstől meg se mozdultak. A padok közt kerestek menedéket. Én az ajtó felé igyekeztem.

„Ha valaki ellenem próbál jönni, egyiket a másik után megölöm! Most hozom a Mau-Mau-kat. Egy órán belül ismét itt leszek, aztán jaj nektek!”

Tudták, hogy komolyan gondolom, s azt is tudták, hogy a Mau-Mau-k kétszer olyan erősek, mint ők. Nyugtalanul néztek egymásra és kifelé igyekeztek, magukkal vonszolva botladozó társukat.

„Visszajövök!” - kiáltottam utánuk.

Aztán a közeli U-vasút bejáratához futottam, ezen az úton a spanyol templom mellett kellett elmennem. Valami visszatartott és azt akarta, hogy bemenjek. Lassan mentem felfelé a lépcsőkön és bementem. Talán először imádkoznom kell, azután hozom a Mau-Mau-kat - gondoltam.

Amint bementem a templomba, elfelejtettem a Mau-Mau-kat és a Viceroyokat. Az új életre gondoltam, amely előttem állt. Nem tudom, meddig imádkoztam ott, mikor egy kéz nehezedett a vállamra, David Wilkerson volt.

„Mikor nem találalak a megállóban, gondoltam mindjárt, hogy itt megtalállak.” - mondta.

„Természetesen” - feleltem. „Mit gondoltál, hol vagyok? Talán ismét a gangnél?”

Nevetett, mialatt a kocsihoz mentünk.

12. rész

KEMÉNY ISKOLA

A La Puente-i (Kalifornia) bibliaiskolát nem lehetett éppen impozánsnak nevezni. Egy keskeny földcsíkon fekszik szorosan a város előtt. A hetven tanuló legtöbbször spanyolul beszél és csaknem mind szerény körülmények közül jöttek.

Steve Morales és én repülőgéppel érkeztünk ide New Yorkból. Az iskola egészen más volt, nem olyan, amilyennek elképzeltem. Szigorú rend uralkodott és a napirendet pontosan be kellett tartani. A tanítás keddtől szombatig folyt és a legtöbb tanuló barakk szerű helyiségben lakott az iskola környékén.

Néhány hónap kellett, amíg hozzászoktam az iskolához. Eddig állandóan azt tettem, amit én akartam. De itt minden - a reggeli öt órai felkeléstől a fél tízkor való lámpaoltásig - minden harangszóra ment. Nem volt semmi szabadidő s a napi hat óra tanítás és az előkészület mellett elvárták tőlünk, hogy némi időt imádsággal töltsünk. Legnagyobb problémám az volt, hogy lányokhoz nem szólhattunk. Ez szigorúan tilos volt s csak néhány titkos pillantást válthattunk az előadás kezdete előtt, vagy ha szabályszerű konyhai szolgálatot teljesítettünk.

Ennek az iskolának a fő vezérelve az volt, hogy fegyelemre és engedelmességre tanítson, és nekem szükségem volt erre a szigorra.

Az étkezés, bár bőséges volt, egyáltalán nem ízlett. Például a reggeli forró zabkása és tea volt. Csak hetenként egyszer kaptunk hozzá egy darab tojást.

Velem nagyon türelmesek voltak a tanárok. Kezdetben semmit sem tudtam a viselkedésről és ez a bizonytalanság nyomasztólag hatott rám. Megpróbáltam azzal egyensúlyozni, hogy egyszer ellenkező, máskor viszont nemtörődöm voltam.

Emlékszem, a harmadik hónapban egy reggel sokáig álltunk a helyeink mellett, mialatt a tanár vég nélküli imát mondott. A csinos, feketehajú és nagyon jámbor mexikói lányka, aki előttem állt, nagyon megtetszett nekem, bár sohasem sikerült felhívni rám a figyelmét. Az ima közben óvatosan elhúztam a székét a helyéről. Most bizonyára észre fog venni. De mennyire észrevettem!

Kellemetlen helyzetéből ott a padlón, felnézett rám és a tekintete csak úgy villámlott. Nem tudtam visszafojtani a nevetést, miközben lehajoltam, hogy felsegítsem. Dühös tekintettel utasított el. Egy szót sem szólt és egyszerre nem találtam olyan tréfásnak az egészet.

Mikor székét újra a helyére tolta, erősen a sípcsontomhoz lökte. Nem hiszem, hogy valaha fájt volna valami is úgy, mint ez. Éreztem, hogy a verejték lefut az arcomról és attól féltem, hogy elájulok. Az egész osztály nevetett. Szemrehányóan néztem rá, és ő olyan pillantásokkal felelt, hogy a legvastagabb páncélon is lyukat ütött volna.

A professzor a torkát köszörülte és azt mondta: „Hozzákezdünk a munkához. Mr. Cruz bizonyára felkészült, nemde?” Felelni akartam, de a lábam annyira fájt hogy egy szót sem tudtam kinyögni.

„Mr. Cruz, ön tudja, hogy milyen büntetés jár annak, aki nem végzi el a feladatot. Tudom, önnek nehézségei vannak a beszédben és a szelleme sem szokott az akadémiai gondolkodáshoz. Mi mindnyájan nagyon türelmesek vagyunk önnel, de ha nem dolgozik velünk együtt, nem marad más választás, mint visszaküldeni önt New Yorkba. Azért még egyszer kérдем, elkészült?” Bölintottam és felálltam: A fejem teljesen üres volt. Előrebötorkáltam az osztály elé aztán ránéztem a csinos, sötétszemű lányra. Úgy nézett ki mintha mulatna és felütötte a füzetét úgy, hogy sorról-sorra olvasni tudtam azt, amiről beszélnem kellett. Ránéztem a tanárra, halkán bocsánatot kértem és kifutottam az osztályból.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Csak nevetségessé tettem magam. Azt hittem, meg tudom magam játszani és mindenki nevetni fog ahogy a gangben ment. De ezek az emberek másfélék voltak. Megtúrtek engem, ha bajt okoztam nekik. Lebuktam és kitaszított vagyok.

A társalgóba mentem és hosszú levelet írtam Wilkersonnak, amelyben előadtam, milyen nehéz itt és hiba volt idejönnöm. Nagyon sajnálom, ha csalódást okozok önnek, de jobban csalódna, ha tovább is itt maradnék. Azt kértem, hogy küldjön jegyet a visszautazáshoz. „Sürgős” cédulát ragasztottam a levélre és pennsylvániai lakására címeztem.

Wilkerson válasza egy hét múlva jött meg. Feltéptem gyorsan a borítékot, de csak néhány sort találtam: „Kedves Nicky! Örömmel hallom hogy jó munkát végzel. Sajnálom, hogy éppen most nincs pénzünk. Majd újra írok, ha jobban állok anyagilag. Barátod: David.” Szinte belebetegedtem a csalódásba. Később Mr. Delgadonnak is írtam egy sürgős levelet. Tudtam, hogy van pénze. Mivel szégyeltem megírni, milyen rosszul érzem magam az iskolában, azt írtam, hogy a családomnak, Puerto-Ricoban pénz kell és nekem haza kell mennem gondozni őket. Ámbár egy év óta egy szót sem hallottam róluk, mégis az egyetlen módnak látszott, hogy célomat elérjem. Nemsokára megjött várva várt válasz:

„Kedves Nicky! Örülök, hogy hallok felőled. A családnak küldtem pénzt, hogy tovább tanulhass az iskolában. Isten áldjon!” Ezen az estén beszéltem az igazgatóval a problémáimról. Lázadtam minden felsőbbség ellen. Az előtte való napon én voltam a soros, hogy a tantermet kitararítsam, de én a sarokba vágtam a seprűt és azt mondtam, hogy én azért jöttem Kaliforniába, hogy tanuljak, nem azért, hogy dolgozzak, mint egy rabszolga. Bár pontosan tudtam, hogy nem szabad úgy gondolkoznom, mint a régi Nickynek, de nem tehettem mást. Mikor a hálóteremben a többiek kedvet akartak csinálni, leintettem őket és azt mondtam, hogy ők túlságosan jók hozzám. Én lázadó vagyok és gangster. Felajánlották a barátságukat, de én nem hagytam őket a közelembbe jönni.

Lopez igazgató kis emberke volt, bronzszínű bőrrel. Meghallgatott, bólintott, végül régi Bibliája után nyúlt, mely egy nagy halom, még át nem nézett munka alatt feküdt.

Nicky, te szeretnéd követni Krisztust, de sohasem fogsz igazi győzelmet aratni a tested felett, ha nem fogadod el Krisztust Megváltódnak.

Ott ültem és hallgattam, amint Dean Lopez a Bibliát magyarázza nekem, hogy milyen pompás győzelem vár rám, ha elnyerem az Ő Lelkét. Figyelmesen hallgattam, mialatt az igazgató gyakorlott, s céltudatos ujjakkal lapozott a Bibliában.

„A Gecsemáné-kertben Jézus visszahúzódott a tanítványoktól, hogy imádkozzék. De amint nem volt a közelükben, elaludtak.” Azt gondoltam: Ez vagyok én! Tudom, mit vár el tőlem, de nincs hozzá erőm, hogy megtegyem. Szeretem őt és szolgálni akarok Neki, de túlságosan gyenge vagyok.

Az igazgató tovább beszélt: „Aztán később eljött az éjjel, mikor Péter kint állt a palota előtt. Mikor elvezették az Urat, elvesztette az erejét. És ezen az éjjelen még egy egyszerű cselédleány is rá tudta szedni, hogy az Urat megtagadja és káromolja.

Igen, Nicky, mindnyájan ilyenek vagyunk. Mily borzasztó, hogy Jézusnak a szükség órájában egyedül kellett lennie! Bárcsak mellette lehettem volna és meghalhattam volna vele együtt. De félek, hogy akkor éppen úgy viselkedtem volna én is, mint Péter.” Aztán újra felnyitotta a Bibliáját az Apostolok Cselekedeteinél és azt kérdezte: „Emlékszel, Nicky, mi történt a keresztre feszítés után?” Fejemet ráztam.

„Az apostolok abbahagytak mindent. Visszamentek halászhajójukhoz. Akkor a Feltámadott megjelent a tanítványoknak és azt mondta nekik, maradjanak Jeruzsálemben és várják be, míg új erőt nyernek... A Szent Lélek megígért erejét.

Az utolsó ígéret, amit Jézus a tanítványainak adott, ennek az erőnek az ígérete volt. Nézd csak az Apostolok Cselekedeteinek első fejezetében a nyolcadik vers...” - úgy tartotta a Bibliát, hogy olvasni tudtam: „Veszték erőt, minekutána a Szent Lélek eljő reátok, és lesztek nékem tanúim úgy Jeruzsálemben, mint az egész

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Judeában, és Satuáriában és a földnek mind végső határáig.” Látod, Nicky, ez Jézus ígérete, hogy az ember erőt nyer. És mikor az apostoloknak megvolt az erejük, nem tehettek mást, kellett, hogy bizonyágtévők legyenek. A Lélek pompás, ellenállhatatlan módon jött az égből és minden apostolt ugyanazzal az erővel töltött meg, mely Jézusé is volt.

„Ha Isten elküldi az ő Lelkét” - kérdeztem és nyugtalanul fészkelődtem a székesemen -, „miért nem küldi el nekem is?”

„Megtette!”- kiáltotta az igazgató. Felállt és kis íróasztala mellett fel-alá járkált. „Megtette, csak te még nem fogadtad el!”

„Isten elküldte, de én nem fogadtam el... Ezt nem értem. Megpróbáltam megváltoztatni az életemet és elhagyni a bűneimet. Bőjtöltem és imádkoztam, de semmi sem történt. Mit kell még tennem?”

Nevetett. „Semmit sem tehetsz, Nicky, csak kéred lehet.” Egy darabig elhallgatott, aztán nyíltan rám nézett és azt mondta: „A világnak szükség van a hangodra, Nicky! Amerikában még mindig sok százezer fiatalember él úgy, mint te éltél. A gyűlölet bilincseiben vannak, bűn és félelem uralkodik rajtuk. Egy erős hangra van szükségük, mely megmutatja nekik a kivezető utat a sikátorokból és nyomorúságukból, és aki Krisztusra mutat. Aki az egyedüli Út. Az erősszavú prédikátorokat nem hallgatják. Nem hallgatják a szociális szónokokat sem, sem a nagy evangélikusokat. Nem járnak templomba. Egy olyan emberre van szükségük, aki az ő soraikból való, Nicky! És ettől az órától kezdve kérlek, Nicky, hogy légy egykor majd te az az ember. Te beszéled a nyelvüket, ott éltél, ahol ők élnek. Olyan vagy, mint ők, Isten most kivezetett a csatornából, hogy te is kivezethess másokat a kereszt felé vezető útra.” Az igazgató mosolygott: „Bizonyára azaz idő közel van már, hogy az egész életed megváltozzék. Én majd imádkozom érted, mint ahogy te imádkozni fogsz.”

Az órára néztem. Négy óra hosszat voltam nála. Hajnali két óra volt.

A tanulás egész nap igénybe vett. Feltétlen utol akartam érni az osztályt. Éjjel gyakran a kápolnába mentem és kértem Istent, hogy vezessen. De semmi sem történt. Olyan volt, mintha a kápolna egy sötét cella lenne és a hangom nem érne el az Istenhez. Talán rosszul csinállok valamit. Gondoltam egy este, hogy még egyszer meg kell próbálnom: „Jézus!” - kiáltottam - „Én vagyok Nicky Cruz, itt a kápolnában, La Pueneben. Keresztelj meg engem!” Várakozásom hiába való volt.

Lassan bandukoltam az iskola területén vissza a hálószobámba.

Jázmin illat volt a levegőben. A fű a lábam alatt nedves volt az éjjeli harmattól. A bokrok közt hallottam egy magányos tücsök ciripelését, s a távolban egy teherautó dübörgött. A hold eltűnt a felhők mögött, mint valaki, aki behúzza az ajtót maga mögött. A lámpák az utcán pislogtak, ahogy a szél előttük himbálta a pálmafák ágait.

Halkan osontam be a hálóterembe és ágyba bújtam. Aztán a kezem a fejem felett összekulcsolva a sötétbe meredtem. Hallottam a többiek lélegzését. „Istenem!” - fohászkoztam - „egész héten imádkoztam a segítségedért, mégis elhagyatottnak érzem magam. Tudom miért nem hallgatsz meg. Nem vagyok elég jó. Sokkal rosszabb vagyok, mint a többiek. Még mindig nem tudom az evőeszközöket sem használni. Nem tudok jól olvasni, nem elég gyors a gondolkodásom, nem találom elég hamar fel magam. Legjobban csak a banda törvényeit ismerem. Itt teljesen hiábavaló vagyok, ez nem az én helyem, mert olyan piszkos és bűnös vagyok. Jó akarok lenni, de nem tudok, ha csak a Te Lelked be nem tölt engem!” Lelki szemeim előtt megjelent a régi szobám képe a Green Placen. „Nem akarok újra visszamenni, Istenem, de itt nem bírom tovább. Ezek a fiúk és lányok mind jobbak, mint én. Tudom, hogy ez nem az én helyem, holnap visszamegyek New Yorkba.” Befordultam és nyugtalan álomba merültem.

Másnap tanítás után a hálószobámba siettem és összecsomagoltam a holmimat. Erősen elhatároztam, hogy a hosszú utat hazafelé stoppal teszem meg. Nem volt értelme, hogy tovább maradjak.

Este ágyamon ültem és gondolataim közben egy másik tanítvány zavart meg.

„Hello, Nicky! Már régen kereslek.” Ez hiányzott nekem, gondoltam.

„Nicky”- folytatta nagyon kedvesen: „Ma este Biblia-órát tartunk áhítattal egybekötve a Guava Boulevardon lévő kis missziós templomban. Nagyon szeretném, ha velem jönnél.” Fejemet ráztam.

„Ma nem, Gene! Fáradt vagyok, s még egy csomó tennivalóm van. Vigyél valaki mást magaddal.”

„De nincs itt senki más” - mondta és a vállamra ütött.

„Azon kívül szubjektív érzésem, hogy éppen téged vigyelek magammal.”

„Úgy! Megérezted? Látod, az enyém azt mondja, hogy ma itthon kell maradnom és dolgoznom. Most pedig eredj és hagyj engem békén.”

„Nem megyek, ha nem jössz velem!” - mondta csökönyösen. Leült az ágyam végébe és átvette egyik lábát a másikon.

El voltam keseredve, Gene nem tapintatos. Nem veszi észre, hogy egyszerűen nem akarok menni?

„Hát jól van” - mondtam végül - „veled megyek, de ne csodálkozz, ha az áhítat közepén elalszom.”

Szilárdan elhatároztam, hogy utána eltűnök. A fogkefét és egy pár szükséges csekélységet zsebre vágtam és azt gondoltam, hogy a többit ott is hagyhatom, nem voltak valami értékesek.

Fél nyolc tájban értünk a kápolnához. A nyers gyalulatlan fapadokat egyszerű földmunkások foglalták el. Legalább jó társaságban vagyok - gondoltam. De ezek az emberek még mindig jobbak nálam. Azért vannak itt, mert itt akarnak lenni, én pedig azért vagyok itt, mert kényszerítettek rá.

Gene mintegy tizenöt percig prédikált. Én az utolsó sorban ültem egy öreg ember mellett, akinek a ruhája úgy nézett ki, mintha egyenesen a földről jött volna. Izzadságszaga volt. Mialatt Gene a záró imát mondta, hallottam, amint az öreg folyton mondja: „Jézus, Jézus, köszönöm, Jézus! Igen, köszönöm Neked!”

„Istenem!”- összeharaptam a fogam és visszaakartam tartani a felindultságomat. De a kísértés túl erős volt és én a középső járaton előre szaladtam.

Aztán Gene mellettem állt: „Nicky! Isten nem akarta, hogy ma este elmenj. Ő küldött hozzád. Ide kellett hoznom téged.”

Honnan tudta ezt? Senki sem tudta! Senki csak Isten.

„Isten küldött hozzád, Nicky. Mindnyájan imádkoztunk érted, mert hittünk benne, hogy Isten nagy és különleges szolgálatra hívott el téged, és akar vezetni.”

Mondani akartam valamit, de egy szót sem tudtam kinyögni.

„Megengeded, hogy imádkozzam veled, Nicky?”

Nem is hallottam, amit Gene mondott. Azt sem tudom, hogy tényleg imádkozott-e. Hirtelen kinyitottam a szám és dicsőítettem Istent és hálát adtam Neki olyan szavakkal, amiket azelőtt sohasem ismertem.

Úgy tűnt, mintha csak néhány pillanat múlt volna el, mikor Gene megrázta a vállamat: „Nicky, késő van! Vissza kell mennünk az iskolába.” Egyedül voltunk a templomban.

Hangosan énekelve léptem a hálóterembe. „Hé, mi az, mi bajod?” - szidtak a többiek.

„Oltsd el a lámpát, te ostoba, és nyugodj meg!”

„Nem!” - kiáltottam. „Ma ünnepelek! Ti nem is tudjátok, mi történt. Énekelnem kell.” Mindenfelől repültek felém a párnák.

Lekapcsoltam a lámpát. De tudtam, hogy a lelkemben kigyúlt egy világosság, ami soha többé nem fog elaludni!

13. rész

AZ IDŐ MÚLÁSA

A következő napok tele voltak örömmel. Azon a napon, amikor bizonyoságot tettem, hozzám jött Glória, az előttem ülő lány, akinek azok a szép sötét szemei voltak, és nagyon méltóságteljesen a kezét adta: „Isten áldjon, Nicky! Imádkoztam érted.”

„Valószínűleg” - gondoltam - „azért imádkozott, hogy minél hamarabb eltűnjek.” De úgy látszott, valóban örül.

A következő hetekben összeszedtem minden bátorságomat és megkértem, jöjjön velem egy missziós összejövetelre, melyet egy közeli templomban tartottak. Mosolygott, amikor beleegyezőleg bólintott.

Az év folyamán több istentiszteleten vettünk együtt részt. Bár mindig csak mint iskolatársak voltunk együtt, megtudtam róla egyet mást. Arizonában született. Szülei Indiából vándoroltak be. Mikor öt éves volt, a család Oaklandban üzletet nyitott. Utolsó iskolaévében határozott úgy, hogy bibliaiskolába iratkozik be.

Idővel úgy láttam, hogy Glória bensőleg zavart volt. Valószínűleg az iskola szigorú fegyelmezése volt az oka. Az első év végén elárulta nekem, hogy aligha bír el egy másik évet, s a szünidő után nem jön többé vissza. Keservesen csalódtam.

Ebben az első szünidőben egy iskolatársamnál, Los Angelesben, maradtam. Bár az egész család nagyon kedves volt hozzám, nagyon hiányzott Glória. Mikor ősszel az iskolaév elkezdődött, egy levél várt tőle, melyben megindokolta, hogy miért hagyta abba ezt az iskolát:

„Az én élményeim mások voltak, mint a tied Nicky” - írta. „Bár szüleimnek bárjuk van, jó keresztyén légkörben nőttem fel. Mikor megtértem, az életembe szélsőségek jöttek. Azt mondták nekem, hogy bűn az, ha valaki a világgal együtt él. Így hát többé nem festettem magam, nem vettem fel a fürdőruhám és nem hordtam ékszert. Minden negatív lett rajtam és mikor iskolába mentem, még rosszabb lett. Szerettem volna erről neked beszélni, de egy pillanatig sem lehattünk egyedül. Csak reméltem, hogy megértesz. Soha többé nem megyek vissza az iskolába.”

A második év gyorsan telt el. Tanulmányi eredményem szemmel láthatóan javult és még a tanulótársaim is elismertek. Néha prédikáltam is.

Áprilisban levelet kaptam Wilkersontól. Még Pennsylvániában lakott, de nyáron New Yorkba akart menni és a gangnek szolgálni Brooklynban. Azt tervezte, hogy egy házat bérel a Clinton Avenuen és azt kérdezte, nem akarok-e a szünidőben hozzá menni.

Vacsora után felhívtam Davidot. A telefon sokáig csengett, mielőtt felvette volna valaki.

„Halló, David, én vagyok Nicky! Zavarlak a vacsornánál?”

„Van róla fogalmad, hány óra?”

„Ó igen, este nyolc óra.”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Nicky” - a hangjába egy kis kétségbeesés vegyült. „Lehet, hogy Kaliforniában tényleg este nyolc óra van, de itt nálunk majdnem éjfél. Gwen és én már két óraja aludtunk. És most még a babát is felébresztetted.”

„De David, csak akartam valamit mondani neked.” - hallottam, hogy a baba sír.

„Mi lehet az a fontos, amivel nem tudtál reggelig várni, Nicky?”

„Nem tudtam addig várni: Dávid, a nyáron New Yorkba megyek és veled együtt akarok szolgálni!”

„Nagyszerű! Igazán! Egészen felizgatott a dolog, Gwent és a babát nem különben. Jó éjt!”

Egész éjjel nem tudtam aludni és terveket kovácsoltam a visszatérésre.

A hazautazás megmutatta nekem, mennyire megváltoztam. Mikor a repülőgép leszállt La Guardiában, New York repülőterén, lelkem telve volt emlékekkel és felindulással. Láttam az Empire State Building sziluettjét, aztán a Brooklyn-hidat. Soha azelőtt nem gondoltam, hogy a város ilyen nagy. Szívem túláradt a szeretettől és a részvételtől az emberek iránt, ebben az aszfaltdzsungelben, akik a bűn és a kétségbeesés rabjai. Szomorú voltam és mégis boldog, féltem, mégis várákózással telve néztem az események elé. Itthon voltam. David a repülőtéren várt. Átkarolta a vállamat és a kocsihoz vezetett. Hallottam, hogy milyen tervei vannak a Teen Challengevel és kissé nyugtalanított. Észrevette és az okát kérdezte.

„David, hallottál valamit Izraelről?”

„Igen, de nincs jó dolga. Leveleimben nem említettem erről semmit, mert nem akartalak nyugtalanítani. Elmirában van. Decemberben egy gyilkosságba bonyolódott, mindjárt utána, hogy Kaliforniába mentél.”

Éreztem, hogy a kezem átnedvesedik. Mélyet sóhajtottam: „Mindent mondj el, amit tudsz róla. Tudnom kell.”

„Sajnos csak akkor tudtam meg, hogy mi történt, amikor már késő volt. Akkor New Yorkba jöttem, hogy Izrael anyját felkeressem. Sírva mondta el, hogy Izraelnek életében egyszer lett volna alkalma megváltozni, de akkor csalódott, kiábrándult és visszatért a ganghez.”

„Miféle kiábrándulása volt?”

„Nem tudod?”

„Arra gondolsz, hogy a megsebesülésem után elleneztem, hogy annak a fiúnak megfizessen?”

„Nem. Más volt. A mamája elmondta. Azon a napon, amikor te kijöttél a kórházból, Mr. Delgadon nála volt és megkérte, hogy jöjjön ő is Elmirába. Izrael el volt ragadtatva. Másnap reggel a Flatbush Avenuera ment és hattól kilencig várt. Valahogyan eltévesztett benneteket. Akkor hazament és arról beszélt, hogy minden keresztyén csak egy képmutató. Aznap este újból elment a gangbe.”

Felindultan fordultam Davidhoz: „Kerestük őt. Mindenfelé kerestük. Én nem akartam abbahagyni, de Mr. Delgadon azt mondta, nincs több időnk. Meg tudtad látogatni? Láttad azóta?”

„Először írtam neki, de nem volt szabad válaszolnia. Csak a legközelebbi családtagjainak válaszolhatott. Még a levelező iskolakönyveit is csak a börtönlelkész útján tudtam eljuttatni neki. Végre engedélyt kaptam a látogatásra. Kevéssel a komstock-i munkatáborba való szállítása előtt volt. Csak néhány percig beszélgethettünk. A körülményekhez képest elég jól megy a sora. Még több mint három éve van hátra.”

Ezzel végezte: „Mindent megtettünk Izraelért amit csak lehetett. De a város tele van olyan emberekkel, mint ő, és azokat talán megmenthetjük. Akarsz ebbe a munkába beállni?”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Jó” - mondtam, de tudtam, hogy a munkát sohasem végzem el, míg nem sikerül Izraelt kiszabadítanom.

„Holnap meglátogatom a régi gangtársaimat” - mondtam odavetőleg. David oldalról nézett engem míg egy lámpánál megállt.

„Nem szeretném, ha elsietnéd a dolgot, Nicky” - mondta. „Mióta elmentél, sok minden történt. Emlékezz még arra az időre, mikor megtértél! Majdnem megöltek téged! Éppen elég tennivaló van. Nem kell mindjárt a Mau-Mau-kal kezdened. Csak bolondok mennek oda, ahonnan még az angyalok is húzószkodnak.”

A lámpa zöld fényt adott és megelőztünk egy buszt.

„Talán bolond vagyok, David, de ezúttal Isten bolondja. Ő velem lesz és megoltalmaz.”

David mosolyogva bólintott, miközben befordult a Clinton Avenuera.

„Isten a te vezetőd, Nicky, nem én” - mondta, miközben megállt egy ház előtt.

„Ha azt teszed, amit Ő mond, győzelmet aratsz. Gyere, szeretném, ha megismernéd Thrumant és Luist.

Brooklyn nem sokat változott. Néhány régi házat lebontottak, de minden úgy volt különben, ahogy két évvel ezelőtt hagytam. De én megváltoztam. Nehezebb lettem és levágattam a hajam, de a legnagyobb változás a bensőmben ment végbe. Új Nicky voltam.

Mialatt átmentem a Washington parkon, a szívem gyorsabban vert. Mau-Mau szemlét akartam tartani és először életemben nem tudtam, hogyan is üdvözljem őket. Mit mondanak, ha meglátnak? Ahogy elhagytam a parkot, egy csoport Mau-Mau-t láttam egy ház falához támaszkodni. David szavai cikáztak át az agyamon: „Csak a bolondok mennek oda, ahonnan az angyalok is húzószkodnak.”

De velem Isten járt.

Mintegy tizenhárom fiú állt ott együtt. Felfedeztem Willy Cortezt, a vállára ütöttem és azt mondtam: „Hé, Willy, öreg fiú!”

Megfordult és rám nézett: „Mond, te vagy talán a Nicky?”

„Igen, én!”

„Fiam, te úgy nézel ki mint egy szent vagy micsoda!”

„Lassan fiú! Egyenesen Kaliforniából jöttem. Jó dolgom van. Keresztény vagyok és iskolába járok.”

Megragadta a vállamat, többször megforgatott, s ruhámat, arcomat vizsgálta.

„Ember, Nicky! El sem tudom hinni!” Aztán odafordult a többi kíváncsian szemlélődő gang-taghoz és bemutatott: „Gyorsan vegyétek le a kalapotokat! Ez Nicky! Ő volt a főnökünk. Belevaló srác! Ő aztán csinált valamit a Mau-Mukkal! Ő volt a legvadabb!!!”

A fiúk levették a kalapjukat és sapkájukat. Willy Cortez volt az egyedüli a csoportban, akit még ismertem. De a többiek is hallottak rólam, most körülöttem tolongtak és kezet nyújtottak.

Willyt átkaroltam és nevettem: „Gyere Willy, sétálunk egy kicsit a parkban. Egyedül kell veled beszélnem.”

Otthagytuk a csoportot és a Washington parkba mentünk. Willy zsebre dugott kézzel jött mellettem és csoszogott az aszfalton.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Willy” - én törtem meg a csendet - „szeretném elmondani neked, amit Krisztus tett az életemben.”

És elmondtam, hogy jó két évvel ezelőtt, mint gang tag, hogy gondolkoztam és miket tettem, hogyan bíztam rá az életemet Jézusra. Elmondtam, hogyan vezetett ki Isten a vadonból és oda állított, ahol munkás, emberséges lény lehetek.

Willy közbeszólt és észrevettem, hogy remeg hangja: „Hagyd abba, Nicky, jó? Ilyesmit én nem akarok. Ha beszélsz, érzem, hogy valami nincs rendben bennem. Mitől változtál így meg? Nem vagy a régi Nicky többé, s egy kissé félek tőled.”

„Igazad van, Willy. Krisztus által más emberré lettem. Többé nem félek és nem gyűlöködöm. Most szeretem az embertársaimat.”

Életemben először tapasztaltam, hogy milyen fontos volt, hogy régi barátaimnak Krisztusról beszéltem. Láttam az arcán, hogy mennyire egyedül van és a félelmet éppúgy, mint az én arcomon látszhatott kevéssel ezelőtt.

Búcsúzásnál megígérte nekem, hogy másnap eljönnek hozzám a ganggel együtt. Ezen az estén boldogan siettem vissza a Clinton Avenuera, és minden lehetéssel köszönetet mondtam Istennek. Emlékeztem rá, amint futottam a puerto ricoi házuk előtt a nagy réten és kiterjesztett karjaimmal mint próbáltam repülni, mint a madár. Ma emelt fővel mélyet lélegeztem. Végre elszabadultam a földről. A szünidő hátralévő részét a ganggel töltöttem. Prédikáltam az utcán és sok magánbeszélgetést folytattam. Gyakran egész nap semmit sem ettem és megfigyeltem, hogy akkor, ha ilyen önkéntes böjtöt vettem magamra, történt valami az életemben. Közben rendszeresen írtam Glóriának és az utóbbi időben az ő levelei is egyre inkább személyes tónust vettek fel.

Kevéssel azelőtt, hogy vissza kellett volna Kaliforniába térnem, egy üzletember jött David baráti köréből hozzám és legnagyobb meglepetésemre odaadott egy oda-vissza szóló repülőjegyet, Puerto Ricoba. Szabad volt hazamennem!

Már sötétedett, amikor kiszálltam Las Piedrasa buszból és az ismerős úton megindultam a dombon levő házuk felé. Emlékek rajzoltak szívembe. Valaki elkiáltotta magát:

„Itt van Nicky, Nicky Cruz!”

Aztán láttam, hogy egy férfi felszalad a dombon, hogy megmondja szüleimnek hogy jövök. Másodpercek múlva nyílt az ajtó és négy testvérem viharzott le a dombról. Több mint öt éve nem láttam őket, de megismertem azonnal, ahogy felém futottak. Mögöttük megláttam anyám lobogó kötényt. Leraktam a kofferomat és felé futottam. A fiúk belém kapaszkodtak, lerántottak és velem együtt hemperegtek a fűben.

Anyám mellém térdelt, átkarolt és folyton csókolgatott.

Mikor végre fel tudtam állni, testvéreim már birtokba vették a bőröndjeimet és a ház felé igyekeztek. Majd megpillantottam apám egyenes, szálfá alakját. Habozva mentem felé, ő megállt és vizsgálódva nézett rám. Én pedig hozzá futottam és ő hatalmas karjaival átölelt és a levegőbe emelt: „Isten hozott itthon, kis madaram, Isten hozott.”

Hamar körül járt a híre, hogy itthon vagyok, s néhány egyháztag még aznap este eljött hogy üdvözöljenek. De sokan féltek belépni az „elvarázsolt házba”. Még mindig azt hitték, hogy papa tud beszélni a halottakkal. De lent a faluban istentiszteletet akartak tartani és megkértek, hogy beszéljek hozzájuk.

„Szívesen tartok istentiszteletet” - mondtam, „de itt kell megtartani.” Először bizonytalanul néztek össze, aztán egyikük azt mondta: „Nicky, közlünk sokan félnek a gonosz szellemektől és az apádtól.” De én eloszlattam ezeket az aggályokat.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Mikor apám hallott később a szándékomról, hevesen felcsattant: „Ezt nem tűröm! Ebben a házban nem lesz semmiféle istentisztelet! Elrontod az üzletemet! Megtiltom!”

De mama ellenkezett: „Nem látod, mennyire megváltoztatta Isten a fiadat? Kell lenni valaminek benne! Mikor utoljára láttad, úgy viselkedett mint egy vadmacska. Most bárány lett belőle. Megtartjuk az istentiszteletet itt ebben házban és te is jelen leszel.”

Mama ritkán szólt ellene papának, de ha mégis megtette, keresztül is vitte akaratát. Most is így volt.

Másnap este a házunk tele volt a falu lakóival, sőt a szomszédos falvakból is jöttek néhányan. Nyomasztó meleg volt, mikor a gyülekezet elé léptem és bizonysgot tettem. Részletesen elmondtam, mennyire hatalmában tartott a Sátán, s hogy szabadultam meg Krisztus hatalma által az átoktól. Az emberek gyakran helyeslőleg bólintottak mialatt beszéltem, néha meg kétségbeesetten kiáltottak, mikor az alantas életemről volt szó.

Az istentisztelet végén felszólítottam azoki akik el akarják fogadni Jézus Krisztust megváltójuknak, hogy jöjjenek előre. Mozgás támadt. Valósággal éreztem, hogy Isten munkálkodik itt, és voltak akik előre jöttek.

Valaki beleszólt az imádságomba. Felismertem hangját és hirtelen kinyitottam a szemem. Ugyanaz a hang, amely egykor a szobámba üzött:

„Gyűlöllek!”- mondta akkor.

Most viszont azt mondta: „Bocsásd meg Istenem, amit a fiam ellen vétettem. Bocsásd meg, hogy elűztem a háztól. Bocsásd meg a vétkeimet, és azt is, hogy nem Benned hittem. Most hiszek Benned! Ments meg engem Istenem! Szabadíts meg!”

Mikor ismét felemeltem a tekintetemet, láttam amint apám egyedül áll magasan a szoba hátuljában. Aztán hirtelen megfordult és kiment.

Apám sohasem tett nyíltan hitvallást, de élete megváltozott ettől az időtől fogva, és ettől az estétől kezdve nem volt a házunkban többé idézés.

Két nappal később visszatértem New Yorkba, és a következő héten egy környékbeli lelkész bemerítette anyámat és testvéreimet.

Utolsó New York-i napjaim alatt nagy ifjúsági összejövetel volt a spanyol templomban. Különösen azon igyekeztem, hogy régi gangem tagjai részt vegyenek rajta. Steve, az új főnök végül megígérte, hogy eljönnek.

A templom előterében álltam és elgondolkozva néztem a golyók által vágott lyukakat, melyeket két évvel ezelőtt nekem szántak, mikor a Püspökök rám lőttek. A templom az utolsó helyig telve volt.

Az istentisztelet végén a pásztor megkért, hogy tegyek bizonysgot. Megfordultam és ránéztem a fiúkra. Arra gondoltam, hogy nemsokára visszautazom Kaliforniába és mire odaérek, ezek közül a fiúk közül egyesek már halottak lesznek esetleg börtönben fognak ülni.

Beszéltem, mint egy haldokló a haldoklóhoz. Fenntartás nélkül kiöntöttem a szívemet. Bár már akkor két órája a templomban voltunk, még további 45 percig beszéltem. De nem mozdult senki. A végén kértem a fiúkat, hogy engedjék át a szívüket Istennek. Tizenhárom fiú jött előre. Bárcsak itt lenne Izrael! - gondoltam. De régi bajtársaim közül csak Hurrican volt ott. Visszaemlékeztem, amikor csatlakozott a ganghez és később kidobtuk, mert ellopta a vekkeremet.

Az istentisztelet után együtt mentünk a Green Pacera. Mivel én vittem a gangbe, különösen felelősnek éreztem magam érte. Megkérdeztem, hogy hol lakik.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Egy elhagyott lyukban” - felelte.

„Miért nem laksz a szüleidnél?” - kérdeztem.

„Mert kidobtak. Szégyelnek engem. Talán emlékszel még, én azok közül voltam, akik Nicolas Hallban Izraellel és veled előre mentek. Néhány hét múlva rábeszéltem a szüleimet, hogy jöjjenek velem templomba, meg dolgoztunk is ott. Ez az átállás kezdetben elég nehéz volt és elvesztettem a kedvem.”

Mindig ugyanaz a történet. Találkozott a Mau Maukkal és rábeszéltek, hogy menjen vissza mint ahogy velem is megpróbálták. A keresztyéneket gyáváknak tartották és a ganget nyilvánították az egyetlen csoportosulásnak, ahol az életben egyáltalán valamit is kezdeni lehet. Formálisan visszatérítették.

Következett néhány letartóztatás. Szülei megpróbálták befolyásolni, de ő állhatatos maradt, és elhagyta a szülői házat. Most egy régi, lebontásra érett házban lakott.

„Néha nagyon rosszul megy nekem” - mondta - „de inkább éhezni fogok, mintsem valamit kérjek a szüleimtől.”

Közben a lakásához értünk. Minden ablak be volt deszkázva. Hátul volt egy lyuk, ahol fel lehetett egy deszkát emelni és be lehetett mászni. A bútor néhány zsákból állt, amin aludni lehetett.

„Hogy van az, hogy ma este előre jöttél?” - kérdeztem.

„Mivel nagyon szeretnék rendbe jönni, Nicky. Istent szeretném követni, de nem tudom hogyan. Mindig, ha hozzá fordulok és újra elfordulok tőle, sokkal rosszabb lesz. Neked újra a gangben kellene lenned, Nicky. Talán akkor újra megtérnék Krisztushoz, ha te itt lennél.”

Leültünk az omladozó lépcsőre és sokáig beszélgettünk. Végül azt mondtam:

„Hurrican, érzem, hogy Isten azt akarja, hogy neked megmondjam: ha át akarod adni a szívedet Jézusnak, újból felvesz téged. Késő van, de még nem túl késő. Bűnösnek érzed magad, de Isten megbocsátja bűneidet.”

Hector kezeibe hajtotta a fejét, s folyton rázva a fejét így szólt: „Nagyon is akarom, de tudom, ha ma át is adom a szívemet, nem fogad el. Egyszerűen képtelen vagyok elhinni.”

Felálltam és hangosan imádkoztam, hogy Isten érintse meg Hector szívét. Felhúzta a vállát: „Úgy sem használ, Nicky!”

Mikor elkészültem az imádsággal, megráztam a kezét: „Hurrican, remélem, hogy még foglak látni, ha visszajövök. De ha nem térsz még ma Krisztushoz, soha többé nem látlak viszont!”

Másnap délután visszarepültem Kaliforniába. Ekkor még nem tudtam, hogy a jövődölésem teljesülni fog.

14. rész

GLÓRIA

Mikor újra megérkeztem La Puentébe, az első amit megláttam, Glória volt. Hát újra visszajött! Mikor megláttam, tudatára ébredtem, hogy mennyire szeretem.

De a helyzet az iskolában ugyanaz volt mint azelőtt. A két évvel ezelőtti szabályok most is érvényben voltak és akadályoztak minket. Mintha minden összeesküdött volna, hogy minket elválasszon. Az asztalnál csak ennyire szorítkozhatott a beszéd: „Szabad a sót, kérem?”

Élesen látó szemek figyelték minden cselekedetünket az iskola területén. Bár utáltam konyhára menni, gyakran önként jelentkeztem, hogy Glória közelében lehessenek. Bár a lármás konyhában nem voltunk egyedül, de ha mindketten a mosogató fölé hajoltunk, tudtunk néhány személyes vonatkozású szót váltani. Ez a helyzet szinte beteggé tett engem. Spanyol elődeim dacára csaknem lehetetlennek gondoltam, hogy romantikus hajlamaim legyenek, ha közben szennyes edények halmaza között álltam.

Egy csütörtök estén engedélyt kaptam, hogy kimenjek a városba. Az első telefonfülkéből felhívtam Glóriát. Mikor az ügyeletes tanár jelentkezett, zsebkendőmet a hallgató elé rakva, mély basszus hangon Miss Stefanit kértem. Rövid szünet után hallottam, hogy a tanár azt súgja Glóriának: „Azt hiszem, az apád.”

Glória nevetett, mikor meghallotta, hogy én dadogok a drót másik végén.

„Szükségem van a segítségedre, Glória.”

„Történt valami rossz?” - kérdezte, mert arra gondolt, hogy tényleg az apjával beszél.

De nem találtam a helyes kifejezéseket. A lányokhoz való viszonyomban eddig mindig a gang törvényei szerint jártam el és nem tudtam, hogy tiszta és jó lányokkal, mint Glória, hogyan kell beszélni.

„Azt hiszem, ha találkozoznánk könnyebben meg tudnám magyarázni” - mondtam. „De talán jobb, ha nem zavarlak tovább.”

„Nem!” - kiáltotta, - „ne szakítsd meg a vonalat!” Látszólag elhatározta, hogy határozott szavakat fog kikényszeríteni belőlem.

„Nyugodtan!” - figyelmeztettem - „Különben azonnal tudni fogják, hogy nem az apáddal beszélsz!”

„Ez most nem fontos. Végre mond meg, hogy mi nyomja a szívedet!”

Kerestem a szavakat, végül is eldadogtam: „Azt gondolom, jó lenne, ha ebben az évben velem járnál.” - Megmondtam. Tényleg, ez mintha a számra lett volna adva.

„Veled járni? Mit jelent az, hogy veled járni?” - válaszolta Glória.

„Egyszerűen csak azt.” - mondtam zavartan és éreztem, hogy a fülem elvörösödik, ámbár fél mérföldre voltam tőle a telefonfülkében.

„Úgy gondolod, hogy a te partnered legyek?”

„Igen, azt gondoltam.” - mondtam még mindig zavartan.

Bizonyára most egészen közel vitte a szájához a kagylót, mikor ezt mondta:

„Igen, Nicky, ez csodás lenne. Majd írok neked egy hosszú levelet. Holnap megkapod.”

Ezen az éjszakán Glória olyan világításnál, ami az utcai lámpából szivárgott be, megírta első szerelmes levelét. Bár csaknem olvashatatlan volt, de mégis a legdrágább levél volt, amit valaha is kaptam.

Néhány héttel ezután iskolánk egyik tanára, Castillo, megkért, hogy segítsek neki missziós munkában a közeli San Gabrielben. Felfedeztünk ott egy kis elhagyatott egyházat. Néhány más tanítvánnyal szombatoként házról-házra kellett jánom, a lakosságot meghívni az estékre. A templomot is úgy-ahogy rendbe kellett hoznunk és a vasárnapi iskolában segíteni.

Nagyon megtisztelve éreztem magam, hogy erre felszólítottak és sugároztam az örömtől, mikor szemhunyorítással közölte, hogy Glória is a közreműködők között van.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Őn egy nagyon bölcs tanár” - mondtam mosolyogva - „Azt hiszem azokkal, akiket kiválasztott, jó munkát tudunk végezni.”

A következő szombaton a kis egyházban dolgoztunk és házról-házra járva hívtuk a lakosságot, hogy jöjjenek az istentiszteletre. Végre itt volt az alkalom, hogy zavartalanul együtt lehessünk, Glória és én. Ma három pompás zavartalan órát tölthettünk együtt.

Már régen vártam arra, hogy mindent elmesélhessek az életemről, s mialatt szakadatlanul beszéltem, ő hátát egy fának támasztva némán ült és hallgatott.

„Sajnálom” - mondtam végül, - „hogymint egész idő alatt én beszéltem, de annyi minden volt a szívemben és azt akartam, hogy mindent tudj. Minden jót és minden rosszat.”

A kezébe támasztotta a fejét és én ügyetlenül átkaroltam a vállát.

„Szeretlek, Nicky” - suttogta. „Szeretlek úgy, amilyen vagy.”

„Glória, szeretnék feleségül venni. Már régen tudom ezt. Az egész életemet meg kell veled osztanom. De semmit sem ajánlhatok neked. Sok rosszat tettem, de Isten megbocsátott nekem és most te is megbocsátottál, szeretném, ha később a feleségem lennél.”

Szorosabban ölelt át és azt mondta: „Nicky! Ha Isten akarja, a feleségem leszek.” Megcsókoltuk egymást. Aztán egymás mellett feküdtünk a fűben és szorosan átölelve tartottuk egymást és én felemelő érzést éreztem magamban. A múlt még nem halt meg.

Hirtelen felriadtam: „Hangyák!” - kiáltottam - „A lábam teli van hangyákkal!”

Levettem a cipőmet. Reménytelen eset volt. A zoknimban százszámra voltak ezekből a kis kínozszellemekből. Sok idő kellett mire megszabadultam tőlük. Néhányan otthonosan berendezkedtek a lábujjaim között.

Visszamentünk az iskolába, vagyis inkább ő ment, én ugráltam, Glóra meg csak nevetett. A legjobb akarattal sem tudtam volna komikusabb esetet elképzelni a mienknél.

A lányok háza előtt elbúcsúztunk, aztán sietve a zuhany alá álltam.

„Istenem!” - mondtam mialatt a víz rám csurgott - „tudom hogy ez nekem volt rendelve. A hangyák bizonyosság erre. Köszönöm neked, hogy ezt megmutattad és kérek, hogy többé ne kelljen figyelmeztetned.”

Kevéssel utolsó iskolai vizsgám befejezése előtt David írt, hogy egy régi házat vett a Clinton Avenuen és ott egy otthont rendezett be a fiatalok és a narkomániások részére. Felszólított, hogy utolsó vizsgám után dolgozzak a Teen Challenge-nek.

Beszéltem Glóriával. Eredetileg úgy gondoltuk, hogy házasságunkkal még egy évig várunk, amíg szilárd talaj lesz a lábam alatt. De most új ajtók nyíltak és úgy látszott, hogy ez Isten akarata, hogy visszatérjek New Yorkba. De tudtam, hogy Glória nélkül nem mehetek.

Válaszoltam Wilkersonnak, hogy lehetőleg még várjon a végleges elhatározásig, míg a házasságkötés meg lesz. Mire ő azt írta, hogy Glóriát is szívesen látja.

Tehát elhatároztuk, hogy novemberben összeházasodunk és egy hónap múlva New Yorkba megyünk.

A csúnya, három emeletes ház a Clinton Avenuen volt, Brooklyn régi lakónegyedében, csupán néhány háztömbnyire a Green Placetől. Önkéntes segítők rendbe hozták a házat, s ezzel a munka kezdetét vette.

David egy fiatal házaspárt fogadott akik felügyeltek a házra. Glória és az én számomra a ház mögött egy kis garázslakást rendezett be.

Nagyon barátságatlan volt, a zuhanyzó mellettünk a főépületben volt, de mi mégis a mennyországban éltünk. Nem volt semmink, nem volt szükségünk semmire, mert megvoltunk egymásnak és ott volt az égő vágy, hogy Istennek szolgáljunk. Kevéssel karácsony előtt meglátogattam a Mau-Mau-kat. Gyakran gondoltam Hurrican Hectorra és örültem, hogy majd foglalkozhatom vele, de nem láttam többé. Steve elmondta mi történt.

„Miután te Kaliforniába utaztál olyan tevékeny lett, mint még soha azelőtt. Az utcai csatáknál olyan volt mint egy vadállat. Három hónap múlva lebukott.”

„Hogy történt?” - kérdeztem, és nyomasztó érzés vett rajtam erőt.

„Hurrican, Gilbert és én egy apacsot akartunk előkeríteni, aki rohadtul viselkedett. Egészen egyedül lakott egy apartman ház ötödik emeletén. Hurricannak revolvere volt. Kopogtunk az ajtón. Sötét volt s a fiú óvatos volt. Csak kis rést nyitott az ajtón és meglátott minket. Akkor a folyosóra ugrott és maga körül hadonászott. Hurrican háromszor lőtt. Hirtelen hallottuk hogy valaki elkiáltotta magát: „Megöl engem! Megöl engem!”

Azt hittük, Hurrican eltalálta az apacsot. Lerohantunk az öt emeletnyi lépcsőn az utcára. Akkor vettük észre, hogy Hurrican hiányzik. Gilbert visszafutott és meglátta Hurricant a lépcső korlátjára hajolva. A bajonett mélyen testébe hatolt. Kérte Gilbertet, hogy ne hagyja őt egyedül és mondott valamit, hogy „késő”. Aztán a földre esett és meghalt.

Elgondolkodva tértem vissza a Clinton Streetre. Minden lépésnél hallottam a saját szavaimat, amit mondtam: „Késő Hector, de még nem késtél el. De ha nem térsz vissza Krisztushoz többé nem látlak viszont.”

„Kérlek, Istenem” - imádkoztam - „ne engedd soha többé, hogy elmenjek egy régi barátomtól anélkül, hogy segítettem volna rajta.”

Nemsokára világos lett, hogy mi tulajdonképpen főként narkomániások között dolgozzunk. Sok gang-tag, akik eddig marihuánával éltek most elkezdték a heroin élvezetét.

A módszerünk nagyon egyszerű volt. Kimentünk egy csapat fiatalal az utcasarokra és beszélni kezdtünk, s közben rámutattunk a kábítószeres káros hatására és veszélyes voltára. Végül megkérdeztük: „Nem akarsz a káros szenvedélyedtől megszabadulni?” Mire csaknem mindig ez volt a válasz: „Bárcsak tudnék!”

„Akkor gyere el a Teen Challengebe a Clinton Streetre. Mi majd imádkozunk érted. Mi hisszük, hogy Isten meghallgatja az imádságot. Isten hatalmas és te megszabadulhatsz a káros szenvedélytől: „Aztán adtunk nekik egy „gyóvasági írást”. Ezt mi neveztük így el, mert benne Wilkerson felszólítja a fiatalokat, hogy ne legyenek gyávák Krisztushoz térni.

Lassú kezdet volt. Többnyire az utcák sarkán álltunk és beszélgettünk. A narkomániások nem dolgoznak, s pénzüket rablással, orgazdasággal, és zsebtolvajlással szerzik meg. Betörnek a lakásokba és elviszik ami a kezük ügyébe kerül. Retikülöket fosztanak ki. Ruhát lopnak a kötélről, tejet az ajtó elől, ha pénzt akarnak érte. Mindenféle kis gangek vannak, akik terveket kovácsolnak új betörésekre, s gondoskodnak róla hogy a lopott holmi a legjobban legyen értékesítve.

Kevéssel karácsony előtt volt az első sikerem. Pedró a Mau-Maukhoz tartozott. A magas színes bőrű legény egy férjes asszonnyal állt össze. A férje egy napon rajtakapta és kidobta. A nő azt tanácsolta Pedrónak, hogy a Teen Challengeben keressen menedéket. Az azonnal ráállt, s három nappal azután, hogy hozzánk jött, megtért.

A következő három hónapban Pedró játszotta a főszerepet életünkben. Első karácsony esténket Glóriával kis lakásunkban töltöttük el és Pedró a vendégünk volt. Állandóan velünk étkezett. Lépésről-lépésre elkísért

bennünket. Vikenden csaknem mindig U-vasuton voltunk és összejöveteleket látogattunk. Pedró állandóan ott volt.

Egy márciusi estén későn mentem haza. Glória már feküdt. Azt gondoltam, már alszik és csendben vetkőztem le, hogy ne zavarjam. Mikor lefeküdtem, észrevettem, hogy sír.

„Mi bajod van, Glória?” - simogattam, hogy megnyugodjon, míg beszélni tudott.

„Nicky, hiszen te meg sem érted és sohasem fogod megérteni.”

„Mit nem fogok megérteni?” - ez az ellenkező válasz feldühítette.

„Ezt a kullancsot! A Pedrót!” - mondta. „Hát nem érti, hogy néha-néha egyedül szeretnék lenni veled? Még csak négy hónapja vagyunk házasok és ő nem tágít az oldalunk mellől! Ha lenne egy fürdőszobánk, még ott is velünk lenne.”

„No hát! Ez nem úgy hangzik, mint ahogy az én Glóriámtól várnám!” - mondtam. „Tulajdonképpen, büszkének kellene lenned. Keresztyén lett és a mi barátunk. Ezért csak hálásak lehetünk Istennek!”

„De én nem akarok rajtad állandóan osztozni! Hozzád mentem férjhez, te vagy a férjem és legalább néha-néha veled szeretnék lenni, anélkül, hogy Pedró ott ülne és azt mondja: „Dicsőség Istennek!”

„Ezt nem gondolhatod komolyan, Glória!”

„Még sohasem vettem ilyen komolyan valamit! Egyikünknek menni kell: Vagy velem házasodtál vagy Pedróval élsz házaséletet. Együtt a kettő nem megy.”

„De kedves, hallgass meg. Ha most elküldjük, lehet, hogy visszatér a régi életéhez. Meg kell, hogy tartsuk!”

„Ha visszamegy a ganghez, akkor nem stimmel a dolog Istennel. Miféle Isten felelős Pedróért? Olyan, aki azonnal cserbenhagyja, amint szabadjára engedjük? Nem hiszem. Hiszek abban, hogy ha valaki megtér, akkor Isten elég erős hozzá, hogy meg is tartsa őt. És ha minden fiút idehoznánk, és úgy kezelnénk őket, mintha a dadájuk lennének, akkor nekem el kellene mennem.” - Glória mind hevesebben beszélt.

„De Glória, ő az első térítése!”

„Talán ez a te hibád és az övé is. Ő a te térítése. Ha Isten térítése lenne, nem csinálnál olyan nagy gondot belőle magadnak.

„Talán igazad van. De mégis meg kell adnunk neki azt a helyet, ahová való. Isten hívott el erre a hivatásra és te egyetértettél ezzel.”

„De Nicky, csak arról van szó, hogy nem akarok állandóan osztozni valakivel rajtad.” Megöleltem.

„Most nem kell osztoznod senkivel rajtam. És holnap beszélek Pedróval és megpróbálom, hátha találok neki valami munkát, hogy ne kelljen állandóan vele lenni. Megegyeztünk?”

Sonny április után jött, egy májusi hó első üzenetével.

Beléptem a kápolnába és a sarokban egy sápadt fiút láttam ülni. Azonnal láttam, hogy narkomániás mellé ültem, átkaroltam és elkezdtem egészen nyíltan szólni hozzá. Leszegte a fejét és a földre nézett.

„Tudom, hogy narkós vagy. Látom rajtad, hogy már régen csinálod ezt és nem tudsz szabadulni. Azt hiszed, senki sem törődik ezzel, és hogy senki sem tud segíteni rajtad. De Isten meg tud segíteni.”

A fiú felemelte a fejét és üres szemekkel nézett rám. Később megtudtam, hogy vallásos családból való. Elszökött otthonról és Brooklynban él. Többször elfogták és megbüntették kábítószeres visszaélés és lopás miatt. A börtönben többször leszokott, de újra visszaesett a heroin élvezetébe.

Sonnynak egészen különös módszere volt, hogy pénzt szerezzen „anyagra”. Egy barátja valamilyen asszonynak a kezéből kiragadta a retiküljét, és mikor az segítségért kiáltott, Sonny azonnal ott volt és azt mondta: „Ne aggódjon! Ismerem a fickót! Várjon itt és majd én gondoskodom, hogy visszakapja a táskáját.”

Az asszony megnyugodva várt, mialatt Sonny végigfutott az utcán, utolérte a barátját és megosztottak a zsákmányon.

Mialatt mellette ültem a kápolnában azt mondtam: „Szeretnék imádkozni érted.”- Nagyon sajnáltam - „Istenem, segíts ezen a fiún. Meg fog halni. Egyedül Te tudsz segíteni rajta. Remény kell neki és szeretet. Kérlek, segíts rajta!”

Mikor befejeztem, Sonny azt mondta:

„Haza kell mennem!”

„Elkísérlek.”

„Nem!” - háritotta el ijedten - „Nem lesz jó!”

Biztos voltam benne, hogy ha most elmegy, azért teszi, mert injekciót akar adni magának. - „Aldor itt tartunk téged.”- mondtam.

„Nem” - háritotta el ismét - „Holnap reggel a bíróságra kell mennem. Börtönbe küldenek. Nem tudom, hogy miért jöttem ide.”

„Azért, mert Isten ide küldött” - nyugtattam. „Maradj ma éjjel nálunk és reggel veled megyek a bíróságra.”

Mégis ragaszkodott hozzá, hogy hazamenjen. Megbeszéltük, hogy másnap reggel nyolckor érte megyek.

Vele mentem a bíróságra. Útközben azt mondtam neki: „Sonny, imádkozni fogok, hogy Isten indítsa a bírót, hogy két hónappal halassza el a tárgyalásodat. Ezalatt megszabadulhatsz a narkótól és megtalálhatod Krisztust.”

Sonny gúnyolódott: „Rossz kilátások. Ez a kövér bíró még soha nem napolta el valamit. Mindjárt ott is tartanak.”

A bíróság lépcsőjén megálltam és imádkoztam: „Uram, Fiad, Jézus Krisztus nevében kérlek Téged, indítsd a bírót arra, hogy Sonny ügyét napolja el, hogy meggyógyulhasson. Köszönöm, hogy meg fogod hallgatni az imádságomat. Amen.”

Sonny úgy nézett rám, mintha bolondnak tartana. Tovább húztam. „Menjünk! Hallani akarjuk, hogy napolja el a bíró a tárgyalásodat.”

Beléptünk a tárgyalóterembe, Sonny jelentkezett az írnoknál és leült a padra a többi vádlott mellé.

Az első esetekben a bíró hosszú szabadságvesztésre ítélte a fiúkat. Mikor kihirdette az ítéletet, a harmadik fiú felkiáltott. Odarohant az emelvényhez és meg akarta ölni a bírót. A rendőrök fogták le és azonnal megbilincseltek. Mikor elvezették az oldalajtón, a bíró megtörölte homlokát és azt mondta: „Jöjjön a következő eset.”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Sonny izgatottan állt előtte, mialatt a bíró az aktákban lapozott. Aztán a szemüvegén keresztül ránézett és így szólt: „Valamilyen oknál fogva ezek az akták nincsenek rendbe. Jöjjön el hatvan nap múlva ismét.”

Sonny megfordult és kérdőleg nézett rám.

A heroingtól való megszabadulás egyike a legfájdalmasabb dolgoknak, amit el lehet képzelni.

A házunk harmadik emeletén berendeztem Sonnynek egy szobát, mivel tudtam, hogy szakadatlanul figyelniük kell, s szóltam Glóriának, hogy a következő három napot Sonnyval fogom tölteni. Szilárdan elhatároztam, hogy nem tágítok az ágya mellől, míg ki nem tombolja magát.

Az első napon nyugtalan volt, szakadatlanul a szobát rózta és folyton beszélt. Este reszketni kezdett. Egész éjjel mellette ültem, mialatt a hideg rázta úgy, hogy a fogai vacogtak. Minduntalan kitepte magát a kezemből és az ajtóhoz rohant, de én bezártam és nem tudott kimenni.

A második nap alkonyánál kissé szűnt a reszketés és leveztettem, hogy egyen valamit. Aztán ajánlottam, hogy sétáljunk egyet a háztömb körül, de alig értünk az utcára, összeesett, hánynia kellett. Felegyenesítettem, de ő kitepte a kezeimből magát és futni kezdett. Újra összeesett. Visszavonszoltam a járdára és tartottam a fejét, míg a hányás csillapodott és kissé megerősödött. Visszamentünk a harmadik emeletre, a szobájába.

Estefelé felkiáltott: „Nicky, én nem bírom, nem bírom!”

„Sonny, együtt bírni fogjuk. Isten ad erőt, amire szükséged van.”

„Nem kell semmi erő! Heroint akarok! Meg kell kapnom! Kérlek, Nicky! Ne tarts vissza! Isten szerelmére, ne tarts itt!”

„Nem, Sonny, nem engedem, hogy elmenj. Isten számára te nagyon értékes vagy. Használni akar téged a szolgálatában, de addig nem lehet, míg meg nem szabadulsz ettől a démontól. Itt foglak tartani, míg meg nem gyógyulsz.”

Fürdött az izzadságban és folyton hányt úgyhogy attól félttem, kihányja az egész gyomrát. Nedves ruhával terítettem le a homlokát és segítettem rajta, ahogy tudtam.

Másnap már alig álltam a lábamon. Ismét próbáltam valamit etetni vele, de nem maradt benne. Estefelé nyugtalan álomba merült. Sóhajtozott és forgolódott az ágyában. Kétszer is megpróbált kimenni, s másodszor erőszakkal kellett az ágyba visszavinni.

Már negyvenkét órája nem aludtam és alig tudtam nyitva tartani a szemem. De ha elalszom, Sonny megszökik, és akkor soha sem láthatjuk többé. Már egész közel voltunk a győzelemhez, de én már nem tudtam tovább küzdeni. Leesett az állam, csak egy percnyi alvás után vágytam.

Ijedten riadtam fel. Az utcai lámpa gyér fényénél láttam, hogy a szoba üres. Bár azt gondoltam, hogy csak néhány percig alszom, az a sejtésem támadt, hogy sokkal tovább tartott. Sonny ágya üres volt. Felugrottam és az ajtóhoz rohantam, akkor megláttam őt az ablak mellett. Nagyon megkönnyebbültem. Odakint esett a hó. Az úttest és a járda összeolvadt egy fehér szőnyeggé és az ablak előtti fák ágai ragyogtak a fehér hó alatt.

Sonny megszólalt: „Csodálatos! Hihetetlen! Még sohasem láttam ilyen szépet! Hát te?” Rámeredtem. A szemei tiszták voltak és nyelve nem akadozott. Mosolygott.

„Isten nagyon jó, Nicky! Csodálatos! Ma éjjel kiszabadított a pokolból. Megszabadultam!”

Lenéztem a szép tájra, mely alattunk tárulkozott és azt suttogtam: „Köszönöm, Uram, köszönöm!”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Mellettem Sonny is ezt suttogta: „Köszönöm Neked!”

Három nap óta először hagytam egyedül Sonnyt, és a friss havon át a lakásunkba mentem.

Halkan kopogtam az ablakon és Glória kinyitotta az ajtót.

„Hány óra van?” - kérdezte álmosan. „Körülbelül három óra van” - mondtam. Egymás mellett álltunk az ajtóban és karjaimba vettem Glóriát. Mindketten néztük, amint a piszkos, csúf földet a hó, az ártatlanság fehér mezébe borítja.

„Sonny megtalálta Krisztust” - mondtam - „Új élet kezdődött!”

„Sonny élete nem az egyetlen, ami kezdetét vette”- mondta Glória. „Nem volt rá alkalom hogy megmondjam neked, Nicky. Én bennem is van egy új élet. Gyermekeket várok!”

Szeretettel és örömmel telve szorítottam magamhoz.

„Glória, szeretlek. Annyira szeretlek!” Óvatosan átléptem vele a küszöböt lábammal behajtottam az ajtót, aztán gyengéden lefektettem a díványra.

Megtérése után Sonny bevezetett minket az alvilág berkeibe. Megmutatta a narkósok, prostituáltak és bűnözők világát.

David Staten Islandbe költözött és ha a városba jött, mindig átvirrasztott nálunk egy éjszakát. Vásároltunk egy kis autóbust. Ezzel hetente kétszer elmentünk, hogy gang tagokat keressünk fel és a házukba hozzuk.

Pedro most Jersey-ben lakik, de Sonny őszig itt marad, azután a La Puentoba megy bibliaiskolába. Azon a nyáron a főépületben megüresedett a második emeleti lakás, és mi beköltöztünk oda. Alattunk voltak az irodák, a konyha és egy nagyobb helység amit kápolnának használtunk.

Azt reméltem, az átköltözés megsegíti Glóriát, hogy belső feszültségei feloldódjanak, de ha az ember negyven narkomániással él egy fedél alatt az sem éppen kedvez a nyugalomnak és a békességnek.

Glória és én csak keveset lehettünk együtt. Az apám 1962 őszén meghalt. Gene, Frank és én feleségeinkkel együtt Puerto Ricoba repültünk. Én szolgáltathattam neki a végtisztességet.

Keresztyén lelkészként térhettem vissza, s bár apám soha sem tett nyilvános bizonyosságot Krisztus mellett abban a tudatban temettem el, hogy életében teljes változás állt be és Isten szerető kegyelmébe fogadta. Az „öreg” halott volt, de a szívemben maradt egy emlék egy apáról, akit megtanultam szeretni.

1963 januárjában megszületett Alicia Ann, aki segített kitölteni Glória életében az űrt, mert most már volt valaki, akivel megoszthatta életének magányosságát. Ó, milyen szívesen maradtam volna velük állandóan, de az én sokféle és újból megújuló problémáim, melyek a munkámmal jártak, reggeltől késő éjszakáig lefoglaltak.

Sohasem tudtam meg, hány éjszakát sírt át Glória, míg el tudott aludni. Isten maga választotta őt ki a számomra. Más asszony nem tudta volna elviselni ezeket a terheket.

15. rész

KIRÁNDULÁS A POKOLBA

Néhány napig Pennsylvániában voltam, és mikor visszatértem, először láttam Máriát. A 28 éves nő félig megfagyva jött hozzánk az utcáról. Elvonókúra jelei látszottak rajta és közel állt a halálhoz. Glória megkért,

hogy különös gonddal viseltessem iránta. Este a kápolnában prédikáltam. Istentisztelet után az irodámba jött. Alig tudott dadogni.

„Ma este az volt az érzésem” - mondta - „hogy az értéktelen életemet dobjam el, de mégis szeretnék tovább élni.

„Mária, addig amíg meg akar halni, nem tudja elfogadni Isten szeretetét.” - magyaráztam neki - „Akarja, hogy a régi élete meghaljon, a narkózis, a prostitúció örökre elmúljon?”

„Igen” - zokogta. - „Mindent meg akarok tenni, hogy végre megszabaduljak ettől az élettől.”

„Készen van arra is, hogy a régi énjét megölje?” - kérdeztem.

„Igen” - bizonygatta könnyek között. „Azt is megteszem!”

Felálltam és becsuktam az ajtót.

„Mária” - mondtam - „Számomra nincs fontosabb, mint az ön jövője, de ha segíteni akarok magán, akkor tudnom kell, hogy mi történt ezelőtt.”

Szenvedéseinek útja 18 éves korában kezdődött, mikor elvégezte a felsőbb iskolát. Hagytam, hogy beszéljen.

„Johnny ismertette meg velem a marihuánát. Azt mondta addig nincs baj, míg az ember valami erősebbhez nem szokik. Johnnynak mindig volt néhány ilyen cigarettája.”

Azt gondoltam, mennyire tipikus eset ez sok narkomániásnál, akik a házukba jöttek. Kilencven százalékuk így kezdi, marihuánás cigarettával, aztán a heroinnál kötnek ki.

Nagyon jól tudtam, mi fog következni, de hagytam, hogy ő mondja el.

„Mondja, Mária, mi történt azután?”

Kimerülten ült a székén és lehunyta a szemét, de folytatta: „Úgy éreztem, minden gondom elszáll. Mintha mérföldekkel a föld felett lebegnék. Aztán minden szétesett. Ujjaim, karjaim önállóak lettek s a levegőben egyedül lebegtek. A lábaim is elváltak a testemtől. Millió részecskére estem szét és lágyszellő sodort tovább.”

Látszólag újra zavarba jött.

„Időközben már a marihuána sem volt elég. Valami erősebbet kívántam. Ma már tudom, hogy akkor már narkomániás voltam.

Aztán Johnny jött a tüvel és a kanállal. Nagyon jól tudtam, mit akar, de meggyőződtem, hogy segíteni akar rajtam. És én ráhagytam.

Az övével elkötötte a karomat a könyököm felett, míg a véna az alsó karomon erősen előjött. Akkor egy kis fehér, cukor ízű port öntött a kanálba egy kis zacskóból, kevés vizet tett hozzá és a tűz fölé tartotta, míg a folyadék felforr. Akkor újra vette a pipettát és a feloldódott heroint felszívatta vele. Mikor az injekciós tűt a vénába dőfte, megfigyeltem, milyen ügyesen csinálja, azután nagyon vigyázva a pipettából a folyadékot az injekciós tűbe csepegtette és a végét óvatosan mozgatta a karomba ide-oda, míg a tűből minden heroin eltűnt. Mikor kihúzta a tűt, én már „mailiner” voltam. Így hívják a narkomániásokat, akik a mérget közvetlen az érbe spriccelik.

„Johnny, baj lesz” - mondtam.

„Nem. Minden rendben van babám” - felelte „Nemsokára lebegni fogsz, ígérem neked.”

„De már alig hallottam. Hányanom kellett. Aztán az ágyra hanyatlottam és reszketni kezdtem Johnny mellettem ült és fogta a kezemet. Aztán megnyugodtam és melegség hatott át. Úgy éreztem, a plafonig szállok, aztán újra láttam Johnny nevető arcát. Fölém hajolt és suttogva kérdezte:

„Na milyen érzés, kedves?”

„Jó” - suttogtam - „igazán jó.”

Ráléptem a pokol felé vezető útra.

Körülbelül egy hétig nem kaptam új injekciót. Mikor Johnny újra ajánlotta, azonnal beleegyeztem. A következő három napban viszont már én könyörögtem érte.

„Hallod, baby - mondta - én szeretlek téged, de ez sok pénzbe kerül.”

„Tudom, Johnny, de nekem ez kell!”

Johnny nevetett: „Nem bírom, baby! Kezdesz sok pénzbe kerülni.”

„Kérlek, Johnny” - könyörögtem - „Ne neved rajtam! Nem látod, hogy meg kell kapnom az injekciót?”

Johnny az ajtóhoz ment. „Ma nem. Ki kell izzadnod magad. Ma sem időm, sem pénzem sincs.”

„Johnny!” - kiáltottam - „Ne hagyj egyedül! Isten szerelmére, ne menj el!” - De ő már elment, hallottam, amint a kulcs fordult a zárban.

Az ablakból láttam, hogy Johnny odalent néhány lánnyal beszélget. Ismertem őket. Neki dolgoztak. Úgy jellemezte őket, hogy az ő „istállójához” tartoznak. Prostitúáltak voltak, akik a pénzen, amit kerestek, nála megvásárolhatták az „anyagot”. Johnny gondoskodott róla, hogy mindig megkapják azt, amire szükségük volt. Láttam, hogy a zsebébe nyúl és az egyik lánynak kis fehér zacskót ad. Csak heroin lehetett. Miért adja neki és nekem nem? Hiszen nekem is szükségem volt rá!

Feltéptem az ablakot és lekiáltottam: „Johnny! Johnny!” - Felnézett rám és eltűnt a házban. Mikor kinyitotta az ajtót, zokogva feküdtem és remegtem. Nem voltam ura magamnak.

Becsukta maga mögött az ajtót, és mire szólhattam volna valamit is, visszakézből szájon vágott.

„Tulajdonképpen mit képzelsz?” - kiáltott rám - „Talán azt akarod, hogy lefogjanak?”

„Johnny, kérlek, segíts! Láttam, hogy adtál a lányoknak... Miért nem adsz nekem?”

Teljesen kétségbeestem. Az államra vér folyt, de nem törődtem vele. A tú kellett nekem, Johnny vigyorgott:

„Hallgass ide, baby! Te más vagy, mint azok a prostik az utcán. Te műveltebb vagy! De bizonyos, hogy az „anyagot” nem adják ingyen. Sok pénzbe kerül. Azok a lányok ott lent megdolgoznak érte. És te mit teszel érte, mi?”

„Én is dolgozni akarok, Johnny. Mindent megteszek, mindent! De adj egy adagot!”

„Ó, nem tudom.” - mondta elgondolkozva - „Tulajdonképpen kár érted azért a munkáért, amit ott lent csinálnak.”

„Johnny, én igazán mindent megteszek. Csak mondanod kell!” - Letérdeltem előtte és átkaroltam a lábát.

„Úgy érted, hogy értem az utcára fogsz menni?”

Elhallgatott, aztán lelkesen folytatta: „Ezt megteheted, baby! Megteheted, ha akarsz! Azokat az izéket könnyen túlszárnyalhatod. A férfiak csak úgy fognak tolongani és mi mindent megoszthatunk. Mit gondolsz? Akarsz? Annyi heroint kapsz amennyit csak akarsz és sohasem kell ezután azt tenned, amit ma tettél. Na, akarsz?”

„Igen, Johnny, igen, igen, de adj már egy adagot!”

Johnny a kályhához ment és meggyújtotta az égőt. Előkészítette a tüt és odajött hozzám.

„Baby, ez a mennyország lesz kettőnk számára! Ha velem együtt dolgozol, kész emberek leszünk.”

Éreztem, amint a tü behatolt a vénámba. Percek múlva abbamaradt a remegés. Johnny az ágyra, fektetett, ahol azonnal elaludtam.

De nem lett mennyország. Egy hosszú, lidércnyomásos álom kezdete volt, mely nyolc éven át tartott. Maga a pokol volt. Egy feneketlen üreg amelyben az ember süllyed és soha sincs felfelé. Ha valaki narkománias lesz, nincs többé megállás.

Johnny nem tudott használni, amíg nem voltam narkós. De amint a mérge rabszolgája lettem, az ő rabszolgájává is váltam. Azt kellett tennem, amit ő akart, és ő azt akarta, hogy prostitúcióval keressék meg a pénzünket.

Hamar észrevettem, hogy Johnnynak másik asszonya is van. Ámbár biztosan tudtam, hogy nem akar feleségül venni, de nem sejtettem ezt, míg egyszer fájdalmas módon értesültem róla.

„Hát te vagy a Mária, úgy-e?” - Egy hosszú, fekete hajú nő volt. A szeme tüzelt.

„Neked van a férjemmel dolgod, de majd én megmutatom neked, te ócska k...!”

El akartam szaladni, de az arcomba vágott és hangosan kiabált:

„Te mocskos k... Te alszol a férjemmel! Majd adok neked!”

Aztán a kézi táskájával esett nekem. Védekeztem, minden erőmmel támadtam, mire a vasút rácsának esett. Kezemre csavartam a haját, hogy visszahúzzam, mert fájdalmat akartam okozni neki. De aztán elfutottam. Este már újra az utcán voltam, de az asszonnyal nem találkoztam többé.

Most már nem éreztem elkötelezve magam Johnny mellett. Jól tudtam, hogy a heroint egy tucat másik fickótól is beszerezhetem. Ezek boldogok voltak, ha nekik dolgoztam. Együtt éltem az egyikkel, aztán a másikkal, aztán megint egy másikkal... Mind narkósok voltak. Árultam a testemet és ők elvették a pénzem.

Később már lányokkal dolgoztam együtt. Közösen béreltünk egy szobát és az utcára mentünk vártunk. Rendes kuncaftjaink voltak és mi mégis szabadok voltunk. Fekete, barna, fehér...

A pénz mindig zöld volt.

Valódi pokol volt. Ha nappal aludtam, kiabálva ébredtem fel rémes álmaimból. Saját testem tartott fogva. Saját börtönöröm voltam. Nem volt a szennyből, a félelemből, a csúnyaságból kiút.

A részegektől féltem. Egyszer egy olyan fickóm volt, akinek az volt a szokása, hogy az övével vert.

A férfiak sokkal jobban szerettek a saját lakásukba menni, vagy hotelbe. Voltak kereskedelmi utazók. De féltem attól, hogy egy férfivel máshová menjek. Már sok borzasztó dolog történt így. Mások a kocsijukba

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

akartak vinni. Néhány rossz tapasztalat után nem tettem többé. Volt, aki a város másik végén tett le és a fél éjszakámba került, míg az U-vasutal hazaértem. Egy másik visszakérte a pénzét. Mikor vonakodtam revolvért szegezett a homlokomnak és lenyomta. A fegyver csütörtököt mondott és én rémülten menekültem onnan.

Hanem már nem csak a férfiaktól féltem, hanem a rendőröktől is. Nyolc év alatt tizenegyszer ültem, a leghosszabb büntetés hat hónapig tartott. Minden elképzelhető dologért elítéltek: üzleti tolvajlásért, kóborlásért, prostitúcióért.

Gyűlöltem a börtönt. Jól emlékszem a túladagolásomra. Irodai állást vállaltam és ismét anyámhoz költöztem, miután Johnnyt elhagytam. Anyám egy gyárban dolgozott. Rábeszéltem, hogy vegyen fel kölcsönt, mert állásom miatt új ruhákat kellett vásárolnom.

Egy délután a szokottnál korábban mentem haza és elvettem a pénzt. Akkor elmentem egy ismerős narkókereskedőhöz és vásároltam „némi anyagot”. Néhány házzal odébb bementem egy pincelakásba, ahol narkósok laktak. Beadtam magamnak a heroint. Azonnal éreztem, hogy valami nincs rendben. Elájultam, mire kicipeltek az utcára és a kövön fekvé hagytak, közben ellopták a heroin maradékát. Mikor felébredtem, a kórházban voltam és három rendőr állt az ágyam mellett. Kérdéseikre azt mondtam, hogy valaki a bárban belekeverte a drogot az italomba. De ők jobban tudták és az orvos felírta az ágyam fölé: „Túladagolás”. Nem ez volt az utolsó.

A börtönben nem tudtam abbahagyni a sírást és erősen megfogadtam, hogy soha többé nem teszek olyant, amiért elfoghatnak. De négy hónap múlva újra ott voltam.

Egyszer majdnem megöltek. A szobámban ittam, s az alkohol és a túladagolt heroin levettek a lábamról. Elaludtam az ágyamban és a cigaretta a hajamba esett. Emlékszem, azt álmodtam, hogy Isten keze lenyúl hozzám és megráz engem. Mikor sokáig rázott, felkiáltottam: „Istenem, hagyj engem békén! Aludni akarok!” - Akkor felébredtem.

Azonnal tudtam, hogy valami baj van. A padlón a tükörhöz csúsztam és belenéztem. Nem az én arcomat láttam. Csupa hólyag volt és a hajam leégett, nem volt többé. A kezeim is tele voltak égési sebekkel. Öntudatlanul valószínű megpróbáltam eloltani a tüzet.

Kiabálni kezdtem. Egy férfi, aki velem szemben lakott, meghallotta és verte az ajtót. Ki akartam nyitni, de megégett kezemmel nem tudtam elfordítani a kulcsot. Csak lassan sikerült. Akkor bejött és kórházba szállított.

Három és fél hónapig tartott, míg az égési sebeim begyógyultak.

Szabadulásom után negyvenöt percre vettem az első spriccet, és már az utcán álltam. Vártam az üzletre. A sebeim és a hiányzó hajam miatt ez most már nehezebb volt. Senkinek sem kellettem.

Az utcán egy fiatal spanyol szokott velem beszélgetni. Régebben ő is heroinista volt, aztán egy napon a Teen Challengehez ment, ahol kigyógyították a szenvedélyéből. Keresztyén lett és hónapok óta beszél rám, hogy én is menjek oda. Most hát itt vagyok.”

Mária nem szólt többet, csak a Bibliát nézte, ami az asztalomon feküdt.

„Mária” - mondtam halkán - „nem hallotta Isten az ön sírását?”

Rám nézett: „De igen. Ebben nem kételkedem. De amikor a narkó annyira csábít... Imádkozzon értem. Isten segítségével sikerülni fog.”

16. rész

KRISZTUSSAL HARLEMBEN

David legtöbbször úton volt, hogy nyárra munkatársakat szerezzen és pénzt, hogy házukat kifizethesse. Az idők folyamán mind kevesebbet foglalkozott narkósokkal és átvedlett ügyvivővé. Ez a szerep egyáltalán nem volt ínyére, de a körülmények miatt egyszerűen rá volt kényszerülve.

Külső munkánk fő része volt az utcák sarkain való összejövetelek tartása, magánbeszélgetések. Majdnem minden délután mikrofont és hangosbeszélőt állítottunk fel a város valamelyik gettójában.

Egy délután Mario és én, néhány barátunkat a kis buszra raktuk és Harlembe mentünk. Írásokat osztogatva próbáltuk az emberek érdeklődését felkelteni, de elég sikertelennek mutatkozott.

Ekkor Mario hirtelen azt mondta: „No most egy egész sereg embert fogok hozni.”

„De nem ma délután” - mondtam. - „Azt hiszem, nyugodtan hazamehetünk.”

„Nem” - szólt Mario - „Megkapjuk a hallgatóságunkat. Nyugodtan felállíthatjátok a hangosbeszélőket. Legkésőbb egy órán belül megtartjuk eddigi legnagyobb utcai összejövetelünket.”

„Erre kíváncsi vagyok” - mondtam. Felállítottuk a felszerelésünket. Valóban hitből fakadó kaland volt. Úgy éreztem magam, mint Noé érezhette magát, mikor a bárkát építette. Egy negyed óra múlva egy csomó fiatal tört rám. Botok és baseballütők voltak náluk. Teljes erejükből ordítottak. Visszamentem a mikrofonhoz, mert minden oldalról jöttek a csoportok egymás után.

Innen el kell tűnnöm - gondoltam. A fiúknak utcai verekedésük lesz. De már késő volt. Körülvettek a lármázó, lökdöső bandák. Akkor megláttam Mariot. Az utca közepén futott és kiabált a házak felé: „Hé, hallgassatok ide! A brooklyni Mau-Mau-k egykori főnöke negyedóraig beszélni akar! Hallgassátok meg! Hallgassátok meg a nagy Nicky Gruzt, aki egykor Brooklyn legveszedelmesebb embere volt. De vigyázzatok, legyetek óvatosak! Még mindig veszedelmes!”

Fiatalok jöttek elő lakásaikból, lemásztak a tűzoltó-létrán és hozzám futottak. Körülöttem tolongtak és kiabáltak:

„Hol van a Nicky? Látni akarjuk! Hol van a Mau-Mau-k főnöke?”

Mario vigyorogva jött elő.

„Mondtam, hogy mindjárt egész tömeg lesz körülöttünk!”

Körülnéztünk. Legalább háromszáz fiú tolongott az utcán. Fejemet csóváltam.

„Remélem nem gyilkolnak meg bennünket. A fiúk elég brutálisak tudnak lenni!”

Mario még mindig vigyorgott és elfulladt lélegzettel válaszolta: „Rajta, lelkész úr, a gyülekezete vár!”

Izzadó arccal állt a mikrofon elé, felemelte a kezét és csendet kért. A fiatalok elhallgattak, mint mikor egy vásári kikiáltó szól hozzájuk, aki a lehető legtöbb vendéget akar a bódéjához csalogatni.

„Hölgyeim és uraim! Ma nagy nap van! A veszedelmes és híres Mau-Mau-k főnöke fog hozzátok szólni. Fiatalok és idősek féltek tőle, de ma már nincs a gangben, nem vezér. El akarja nektek mondani, miért nincs többé a gangben. Nicky Cruz beszél!”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Akkor otthagyta a mikrofont. A fiatalok kiabálni, tapsolni kezdtek. Én nevetve álltam a kis pódiumra és beszélni kezdtem. Sokan közülük ismertek engem, vagy olvastak rólam az újságban.

A fiatalok közt vagy 200 felnőtt is összegyűlt. Két rendőrségi autó is jött és mindkét oldalon szorították a tömeget.

Felemeltem a karomat és a kiabálás taps, füttyülés alább hagyott. Aztán csend lett.

„Valamikor én voltam a Mau-Mau-k főnöke - kezdtem - és látom, hogy hallottátok a híreimet.”

A tömeg ismét spontán tetszésének adott kifejezést. Erre felemeltem a kezemet és ismét csend lett.

„Ma délután el akarom mondani nektek, miért nem vagyok már a Mau-Mau-k főnöke. Jézus megváltoztatta a szívemet. Egy napon részt vettem egy utcai összejövetelen és hallottam, hogy egy férfi azt mondja, hogy valaki meg tudja változtatni az életemet. Azt is mondta, hogy Jézus szeret engem. Nem tudtam kicsoda ez a Jézus, csak egyet tudtam biztosan, hogy engem senki sem szeret. De David Wilkerson mégis azt mondta, hogy Jézus szeret engem és megváltozott az életem: Istenre bízam magam és Ő új életet adott nekem. Azelőtt éppen olyan voltam, mint ti. Az utcákon hajszoltam magam tetőkön aludtam, az iskolából kicsaptak, a rendőrség mindig üldözött és gyakran el is fogtak. Többször ültem börtönben. De akkor Jézus megváltoztatta az életemet. Valamit adott, amiért érdemes élni. Reménységet adott. Új célt az életemnek. Nem szívok többé marihuánát, nem verekszem és nem lopok. Nyugodtan alszom és nem gyötörnek rémálmok éjszakánként. A rendőrség tisztel. Ha az utcán megyek, az emberek szépen szólnak hozzám. Megnősültem és kisgyermekem van. De mindenekelőtt boldog vagyok, hogy nem kell többé menekülnöm.”

Figyelmesen hallgattak rám. Befejeztem a beszédet és imádkoztam. Az imádság után észrevettem, hogy a rendőrök közül néhányan kiszálltak a kocsiból és levették a sapkájukat. Felemeltem az arcomat. Harlem felett kisütött a nap.

Harlem spanyol része lett munkánk legjobban kedvelt területe. Itt nagyobb tömegeknek beszélhettünk, s az evangélium utáni vágyakozás itt nagyobb volt, mint Harlem többi részében. Mindinkább emlékeztettem a csoportomat arra, hogy a kegyelem ott a legnagyobb, ahol a bűn leginkább megmutatkozik.

Glória nem könnyen fogadta el Harlemet, mert itt némelyik piacon elviselhetetlen bűz volt. Nekem is nehéz volt hozzá szokni.

Ennél rosszabb az a szag, ami a narkósokból árad. Ha többen vannak együtt, akkor legalábbis nyáron alig elviselhető. Utcái szolgálatunk első idejében nagyon sokat tanultunk. Azoknak volt a legtöbb eredményük, akik maguk is az utcáról jöttek és személyesen tudtak bizonyosságot tenni Krisztusról, az Ő átformáló erejéről. Nekem nem volt olyan eredményes a narkósok előtti prédikálásom, mint azoké, akik maguk is azok voltak valamikor. Őszinte, becsületos bizonyosságtételük mindig nagy hatással volt.

Különösen Máriánál mutatkozott ez meg, aki nem szégyelte, hogy régebbi társai, a narkósok és prostituáltak közé lépjen, hogy Isten kegyelmét hirdesse. Egyszerű szavai a szívekhez szóltak. Úgy beszélt Istenről, mint egy személyes ismerőséről, aki Fiának, Jézus Krisztusnak alakjában jár az utcákon és megérinti az embereket, s üdvözíti őket. Legtöbben, akik hallgatták, az ilyen Istenhez nem voltak hozzászokva, sohasem találkoztak Vele. Ha egyáltalán hallottak Istenről, az bosszúálló Isten volt, aki kárhóztatja a bűnösöket.

Egyik nap egy fekete munkatársunk beszélt, aki valaha gang-tag és heroinista volt, - a gyermekkoráról. Elmondta, hogy tizenhárom éves korában el kellett mennie otthonról, mert a lakásuk szűknek bizonyult. Beszélt azokról a különböző férfiokról, akikkel az anyja együtt élt. Beszélt az életéről, amikor háztetőn lakott és az U-vasút aknáiról. Bevallotta, hogy lopott, koldult, s rabolt is, hogy meg tudjon élni. Úgy élt mint a kóbor kutya. Mindenütt üldözték, kergették.

Mialatt beszélt, egy idősebb asszony sírni kezdett. Majdnem hisztériásan, és odamentem hozzá. Mikor kissé megnyugodott, azt mondta, hogy ez a fiú ott elől, lehet, hogy az ő fia. Őt másik fia éppen olyan, mint ez. Elmentek hazulról és az utcákon élnek. Elviselhetetlennek érezte a bűnét. Felemelte az arcát és kérte Isten,

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

bocsásson meg neki és óvja meg a fiait. Ezen a délutánon megtalálta békéjét Istennel, de a fiúkkal megtörtént már a baj. És ezer ilyen eset történik még ma is mindenfelé. Néha úgy éreztük hogy az óceánt teáskanállal akarjuk kimeregetni. De tudtuk azt is, hogy Isten nem várja tőlünk, hogy az egész világot mi nyerjük meg, hanem, hogy hűségesen és állandóan Neki dolgozzunk. És mi is ezt akarjuk.

Egy csütörtökön a spanyol Harlemben egy utcasarkon összejövetelt tartottunk. Forró nyári este volt és szép tömeg gyűlt össze, hogy a prédikációt hallgassa, amit a hangosbeszélők közvetítettek.

A tömeg nagyon nyugtalan volt. Mikor a zene üteme gyorsabb lett, egy pár fiú és lány a mikrofon előtt illegetni kezdte a derekát és a kezével tapsolt. Észrevettem egy sarokban, hogy valami zavar van. Ott volt egy egész nagy csoport fiatal. Öten-hatan az utca közepén táncoltak. A hallgatóság mind figyelmetlenebb lett és mindinkább tapsolni kezdtek ők is. Odamentem „Hé, mi van itt? Itt nem lehet táncolni. Itt Isten területe van!”

Az egyik így felelt: „Az odaát, megfizetett, hogy táncoljunk. Egy dollárt adott.” - Egy szikár, körülbelül huszonnyolc éves férfire mutatott, aki a tömeg szélén állt.

Odamentem hozzá, s mikor meglátott, maga is táncolni kezdett. Beszélni akartam vele, de tovább táncolt, dobálta a lábait, riszálta a csípőjét és azt mondta:

„Ember! Bolondos muzsika ez!” A csípőjére tette a kezét és hátravetett fejjel forgott körbe és énekelt: „Bebop, csacsacs, táncoljatok emberek, táncoljatok!”

Megszólítottam: „Valamit akarok mondani.”

„Igen? Hát mit?”- kérdezte és himbálta magát a zene ütemére - „Mit akar?”

„Ön pénzt adott a fiuknak, hogy táncoljanak, s zavarják az összejövetelünket?” - kérdeztem. Majdnem elvesztettem a türelmemet.

Rám vigyorgott:

„Csakugyan? Jó helyen jár!” - tovább táncolt.

„Miért? Mi a baja tulajdonképpen?” - kiáltottam.

„Az, hogy nem bírjuk magukat! Nem kell Krisztus! Nem kell nekünk! Csacsacs!” Összeszorított ököllel mentem felé:

„Mi most összejövetelt tartunk és ön fogja be a száját, különben odakenem a falhoz! Megértette?”

A kezét a szája elé kapta. Úgy tett mintha megijedne. De nem táncolt többé és csendben maradt. Ismét a mikrofonhoz mentem és elmondtam, mi mindent láttam New Yorkban, mikor kisgyerekként, ide kerültem.

Az emberek levetett kalappal hallgattak, míg beszéltem. Ez egyike a figyelem és a tiszteletadás jelének. Tudtam, hogy Krisztus hatalma a legkülönbözőbb módon nyilvánulhat meg, de nem is sejtettem, hogy nyilatkozik meg a legközelebbi pillanatban.

Érezhető volt, hogy Isten munkálkodik ezen az összejövetelen. Mikor bevégeztem a beszédemet, s felszólítottam az embereket, hogy jöjjenek előre akik elfogadják Krisztust, a tömeg szélén megláttam egy embert, aki nyilvánvalóan szenvedett. Benyúlt inge zsebébe és kivett néhány csomagot, ledobta a földre és rátaposott és kiabált, mi közben a kis, fehér csomagocskákat taposta:

„Megátkozlak! Megátkozlak! Te rontottad meg az életemet! Te kergetted el a feleségemet, te ölted meg a gyermekeimet! Te juttattál engem a pokolba!” - aztán összeesett az aszfalton. Az egyik munkatársunk odament hozzá.

Összecsomagoltuk a felszerelésünket és a kis buszhoz küldtük. Ekkor egy fiú lépett hozzám és azt mondta, hogy a „táncos” akar velem beszélni. Kérdeztem, hogy hol van és ő egy mellékutca irányába mutatott.

Már sötétedett és nem volt nagy kedvem egy sikátorba menni, ahol egy félbolond férfi vár. Azt mondtam, hogy szívesen beszélek veled, de csak itt. Egy pár perc múlva ismét itt volt a fiú, s azt mondta, hogy a férfi okvetlenül beszélni akar velem, de szégyel idejönni.

Már el akartam utasítani, de hirtelen visszaemlékeztem arra, hogyan jött David Wilkerson utánam a pincébe, ahová első találkozásunk után menekültem. Félelem nélkül jött be és azt mondta: „Nicky, Jézus szeret téged!”

A félelemnek ez a hiánya és az állhatatossága vitt végül is odáig, hogy elfogadtam Jézust megváltómnak.

Átmentem az utcán és megálltam egy pillanatra hogy betekintsek az utcába. Aztán a fal mentén, tapogatózva mentem előre a sötétben.

A férfi hirtelen elém állt:

„Segítsen rajtam!” - zokogta. „Kérem, Segítsen! Olvastam önről az újságokban. Tudom, hogy megtért és a bibliaiskolát elvégezte. Kérem, Segítsen rajtam!”

Alig tudtam hinni, hogy ez ugyanaz a férfi, aki röviddel ezelőtt az utcán táncolva gúnyolódott.

Azt mondtam, hogy Isten megsegíti. Engem is megsegített. Aztán kérdezősködtem a korábbi élete felől. Elmondta a történetét.

Isten szolgálatára való elhivatottságot érzett. Abbahagyta a munkáját és a bibliaiskolába ment, hogy felkészüljön a szolgálatra. Mikor visszajött New Yorkba, megismerkedett egy asszonnyal, aki arra készítette hogy nála lakjon, elhagyva feleségét és két gyerekeit. Olyan volt, mintha egy gonosz lélek szállta volna meg. Két hónap múlva a nőnek elege lett belőle és kirakta az utcába. Azóta állandóan lefelé halad a lejtőn.

„El akartam önt üldözni” - mondta. „Azért viselkedtem úgy. Féltem. Féltem Istentől és a vele való találkozástól. Újra Istenhez akarok térni. Ismét vissza akarom kapni feleségemet, gyermekeimet. De nem tudom, hogy kezdjek hozzá. Imádkozna értem?”

Kértem, jöjjön velem. Kimentünk a sötét utcából a buszhoz. A pótülésre ültettük és a fejét az előtte lévő padra hajtotta. Imádkoztunk érte, ő maga is imádkozott. Hirtelen észrevettük, hogy az 51. Zsoltárt idézi, amit egykor Dávid király imádkozott, aki Betsabét megszerezve, Uriást, a férjét a csatába küldte, hogy elessen. Sohasem éreztem olyan közel Isten, mint ebben a percben, amikor ez a volt pap, aki a Sátán szolgája lett, bűnvallomást tett és bocsánatért való könyörgését a Szent Írás szavaival fejezte ki:

„Könyörülj rajtam én Istenem, a Te kegyelmességed szerint. Egészen moss ki engemet az én álnokságomból és az én vétkeimből tisztíts ki engem. Mert ismerem az én bűneimet és az én vétkem szüntelen előtted forog. Egyedül Te ellened vétkeztem és cselekedtem azt, ami gonosz a Te szemeid előtt, hogy igaz légy beszédedben és tiszta ítéletedben. Ímé, én vétekben fogantattam és bűnben melengtettem engem az anyám. Ímé, Te az igazságban gyönyörködsz, mely a vesékben van és bensőmben bölcsességre tanítasz engem. Tisztíts meg engem izsóppal és tiszta leszek, moss meg engem és fehérebb leszek a hónál. Hallass örömet és vígasságot velem, örvendezzenek csontjaim, melyeket összetörtél. Rejtsd el orcádat az én vétkeimtől és töröld el minden álnokságomat. Tiszta szívet teremts bennem, ó Isten, és az erős lelket újítsd meg bennem. Ne vess el engem a Te orcád elől és a Te Szent Lelkedet ne vedd el tőlem. Add vissza nékem a Te szabadításodnak örömet és engedelmesség lelkével támogass engem. Hadd tanítsam a bűnösöket a te utaidra, hogy a vétkezők megtérjenek hozzád.”

Letörölte arcáról az izzadságot és hozzám fordult:

„Előbb az utolsó dolláromat a fiúknak adtam, hogy táncoljanak az utcán. Tudna ön nekem, egy negyed dollárt adni, hogy telefonálhassak, s az U-vasutra ülhessek? Haza akarok menni!”

Alapvető szabályzatunkhoz tartozott, hogy narkósoknak vagy iszákosoknak nem adunk pénzt mert tudtam, hogy alkoholra megy. De most kivételt tettem.

„Még hallani fognak rólam” - mondta. „Visszajövök!”

Visszajött. Két nap múlva elhozta a feleségét és a gyerekeit a házukba, hogy bemutassa őket. Az arca ragyogott az örömtől, amit a méreg és a drog sohasem tudott volna odavarázsolni, Isten öröme volt.

17. rész

A LEGSÖTÉTEBB VÖLGYÖN ÁT

Csaknem lehetetlen volt negyven narkóst egy fedél alatt pásztorolni anélkül, hogy problémák ne adódjanak. Ez áll különösen akkor, ha tapasztalatlan egyén viseli gondjukat. Puskaporos hordón ültünk és közülünk mindegyik meggyújthatta a kanócot anélkül, hogy tudta volna, és a levegőbe röpíthetett volna minket. A Teen Challenge egyetlen reménye csak az volt, hogy megmaradhatunk, ha a lehetőségekhez képest szorosan tartjuk magunkat Istenhez.

Nagyon nehéz a narkósokat helyesen megítélni, mert legtöbbjük kitűnő színész. Eddig hazugságokból éltek és könnyű kihámozni a költészetet beszédükből.

Nagyon nagy súlyt helyeztem a fegyelemre, és csakhamar észrevettem, hogy a legtöbbjük megértette, ameddig az méltányos és igazságos volt. A valóságban szinte elvárták ezt a fegyelmet, mert azzal nekik erős támaszt és a hozzánk tartozás érzését adtuk. Ámbár világos volt előttem hogy nem mind fogadják úgy, és kellemetlen kötelesség volt állandóan jó példával elől járni, ami nyomasztólag hatott rám. Gyakran kellett az éj közepén felkelnem, hogy helyreállítsam a rendet, és sokszor szükséges volt valakit a rend be nem tartása miatt a házból kiutasítani. Majdnem minden fontos határozatot figyelmen kívül hagytak, és sokszor úgy éreztem, hogy nem elég a képzettségem, bizonytalan voltam. A gondnoki teendőkhöz nem sokat konyítottam és még kevesebbet tudtam lelki dolgokról, ami emberek között adódhat, és amik a munkatársakkal való együttműködéshez szükségesek lettek volna. Gyakran volt köztük féltékenység és ez zavarta egymás között a viszonyt.

Ha David hozzánk jött, mindig megpróbáltam a problémákról beszélni vele, de ő csak azt mondta: „Neked ezt magadnak kell elintézned, Nicky. Nagyon bízom a képességeidben.”

De a problémák sötét viharfelhőként tornyosultak.

Ősszel Daviddal Pittsburgba repültem hogy K. Kuhlmann evangélizációján beszéljek. Ő vezette a világ legnagyobb evangélizációs szolgálatát. Munkája kiterjed az egész Földre. Mikor meglátogatta a Teen Challenge, nagyon érdeklődött a munkám iránt. Elvezettem őt akkor a gettóba, sikátorokba és azt mondta: „Köszönöm Istennek, hogy önt idevezette. Ha valamikor valami problémájuk adódna, amit nem tud elintézni, forduljon hozzám.”

Pittsburgben való tartózkodásom alatt szerettem volna beszélni vele, mert nehéz volt a szívem. De nem volt alkalmam személyes beszélgetésre vele. Így Pittsburgöt még levertebben hagytam el, mert magam nem tudtam megoldani a problémáimat.

1964 elején annyira zsúfolt lett a munkánk, hogy az asszonyokat nem tudtuk többé a Teen Challengeben ellátni és ezért egy régi házat vásároltunk a Clinton Avenue másik oldalán. Ebben az időben sejtettem, hogy a hátam mögött intrikálnak ellenem, amiben különösen egykori narkósok voltak a ludasok, akik nem akartak alárendeltek lenni.

A narkósokkal való bánás olyan, mint egy erdőtűz, amit valaki nedves rongydarabbal akar eloltani. Ha valamely kisebb nehézséget legyőztük, máris itt van a következő. Mindjobban személyesen érdekelve éreztem magam és ha elhagyott egy narkós, hogy visszatérjen a régihez, személyes kudarcomnak éreztem.

Glória gyakran intett, hogy ne hordjak minden terhet egyedül, de én felelősséget éreztem irántuk.

Akkor hozzánk jött Quetta. Nő léteére férfiasan lépett fel, férfi ruhában járt, férfi cipője volt és egy ideig egy lánnyal „házasodott” össze. Körülbelül harmincéves, vonzó külsejű és nagyon rokonszenves modorú volt.

Quetta a város egyik legjelentősebb narkó elosztója volt. Éveken át vezetett egy adagolóbódét. Férfiak és nők jöttek hozzá, de nem csak heroinért, hanem, hogy szexuális orgiákon is részt vegyenek. Quetta szállított mindent, amire szükségük volt: injekciós tűt, főzöt, heroint, pirulákat és a vevők kifejezett kívánságára megfelelő tárgyakat.

Mikor a rendőrség átkutatta a lakást, épp egy partit talált ott. A vendégek között hivatásos prostituáltak voltak. Végül is megtalálták a több ezer dollár értékű méreg tartalékot és tíz komplett heroin adagoló felszerelést. Az őrizetbe vétel halasztási ideje alatt jött hozzánk Quetta. Kijelentettem, hogy a házirendhez kell tartania magát és női ruhát kell hordania. Továbbá csak úgy lehetett egyedül a többi narkóssal, ha egy munkatársunk is jelen volt. Túlságosan beteg volt, hogy ellentmondjon, és látszólag hálás is volt, hogy megszabadult a börtöntől. Nem adott okot a panaszra, az áhítatokon látható érdeklődéssel vett részt, és minden úgy látszott, hogy megtért.

De nemsokára észrevettem, hogy a megtérést csak színleli. Bár több utcai összejövetelen beszélhetett, éreztem, hogy valami hamisan szól.

Két héttel ezután az egyik fiatal munkatársnőnk korán reggel hozzám jött. Nagyon halvány, s izgatott volt.

„Mi a baj, Diana?”

Diana a legjobb munkatársunk volt, Nebraskából jött és csak most végezte el a bibliaiskolát. „Azt sem tudom, hogyan mondjam el önnek, Nicky” - kezdte. - „Quettáról és Lylliről van szó”

Lilly csak egy hete jött hozzánk és nagyon tartózkodóan viselkedett.

„Mi van velük?” - kérdeztem aggódva.

Diana elpirult. „Ma éjfélkor együtt voltak a konyhában. Éppen bejöttem és ők....” - szégyenlősen elhallgatott. - „Egész éjjel nem tudtam aludni.”

Felálltam és elkezdtem vándorolni az asztalom körül, mint mindig, ha felizgattam magam. „Menjen hozzájuk és mondja meg mind a kettőnek, hogy azonnal beszélni akarok velük” - törtem ki. „Az ilyesmit nem tűrhetjük!”

Az íróasztalhoz ültem, fejem a kezembe hajtottam és kétségbeesetten imádkoztam bölcsességért. Quetta nyilvánosan bizonyosságot tett. Az újságok megtudták és a nyilvánosság elé vitték a történetét. Sőt, templomokban is beszélt a megváltozott életéről.

Több mint egy óráig vártam, aztán magam akartam utána nézni, hol maradtak, de már elhagytak minket.

Lassan visszamentem az irodámba. Ez az elesés különösen érintett. Glória megpróbált vigasztalni, mialatt kételkedtem képességeimben, hogy ezek közt a narkósok között igazán képes vagyok-e a hivatásomat teljesíteni.

„Nicky, még Jézus is csalódott a tanítványaiban” - mondta. „Inkább gondolj a sikerekre akik hűek maradtak. Gondolj Sonnyra, aki most készül arra, hogy lelkész legyen. Gondolj Máriára és a csodás változásra.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Emlékezz rá, mit tett érted Isten! Hogy lehetséges, hogy kételkedsz és egyes hibák miatt elveszítéd a kedved?”

Glóriának igaza volt, de még sem tudtam szabadulni a levertségtől. Úgy éreztem, hogy vereséget szenvedtem. A köztem és a munkatársaim között lévő összhang megszakadt. Bár Glória mindig megpróbált kedvet csinálni, a munkához való hozzáállásom mindig negatívabb lett.

Ebben az időben az egyedüli világosságot a Jimmy Baezzal való találkozásom adta. Ő már nyolc éve narkós volt, mikor hozzánk jött és orvosságot kért, mert valami klinikának tartott minket.

„Nekünk itt nincs semmiféle orvosságunk, de van Jézusunk” - feleltem.

Bolondnak tartott és körülnézett a szobában. Nyilván lehetőséget keresett, hogy amilyen sebesen csak lehet, eltűnjön az irodából.

„Ülj le, Jimmy! Beszélni szeretnék veled. Jézus meg tud változtatni téged.”

„Senki se tud megváltoztatni” - mordult fel. „Megpróbáltam, de nem ment!”

Felálltam, odamentem hozzá és sokáig imádkoztam vele. Nálunk maradt és ettől az estétől fogva sohasem ért heroint.

„Látod” - mondta Glória, amikor Jimméről beszéltünk - „Isten meg akarta mutatni, hogy még mindig tud használni. Hogyan kételkedhetsz benne? Már hónapok óta nem tartottál utcai összejövetelt. Eredj újra munkába, akkor majd újra érezni fogod a vezetést.”

Megfogadva Glória tanácsát, ismét az utcára mentem. Felállítottuk eszközeinket Brooklynban, és prédikáltunk. Forró, tikkasztó volt az este, de a nagy hallgatóság nagyon figyelt ránk. Mindezek az évek alatt imádkoztam, kutattam, kerestem és most itt áll előttem. Hirtelen felismertem őt. Izrael volt.

A szívem gyorsabban vert. Talán Isten küldte vissza. Éreztem, hogy a régi tűz átjárja a szívemet. Izrael láthatólag figyelmesen hallgatott. A hordozható orgona játszani kezdett. Akkor láttam, hogy Izrael megfordul és elmegy.

Leugrottam a pódiumról. El kell érnem, mielőtt eltűnik az utcai forgalomban. „Izrael! Izrael!” - kiáltottam utána. „Várj meg!”

Megállt és körülnézett. Hat év óta nem láttam. Erősebb és érettebb lett, de az arca olyan volt, mintha élettelen márványból lenne és a szemeiben nem volt fény.

Mindkét kezemmel megfogtam és megpróbáltam a sokasághoz visszahúzni. Védekezett és mozdíthatatlanul állt.

„Izrael!” - kiáltottam és az öröm szinte túláradt bennem - „csakugyan te vagy?”

Visszaléptem és karhossznyira tartva magamtól vizsgáltam. „Hol voltál? Hol laksz? Mit csinálsz? Mindent el kell mondanod! Miért nem hívtál fel? Egész New Yorkot átkutattam utánad!” - Csak úgy ömlött belőlem a szó.

Szemei hidegek és távoliak maradtak. „Mennem kell, Nicky” - szólt. „Jó volt újra látni!”

„Menned kell? Hat éve nem láttuk egymást neked most menned kell? Gyere velem haza!”

Ő a fejét rázta és kiszabadította a karját szorításomból.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Máskor, Nicky, nem ma!” - ezekkel a szavakkal elment.

„De hát a barátom vagy, Izrael! Nem mehetsz el csak úgy egyszerűen!” - kiáltottam utána.

Hideg pillantással válaszolt. „Később, Nicky!” - és eltűnt a sötétben, ahonnan jött.

Tudtam, hogy el kell hagynom a Teen Challenge-t. Szolgálatomnak itt vége volt. Mindenben kudarcot vallottam, amibe kezdtem. Quetta! Lilly! Izrael! Reménytelen volt tovább itt maradni és magamra venni olyan küzdelmet, aminek nem tudok megfelelni.

Sőt, az is reménytelen volt, hogy továbbra is prédikátorként szolgálatban maradjak. Elkeseredett és levert ember vagyok.

„Istenem, letört vagyok. Tévedtem. Bíztam magamban, nem pedig benned. Kész vagyok borzasztó bűnömet nyíltan megvallani. Alázz meg Istenem, de ne dobj a lomtárba.”

Mikor hazamentem, Glória éppen ágyba tette a babát. Becsuktam az ajtót és leülni készültem. Még mielőtt leülhettem volna, ő már előttem állt, átkarolt és szorosán megölelt. Nem tudta mi történt az utcán, de sejtette, hogy annyira sebzett vagyok, s mellettem volt, hogy erősítsen, támogasson, ha szükségem van rá.

„Elmúlt, Glória. Megyek. Talán felfuvalkodott voltam. Talán vétkeztem. Tudom, hogy elhagyott Istennek Lelke. Olyan vagyok, mint Sámson, akinek erőtlenség kellett a küzdelemben mennie. Mindent elrontok, amihez csak hozzányúlok!”

„Mi történt, Nicky?” - a hangja lágy volt és kedvesen csengett.

„Láttam Izraelt. Hat év óta először láttam a régi barátomat és hátat fordított nekem. Az én bűnöm, hogy ilyen lett. Ha érvényesítettem volna az akaratomat hat év ezelőtt és vártunk volna rá, akkor itt dolgozna mellettem. Ehelyett öt évig börtönben volt és örökre elveszett. Isten többé nem bocsát meg...”

„Nicky, ez majdnem Isten káromlása!” - szakított félbe Glória. - „Izrael sorsáért téged nem terhel a felelősség. Akkor még te magad is félénk fiú voltál. Nem szabad szemrehányást tenned magadnak, hogy elvesztettétek Izraelt. És hogy mondhatod, hogy Isten nem bocsát meg többé miatta? Isten mindent megbocsát.”

„Nem tudom megérteni” - mondtam a fejemet csóválva - „mióta tudtam, hogy Izrael visszament a ganghez, szemrehányást tettem magamnak. Szívemben hordtam a bűn minden súlyát. Ma láttam Izraelt, és ő elfordult tőlem. Nem akart velem szóba állni.”

„De Nicky, nem hagyhatod abba a munkát ott, ahol Isten munkája éppen megkezdődne!”

„Holnap lemondok. Nem tartozom ide. Főként nem vagyok Isten munkájába való. Nem vagyok elég jó. Ha itt maradok a Teen Challenge tönkremegy. Talán még mindig Isten elől futok, csak nem vagyok tudatában. Partra kell vetődnöm mint Jónásnak, különben elsüllyed az egész hajó.”

„Nicky, ez képtelenség! Ilyen beszédet csak a Sátán adhat a szádba!” - Glória majdnem sírt.

„Igen, talán az ördög van bennem.”

„Nicky, előbb beszélned kell Daviddal.”

„Százszor megpróbáltam. Mindig azt hiszi, hogy már rendben vagyok. De ez éppen nem áll. Eljött az idő, amikor meg kell magamban állapítanom, hogy semmit sem érek.”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Amikor aludni tértünk, Glória átölelt és azt mondta: „Meg kell valamit ígérned, Nicky! Legalább Kathrin Kuhlmannt hívd fel, mielőtt elmész.”

Helyeselve bólintottam. A párnába temettem a fejem és imádkoztam, hogy Isten az életemben ne adjon több reggelt.

A sötétségnek ezen napjaiban, amikor bizonytalan voltam, ragyogó csillagként tűnt fel ez a tiszteletre méltó asszony, akiből csak úgy sugárzott a nyugalom. Már az is, hogy felhívhattam vasárnap reggel, segítséget jelentett. Abban állapotunk meg, hogy az ő költségén menjek Pittsburgbe.

Másnap délután hozzá repültem és meg voltam lepve, hogy egyáltalán nem akart rávenni, hogy a Teen Challengeben maradjak. Inkább így szólt:

„Talán Isten egy más szolgálatba akarja vezetni, Nicky. Talán azért vezeti a sötét völgyön át önt, hogy azután fényesebb napsugárba lépjen. Csak mindig tekintsen fel Jézusra. Ne keseredjen el, ne veszítse el a bátorságát. Egyet nem szabadna elfelejtenie. Azt, hogy ő a sötét völgyben is velünk van.”

Másnap reggel hálásan a szeretetéért és az erősítésért, visszarepültem a városba. Elhatároztam, hogy akárhogy is, de valami újat kezdek. Talán Kaliforniában. Glória hirtelen egyetértett velem. Az ő szeretete új erőt adott nekem.

Borzasztó hétvégénk volt. Hétfő reggel átadtam Davidnak írásbeli lemondásomat és feszülten figyeltem a reakciót.

David nagyon levert volt. „Valamit elmulasztottam, Nicky?” - kérdezte. „Tudom, hogy ez az én bűnöm is. Kevés az időm, még a családom számára sem jut. Tehát mielőtt beszélénk kérlek, bocsáss meg nekem, ha valamit helytelenül tettem és túl sokat kívántam tőled.”

Némán intettem. David leült.

„Nos, Nicky, mi indított erre a hirtelen elhatározásra?”

„Nem jött hirtelen. Már régen magamban hordozom.” - Aztán kiöntöttem előtte a szívemet. „Nicky” - szólt és áthatóan nézett rám. - „Mi mindnyájan átélünk ilyen időt, amikor a levertség erőt vesz rajtunk. Én már elhagytam néhány embert és engem is elhagytak néhányan. Sokszor abba akartam hagyni és azt mondtam: „Istenem, elég volt.” De Nicky, te egyszer már odajutottál ahol az angyalok is kételkedve állnak meg, és én el sem tudom képzelni, hogy egy ilyen levertség miatt megfutamodnál.”

„Számomra nem kicsiny, David. Sajnálom, de így határoztam.”

Másnap családommal Oaklandba repültem és a következő nap Houstonba mentünk, utolsó evangélizációm megtartani. Ez 1964 augusztusában volt. Két évig és kilenc hónapig dolgoztam a Challengeben. Az előadásaim erőteljesek voltak Houstonban, mert az embereknek szégyeltem megmondani, hogy felhagytam a munkámat a Teen Challengeben. Hiányzott belőlem a tűz. Csak azt vártam, hogy minél előbb Glóriánál lehessenek.

Mialatt hozzá repültem, eszembe jutott, hogy most nem utazhatom szolgálati költségen. Alig volt valami megtakarított pénzünk, és az útiköltség teljesen felemésztette a maradékot is.

Glória elém jött a repülőtérré és hazavitt. Egy kis lakást bérelt számunkra.

Életemből hat évet Istennek adtam és most úgy éreztem, mintha elhagyott volna.

Nem tudtam, hová menjek. Teljesen magamba zárkoztam. Még templomba sem akartam menni, szívesebben ültem otthon és a falakat néztem.

Pár hét alatt elterjedt a hír, hogy ismét Kaliforniában vagyok. Meghívásokat kaptam az egyházaktól. Nemsokára már nem akartam állandóan a kifogásokat keresni, hogy lemondjam őket. Kértem Glóriát, ne vegyen fel telefonbeszélgetést, s ne válaszoljon a levelekre.

De nemsokára anyagi helyzetünk kétségbeejtő lett. Glóriának sem sikerült munkát találnia. Éltem a legutolsó lehetőséggel és elfogadtam egy meghívást, hogy egy ifjúsági evangélizáción beszéljek. Először léptem szószékre előzetes imádkozás nélkül és magam is csodálkoztam a beállítottságomon: átvettem egy munkát és ezért fizetést kaptam, - ez volt minden.

De Istennél nem volt ilyen egyszerű a dolog. Nyilvánvalóan nagyobb dolgokat akart elérni és nem csak azt akarta, hogy a prédikációért csekket kapjak. Az Ő számára a prédikálás szent hivatás.

Mikor a végén felhívást tettem, hogy előre jöjjenek, valami különös történt. Először jött egy fiú, azután a második, azután mind többen tolongtak előre, míg minden út tele volt fiúkkal, akik Jézusra akarták bízni az életüket. Még sohasem éltem át ilyen istentiszteletet.

Isten szólt, bár nem halkán, suttogva, hanem mennydörögve. Azt mondta nekem, hogy még mindig Ő az Úr. Emlékeztetett arra, hogy bár elhagytam Őt, ő nem akar elhagyni és nem végzett az életemmel, ha én nem is akartam engedni, hogy használjon engem.

Éreztem, hogy reszket a térdem és a szószékbe kellett kapaszkodnom. Aztán hirtelen letérdeltem és megújítottam bűnbánó szívvel a magam átadását Istennek.

Magam mögött hagyva a sötétség völgyét, Isten kegyelme ismét ragyogó napsugárba vezetett és a horizonton dicsőséges nap ígérteét láttam.

18. rész

AZ ÚR ORSZÁGÁNAK FÖLDJÉN

1965-ben az országnak csaknem minden nagyobb városában beszéltem. Az összejöveteleimnek, melyeken csaknem minden felekezetről való résztvevők voltak, csodálatos eredménye volt. De még mindig nem volt nyugalmam. Még mindig nem ismertem fel a tulajdonképpeni problémát, valami állandóan ösztökélt.

Akkor találkoztam Dan Malachukkal, aki New Jerseyben könyvkiadó volt, aki a problémámat világosságra hozta. Egy este csak úgy mellékesen megjegyezte hogy jó néven venné, ha kicsinyekkel foglalkoznék. Akkor nem válaszoltam, de szavai tovább foglalkoztattak.

Visszaemlékeztem a saját gyermekkoromra. Ha akkor valaki vette volna a fáradságot, hogy Krisztushoz vezessen, akkor talán...

Néhány hónappal később segített, hogy Seattleben négynapos konferenciát készítsék elő. Az utolsó este a szállodai szobámba jött.

„Nicky, Isten igazán csodálatos módon adja az áldást. A fiatalság több mint háromezer dollárt adakozott össze, amit a szolgálatodra fordíthatsz.”

„Dan, nem vehetem át a pénzt.”

„Nicky,”- szólt, közben kényelembe helyezte magát a pamlagon - „ez a pénz nem a tiéd. Isten munkájára van adva, amit általad cselekszik.”

„És én arra fordíthatom, amire akarom?”- kérdeztem.

„Úgy van!”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Akkor a kicsinyekre költöm. Szeretnék berendezni egy házat, ahol értük dolgozhatom.”

„Nagyszerű!”- kiáltott Dan - „A legjobb, ha úgy mondd: az ifjúság nevelésére.”

Fresnoban házat béreltem a Broodway-n és úgy rendeztük be, ahogy a körülmények engedték. Aztán elkezdtem átfésülni az utcákat. Az első nap láttam egy tizenegy éves fiút, amint egy küszöbön ült. Megkérdeztem, hogy hívják. Alulról felfelé rám nézett, végül azt mondta:

„Ruben, miért?”

„Csak.”- mondtam. „Olyan elhagyatottnak látszol és azt gondoltam, kicsit elbeszélgetek veled.”

Szívesen elmondta, hogy már marihuánát szív. Az iskolát a hetedik osztály után elhagyta. Aztán elmondtam neki, hogy berendeztem egy otthont ilyenfajta fiúk számára, és hogy nem akar-e ott lakni?

„Hogyan? Magával menjek, úgy gondolja?”

„Igen”- hagytam helyben. „Csak először beszélnem kell a papáddal.”

„Nem”- ellenkezett meggyőződéssel. „Ő csak örül, ha megszabadul tőlem. Csak a gyámomnak kell szólni.”

A gyám igent mondott és Ruben este már beköltözött hozzánk.

A következő hetekben két másik gyereket karoltunk fel és azonnal bejelentettük őket az iskolába. Rubennel kezdetben sok nehézségünk volt, de nemsokára ő volt az első, aki elkészítette a feladatát, ha megjött az iskolából. Glória és én, boldognak éreztük magunkat. Eltűnt a nyugtalanságom.

Minden felől érkeztek hozzánk kétségbeesett anyáktól a kérések, akik nem bírtak a gyermekükkel. Néhány hét múlva a házunk túlságosan is megtelt és még újabb kérések érkeztek.

Egyszer, nagyon korán reggel, miután néhány órát aludtam, megszólalt a telefon. Álomittasan nyúltam a hallgató után. Dan Smith hívott, a Keresztyén Kereskedők Egyesületének egy nagyon aktív tagja Fresonban.

„Nicky, közülünk néhányan érdeklődnek a munkád iránt. Ha akarsz, eltartási hozzájárulást szeretnék a számodra megalapítani.”

Imameghallgatás következménye volt, hogy ez a derék, befolyásos férfiakból álló csoport a munkánk mellé állt.

Ugyanabban a hónapban Dave Carter jött hozzánk. Magas, csendes fiatalember volt. Ismertem még New Yorkból, mikor egy néger gang főnöke volt. Munkatársaink csoportját két fiatal mexikói egészítette ki, ők végezték a női munkát és segítettek az irodában.

Csoportunk utolsó tagja sokat jelentett számunkra. Jimmy Baez volt. Jimmy most végezte el a bibliaiskolát és egy csendes, kedves lányt vett el. Hozzánk jött, hogy felügyelő legyen, de számomra többet jelentett. Ő volt Krisztus életet megváltoztató hatalmának bizonyossága. Nehéz volt úgy odaállítani ezt a szemüveges képzett kinézésű fiatalembert a gyerekek elé, mint aki egyszer azért jött a Teen Challengebe, hogy heroint kérjen.

Szívünk tele volt hittel, kezeink munkával. Isten megáldotta cselekedeteinket és sokszor úgy véltem, hogy az áldásnak nagyobb beteljesedését már el sem tudnám viselni. De azoknak akik Istent szeretik, végnélküli meglepetéseket tart készenlétben.

Ősszel Dan Malachuk sorozatos összejöveteledere vitt New York-ba. Miután a repülőtéren üdvözölt, mérföldről-mérföldre befelé haladtunk Brooklyn síkátoraiba. Nem, én többé nem vagyok ennek a gettónak

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

tartozéka, de nem közömbös számomra. Régi barátaimra és a gang tagjaira gondoltam, Izraelre is. „Jézus!”-imádkoztam, - „adj alkalmat, hogy beszélhessek vele!” Az esti összejövetel után Dan velem jött a hotelszobámba. Kevéssel az étkezésünk után telefonált valaki. Jelentkeztem, de a vonal másik végén hosszas hallgatás következett. Azután halk, de ismerős hang szólalt meg:

„Én vagyok, Nicky, Izrael!”

„Izrael!”- kiáltottam. „Hol rejtőzöl?”

„Itthon vagyok, Bronxban. Éppen most olvastam az újságban, hogy újra a városban vagy. Felhívtam a bátyádat és ő úgy vélte, hogy talán a hotelben megtalálalak téged.”

Valamit akartam mondani, de megelőzött: „Nicky, szeretnék látni. Csak, hogy a régi időkről elbeszélgessünk, tudod?”

Danhez fordultam: „Izrael beszél. Szeretne találkozni velem.”

„Mondd csak neki, hogy jöjjön holnap este a hotelbe, együtt vacsorázunk” - ajánlotta fel Dan, és a régen vágyott találkozást másnapra megbeszéltük.

Fél hattól hétig Dannel fel-alá járkáltam a hallban. Izrael még nem jött és én szomorúan emlékeztem arra a reggelre, amikor először szalasztottuk el őt.

Aztán előttem állt. Csinos arca, mély fekvésű szemei, hullámos haj, minden a régi volt.

„Nicky!”- mondta és megragadta a kezemet: „Még mindig nem tudom elhinni.”

Együtt neveltünk és egyszerre beszéltünk nem törődve a körülöttünk lévő emberekkel. Csak egy kis idő múlva mondta:

„Meg kell ismerned a feleségemet, Rozát.”

Mellette állt egy csinos puerto-ricoi nő és mosolygott, ami az egész arcának bájt adott. Kezet akartam neki adni, de ő átkarolt és megsókolta az arcomat.

„Oly régen ismerlek” - mondta tört angolsággal. „Az utóbbi három évben Izrael állandóan rólad beszélt.”

Az étkezőbe mentünk. Észrevettem, hogy Izraelt és Rozát valami nyugtalanítja.

„Mi van veled Izrael? Dan megfizet mindent. Gyere már!”

Izrael zavartan nézett rám és félre vont: „Nicky, én nem vagyok ide való. Én nem tudok ilyen furcsa evőeszközökkel bánni.”

Étkezés után visszamentünk szobámba a 14. emeletre. Izrael újra a régi volt. Az otthonáról beszélt.

„Nem valami kellemes ott lakni.” - mondta. „Mindenütt konyhahulladékba botlasz. De az alsó lakásokban még rosszabb. A kis gyerekeket néha megharapja a patkány.” Gondolkozott valamin. „Én ide vagyok láncolva, nem tudok kiszabadulni innen. A gyermekek számára nem nagyon kedvező a környezet. A múlt héten is megerősakoltak két kilenc éves kislányt. Nem merjük a gyerekeket az utcára engedni. Elmennék, de...”

Felállt, az ablakhoz ment és átnézett a villódzó fényre az Empire State Buildingen.

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

De végül is valahol csak kell lakni és máshol magas a lakbér. Talán jövő évben jobb környékre köthetünk. Szereztem valamit. Mosogatóként kezdtem és most egy irodában vagyok a Wall Streeten.”

„De hogy csináltad mindezt?” - kérdeztem. Izrael csodálkozva nézett rám:

„Hogy érted?”

Most jött el az ideje, hogy mélyebben hatoljunk a múltba.

„Mondd el nekem, mi történt régen?”

Róza mellé ült a díványra. „Nyugodtan beszélhetek róla. Talán kell is. Rózának már nem egyszer elmondtam. Emlékszel arra a reggelre, amikor kijöttél a kórházból, te és az a másik el akartatok vinni?”

Bólintottam.

„Három órát vártam rátok. Úgy éreztem magam, mintha bolond lennék. Aztán megelégettem minden keresztyént és újra elmentem a gangbe.”

Félbeszakítottam: „Izrael, sajnálom. Kerestünk téged.”

Fejét csóválta. „Felejtsd el! Valószínűleg, ha találkozunk akkor, minden másképp történik.”

Aztán folytatta: „Viszálykodásunk volt a South Street-beli „Angyalokkal”. Az egyikük a mi területünkre tévedt és mi azt mondtuk, hogy nincs ott mit keresnie. Akkor ő megjátszotta magát, és mi megvertük. Elfutott, de közülünk öten elővették. Aztán csak azt tudom, hogy egyikünk hirtelen revolverrel rátüzelt. A fiú a fejéhez kapott, s azt kiáltotta: „Eltaláltak! Eltaláltak!” Mi csak nevtünk. Aztán leesett a földre és meghalt.”

Izrael elhallgatott. A szobában nem hallatszott más, mint az utcáról beszűrődő lárma:

„Elszaladtunk. Négyünket elfogtak.” - Lehajtotta a fejét. - „Öt év volt a pokolban.” - Újra összeszedte magát. - „Mikor kiszabadultam, munkahelyet kellett keresnem. Nem akartam újra Brooklynba menni. Szívesebben mentem volna máshová új életet kezdeni. De azt mondták vissza kell mennem Brooklynba. Egy cellatársam ajánlott egy helyet, ahol munkát kaptam. Ismert valakit, akinek ruhagyára volt Brooklynban. Azt mondta anyámnak, ha ötven dollárt ad neki, beajánl egy ismerősének. Megkapta a pénzt. Én meg nemsokára a cégtől egy levelet, hogy állást biztosítanak nekem. Más módon nem kaphattam volna állást. Kinek kell egy fegyenc?”

„Megkaptad az állást?” - kérdezte Dan.

„Nem. Ez világos volt már kezdettől fogva. Csak a látszatra volt szükség, hogy elengedjenek. Alulról kellett feldolgoznom magam. Mosogatóként kezdtem és vagy fél tucat állásom volt. Ha a jelenlegi főnököm tudná, hogy ültem, kidobna, bár már négy éve becsületesen dolgozom nála. Tehát hazudok, ha kérdeznék.”

„A gyámod semmit sem tett az érdekedben?” - kérdezte Dan.

„Igen, ő mindent megtett, ami tőle telt. De száz más is van, akivel törődnie kell. Nekem magamra kellett hagyatkoznom, és ez eddig elég jól sikerült.”

Azt mondtam: „Izrael, emlékszel, mikor a Fantom Lordokat kerestük és belekerültünk valamibe?”

„Igen, tudom.”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

„Azon az estén megmentetted az életemet, Izrael. Ma szeretnék neked elmondani valamit, ami a te életedet is meg fogja menteni.”

Várakozással telten nézett rám.

„Izrael, te az én régi barátom vagy. Magad is látod, hogy az én életem megváltozott. A régi Nicky meghalt. Az, akit ma magad előtt látsz más lett Jézus Krisztus által. Emlékezz arra az estére a St. Nicholas Hallban, amikor átadtad szívedet Istennek!”

Izrael bólintott és a földre nézett.

„Azon az estén Isten beköltözött a szívembe. Ő szövetséget kötött veled és ezt még mindig tartja. Elengedett egy időre. Évek folyamán elfutottál előle, de Ő még mindig tart téged. Az Ótestamentumba van egy történet egy emberről, akit Jákóbank hívtak. Ő szintén elfutott Isten elől. Aztán egy estén egy angyallal kellett küzdenie. Ezen az estén Isten megváltoztatta a nevét. Többé nem hívták Jákóbnak, hanem Izraelnek. És Izrael azt jelenti: valaki, aki az angyallal küzdött és győzött.

Izrael felém fordult, aztán Róza felé fordította arcát.

Aztán együtt imádkoztunk. Hosszú imádság volt. Mikor befejeztük, Izrael így imádkozott: „Uram, bocsáss meg nekem! Bocsáss meg nekem!”

Dan taxit hívott és hazavitte őket.

„Nicky!”- mondta a búcsúzásnál - „ez volt életem legnagyobb napja!”

Epilógus

Késő tavaszi délután Nicky és Glória fresnoi házuk előtt álltak és nézték, amint Alicia és a 16 hónapos kis Laura a frissen kaszált gyepen játszottak. Glória leült a legalsó lépcsőfokra, és szeretettel nézte sötétbőrű férjét aki félig lehuny szemekkel álmodozni látszott. Kezét rátette annak térdére:

„Mi van, Nicky?”

„Mit mondasz?”- kérdezte, de látszott raja, hogy nem szívesen hagyja abba az álmodozást.

„Azt kérdeztem, miről álmodozol? Még mindig repülsz? Megvan a ház a kicsinyeknek, Izrael és Róza itt laknak és dolgoznak. A jövő héten Svédországba repülsz, majd Dániába, hogy ott beszélj. Miről álmodozol még? Mit kívánhatsz még Istentől?”

Nicky a feleségére nézett és így szólt:

„Nem arról van szó, hogy én mit kívánok Istentől, hanem, hogy Ő mit kíván tőlem. A szolgálatunk még mindig csak a felszínen mozog.”

A hosszú szünetet csak a ház körüli lármá töltötte ki.

„De Nicky!”- szólt Glória - „ez nem a te feladatod. Ez minden keresztyénnek a feladata ezen a világon.”

Nicky elgondolkozva nézett maga elé.

„Emlékszel, mikor a múlt évben Poin Lomába utaztunk és a San Diego-i öbölbe érteztünk? Emlékszel a nagy világító toronyra? Éveken át vezette a kikötőbe a hajókat. De az idők megváltoztak. A múlt héten olvastam, hogy ott sokszor van köd, és új világító tornyot építenek, hogy átvilágítson a ködön.”

Nicky Cruz: Repülj kicsim, repülj!

Glória figyelmesen hallgatta.

„Pontosan így van ma is. Az Egyház még mindig magasan áll és világosságot sugároz. De csak kevesen láthatják, mert megváltoztak az idők, s túl sok a köd. Új világosság kell, hogy mélyebben, sokkal mélyebben világítson, oda, ahol az emberek élnek. Nekem nem csak őrnek kell lennem a világító toronyban, de egyenesen közel kell vinnem a világosságot az emberekhez.”

„Tudom” - szólt Glória és hangjában büszkeség és megértés volt. „Ezt mondom én is neked. De talán teljesen egyedül kell járnod ezen az úton.”

„Nem járok egyedül, Isten velem jár” - szólt Nicky.

„Ma felhívott egy anya Pasadenából. A tizenkét éves fiát elfogta a rendőrség, mert marihuánát árult. A férje azt akarja, hogy a fiút lecsukják... És nálunk nincs több hely és a pénzünk is kevés...”

Hallgatva ültek a lépcsőn és Nicky egy verebet nézett, amint a gyepen ugrált. Gondolatai az ismeretlen gyermeknél időztek, aki oly tipikus volt ezer más között, aki szeretetre éhes, aki Jézust keresi, anélkül, hogy tudná.

„Mit fogsz tenni, Nicky?” - kérdezte Glória. Az rámosolygott.

„Ugyanazt, amit Jézus tenne. Elvállalom.”

„Ó, Nicky!” - mondta Glória és mindkét karjával átölelte - „Mennyire szeretlek! Mindig van hely egy gyerek számára még, és Isten elintézi mindent.”

Jimmy előhozta a buszt, hogy utcai istentiszteletre menjenek a gettóba.

A fiúk beszálltak Nicky magasra emelte Glóriát:

„Vamamos! Itt az ideje, hogy dolgozzunk Jézusért!”